

**ИЗВЕШТАЈ
О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НАСЕЉА БАЧКА ПАЛАНКА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈП СТАНДАРД БАЧКА ПАЛАНКА

Е – 2622-1

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

ДИРЕКТОР

др Владимир Драгичевић, маст.инж.арх.

мр Мирослав Сићевић

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

ДИРЕКТОР

мр Љубица Протић Еремић, дипл.инж.арх.

Предраг Кнежевић, дипл.правник

Бачка Паланка, март 2020. године

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: Др Владимир Драгичевић, маст.инж.арх
ЈП „Стандард“ Бачка Паланка

СТРУЧНИ ТИМ ЈП „СТАНДАРД“ БАЧКА ПАЛАНКА:

Др Владимир Драгичевић, маст.инж.арх
Милан Рађеновић, дипл.хидроинж.
Сандра Којић, дипл.грађ.инж.
Радослав Карановић, дипл.инж.арх.
Жељка Драгичевић, дипл.грађ.инж.
Борис Милић, дипл.инж.ел.

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА: мр Љубица Протић Еремић, дипл.инж.хорт.

СТРУЧНИ ТИМ: мр Љубица Протић Еремић, дипл.инж.хорт.
Др Тамара Зеленовић Васиљевић
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Драган Морача, грађ.техн.
Драгана Матовић, оператер
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА.....	3
1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ	3
2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА.....	6
2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА	6
2.2. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА	9
3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА	9
3.1. ПОЛОЖАЈ НАСЕЉА И ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.....	9
3.2. ПРОСТОРНО - ФУНКЦИОНАЛНА И ПРОГРАМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАСЕЉА.....	11
3.3. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ И КОМУНАЛНИ САДРЖАЈИ	13
3.3.1. Саобраћајна инфраструктура.....	13
3.3.2. Водна инфраструктура	17
3.3.3. Термоенергетска инфраструктура	19
3.3.4. Електроенергетска инфраструктура	19
3.3.5. Телекомуникациона инфраструктура	21
3.3.6. Комуналне површине и објекти	22
3.3.7. Зелене површине	23
3.3.8. Становништво.....	24
3.3.9. Природна добра	25
3.3.10. Културна добра	25
4. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА РАЗЛИЧИТИХ ЗОНА И ЦЕЛИНА	27
4.1. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА И БИЛАНС ПОВРШИНА	29
4.1.1. Централни садржаји.....	30
4.1.2. Образовање и култура	30
4.1.3. Пословање, администрација и трговина.....	31
4.1.4. Предшколске установе и вртићи	31
4.1.5. Здравство и социјална заштита	31
4.1.6. Комуналне површине	32
4.1.7. Зелене површине, спорт и туризам.....	32
4.1.7.1. Спорт и рекреација	33
4.1.7.2. Туризам и угоститељство	34
4.1.7.3. Зелене површине	34
4.1.8. Становање.....	35
4.1.9. Радно подручје	36
4.1.10. Пољопривредно земљиште	37
5. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	39
6. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА.....	39
7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)	43
8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА	43
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	44
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	44
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	45
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	45
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА	46
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	47

1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	48
1.1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА	48
1.2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА	49
1.2.1. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине	49
2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	49
2.1. АНАЛИЗА КАРАКТЕРИСТИКА УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	50
3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА.....	53
3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	53
3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТИВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ.....	54
3.2.1. Мере заштите ваздуха.....	55
3.2.2. Мере заштите вода	56
3.2.3. Мере заштите земљишта	60
3.2.4. Мере заштите природних и културних добара.....	62
3.2.4.1. Мере заштите природних добара.....	62
3.2.4.2. Услови заштите непокретних културних добара	67
3.2.5. Мере заштите од буке	69
3.2.6. Мере заштите при управљању отпадом	70
3.2.7. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре.....	71
3.2.8. Мере заштите живота и здравља људи	71
3.2.9. Мере заштите од ванредних ситуација	72
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	72
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА	73
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА	73
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	74
2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА	74
2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ	75
2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА	76
2.4. МОНИТОРИНГ БУКЕ.....	77
2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР.....	77
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА	78
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	79
VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	81
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	81
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	84
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА.....	84
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	85
IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	87

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка на животну средину

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања плана.

У складу са Одлуком о изради Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка („Службени лист општине Бачка Паланка“, број 23/14), чији је саставни део Решење о приступању изради Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка, израђује се Извештај о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације насеља Нови Бачка Паланка на животну средину (у даљем тексту: Стратешка процена).

За носиоца израде Стратешке процене одређен је ЈП „Завод за урбанизам Војводине“ Нови Сад, Железничка 6/III.

Стратешком проценом су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана, и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Планом је утврђено: граница обухвата Плана, граница грађевинског подручја, просторне зоне и целине, намена површина са правилима уређења и грађења, инфраструктурни правци и коридори, као и локације за које се ради урбанистички пројекат.

За потребе израде Плана коришћена је и релевантна планска, информациона и техничка документација, као и подаци добијени од надлежних органа и јавних служби. На основу прибављених подлога, прикупљених података са терена, достављених програмских циљева и дефинисаних интереса појединачних корисника простора на територији насеља, те прибављених услова од надлежних органа и јавних служби и предузећа, урађена је анализа и оцена стања и процена развојних могућности, те утврђена правила и услови уређења и изградње насеља.

Разлог за вршење Стратешке процене се огледа у потреби за сагледавање свих промена у просторно-функционалној организацији подручја, које се планирају Планом, а могу бити од утицаја на стање животне средине, са проценом и мерама које су неопходне како би се евентуални негативни утицаји свели у оквиру дефинисане законском регулативом.

Стратешка процена представља процес, којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у планским документима, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра, а у складу са законским одредбама и праксом стратешке процене у развијеним земљама. У складу са наведеним, Стратешка процена структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажење решења);
- (3) стратешку процену утицаја на животну средину (у ужем смислу – дефинисање матричног оквира процене);
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Плана); програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења Плана, односно очекиваних ефеката, стварних утицаја и новог стања на планском подручју);
- (5) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене, односно објективне тешкоће које су утицале на стратешку процену);
- (6) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (7) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

У складу са Законом о заштити животне средине, систем заштите животне средине чине мере, услови и инструменти за: одрживо управљање, очување природне равнотеже, целовитости, разноврсности и квалитета природних вредности и услова за опстанак свих живих бића, такође и спречавање, контролу, смањивање и санацију свих облика загађивања животне средине.

Уравнотеженост привредног развоја и заштита животне средине обезбеђује се превентивним мерама у складу са одредбама Закона о заштити животне средине. Просторним и урбанистичким плановима, плановима развоја и уређењем простора обезбеђује се да се изградња објеката, извођење радова или уређење простора може вршити под условом да се не изазову трајна оштећења или значајне промене природних облика, загађивање или на други начин деградирање животне средине.

Законом о заштити животне средине утврђено је да се уређење простора, коришћење природних ресурса и добара одређено просторним, урбанистичким и другим плановима заснива на обавези да се:

- природни ресурси и добра очувају и унапређују и у највећој мери обнављају, а ако су необновљиви да се рационално користе;
- обезбеди заштита и несметано остваривање функција заштићених подручја са њиховом заштићеном околином и у највећој могућој мери очувају станишта заштићених и строго заштићених дивљих врста и њихове заједнице;
- обезбеди очување изграђеног простора;
- обезбеде услови за одмор и рекреацију људи;
- одреде мере заштите животне средине.

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА

1.1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

Просторно планска решења и решења Стратешке процене су усклађена и са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19 и 37/19-др. закон);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС”, број 32/19);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон);
- Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС”- Међународни уговори, број 4/11);
- Закон о култури („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 13/16 и 30/16-исправка);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС”, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС”, број 36/06);
- Закон о регионалном развоју („Службени гласник РС”, бр. 51/09, 30/10 и 89/15-др. закон);
- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС”, број 129/07, 18/16 и 47/18);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон и 41/18-др. закон);
- Закон о поступку уписа у катастар непокретности и водова („Службени гласник РС”, бр. 41/18, 95/18 и 31/19);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16-др. закон и 47/18);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне покрајине Војводине („Службени гласник РС”, бр. 99/09 и 67/12-УС);
- Закона о јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 42/91, 71/94, 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС”, бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ”, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС” бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 10/13-др. закон и 101/16);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС”, бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС”, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19-др. закон);

- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о путевима („Службени гласник РС“, број 41/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. закон, 87/18 и 23/19);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 91/15);
- Закон о безбедности и интероперабилности железница („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 66/15-др. закон, 92/15 и 113/17, престао да важи осим члана 78. став 1. Тачка 5) подтачка (1));
- Закон о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС“, број 41/18, осим одредаба члана 11. ст. 6. и 7, члана 15. став 2, члана 17. став 19. тачка 1), члана 19. ст. 5. и 6, члана 20. став 2, члана 30. став 4. и члана 33. које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији);
- Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 121/12, 18/15, 96/15-др. закон, 92/16, 104/16-др. закон, 113/17-192- др. закон, 41/18 и 95/18- др. закон и 37/19-др. закон);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/15);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15);
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, број 25/19, осим одредбе члана 115. став 1. тачка 2) овог закона, која се примењује истеком 36 месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09);
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11 и 25/15);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09);
- Законом о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“, бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 -др. закон и 54/15 - др. закон);
- Закон о запаљивим и горивим течностима и запаљивим гасовима („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Закон о заштити од јонизујућих зрачења и нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/09 и 93/12);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, број 17/19);
- Закон о угоститељству („Службени гласник РС“, број 17/19);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, број 101/15);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);

- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, број 145/14);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 89/15 и 95/18-др. закон);
- Закон о шумама („Службени гласник РС“ бр. 46/91, 83/92, 53/93-др. закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, број 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, број 128/14);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“ бр. 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16, 83/18 и 10/19-др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 - др. закон, 87/18, 87/18 - др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, број 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област.

Извештај о стратешкој процени представља саставни део документационе основе Плана.

Плански основ за израду Плана је Просторни план општине Бачке Паланке¹ којим је простор обухваћен. Бачка Паланка је највеће насеље у општини и њен административни центар, са 28 239 становника, површином грађевинског подручја око 2000ha и заступљеним функцијама и садржајима који га карактеришу као градску средину.

Планску документацију која је од утицаја на израду Плана представља и Просторни план подручја посебне намене међународног водног пута Е80 - Дунав² (Паневропски коридор VII).

1 „Службени лист Општине Бачка Паланка“, број 20/12.

2 „Службени гласник РС“, број 14/15.

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА

Текстуални део нацрта Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка садржи следеће елементе (преглед основних поглавља Нацрта), у складу са прописима који дефинишу садржину планских докумената:

ТЕКСТУАЛНИ ДЕО:

I ОПШТИ ДЕО

I 1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

I 1.1. Извод из Просторног плана општине Бачка Паланка

I 2. ГРАНИЦА ОБУХВАТА ПЛАНА И ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

1.2.2. Опис границе обухвата плана

1.2.2. Опис границе грађевинског подручја

I 3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ, НАЧИН КОРИШЋЕЊА ПРОСТОРА

I 3.1. Положај насеља и природне карактеристике

I 3.2. Историјски развој насеља

I 3.3. Урбана морфологија насеља

I 3.4. Просторно - функционална и програмска организација насеља

I 3.5. Инфраструктурни системи и комунални садржаји

I 3.5.1. Саобраћајна инфраструктура

I 3.5.2. Водопривредна инфраструктура

I 3.5.3. Термоенергетска инфраструктура

I 3.5.4. Електроенергетска инфраструктура

I 3.5.5. Телекомуникациона инфраструктура

I 3.5.6. Комуналне површине и објекти

I 3.5.7. Зелене површине

I 3.8. Становништво

II ПЛАНСКИ ДЕО - ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

II 1. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА РАЗЛИЧИТИХ ЗОНА И ЦЕЛИНА

II 2. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА И БИЛАНС ПОВРШИНА

II 2.1. Централни садржаји

II 2.1.1. Образовање и култура

II 2.1.2. Пословање, администрација и услуга

II 2.1.3. Предшколске установе и вртићи

II 2.1.4. Здравство и социјална заштита

II 2.2. Комуналне површине

II 2.3. Зелене површине, спорт и туризам

II 2.3.1. Спорт и рекреација

II 2.3.2. Туризам и угоститељство

II 2.3.3. Зелене површине

II 2.4. Становање

II 2.4.1. Вишепородично становање

II 2.4.2. Породично становање

II 2.4.3. Становање са радом

II 2.5. Радно подручје

II 2.6. Пољопривредно земљиште

II 3. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ЗА ИЗГРАДЊУ САОБРАЋАЈНЕ И КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

II 3.1. Саобраћајна инфраструктура

II 3.1.1. Друмски саобраћај

II 3.1.2. Железнички саобраћај

II 3.1.3. Водни саобраћај

II 3.1.4. Ваздушни саобраћај

II 3.1.5. Бициклистички и пешачки саобраћај

II 3.1.6. Јавни аутобуски саобраћај

II 3.1.7. Такси превоз путника

- II 3.1.8. Стационарани саобраћај
- II 3.1.9. Полигон за обуку возача
- II 3.1.10. Станице за снабдевање горивом
- II 3.2. Водопривредна инфраструктура
- II 3.2.1. Снабдевање водом насеља
- II 3.2.2. Одвођење отпадних и атмосферских вода
- II 3.3. Енергетска инфраструктура
- II 3.3.1. Електроенергетска инфраструктура
- II 3.3.2. Термоенергетска инфраструктура
- II 3.4. ПТТ, РТВ и КДС инфраструктура
- 114. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА
- II 5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ И НЕПОКРЕТНИХ КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
- II 5.1. Заштита природних добара
- II 5.2. Заштита непокретних културних добара
- II 5.3. Заштита животне средине
- II 5.3.1. Заштита вода
- II 5.3.2. Заштита ваздуха
- II 5.3.3. Заштита земљишта
- II 5.3.4. Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља
- II 6. УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ, У СКЛАДУ СА СТАНДАРДИМА ПРИСТУПАЧНОСТИ
- II 7. ПОПИС ОБЈЕКТА ЗА КОЈЕ ПРЕ САНАЦИЈЕ ИЛИ РЕКОНСТРУКЦИЈЕ ТРЕБА ДА СЕ ИЗРАДЕ КОНЗЕРВАТОРСКИ ИЛИ ДРУГИ УСЛОВИ
- II 8. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ
- II 9. ТИПОЛОГИЈА БЛОКОВА
- III ПЛАНСКИ ДЕО - ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
- III 1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ОБЈЕКТА
- III 1.1. Услови заштите простора
- III 1.2. Правила реконструкције, санације, адаптације и ревитализације постојећих објеката
- III 1.3. Врста и намена објекта који се могу градити
- III 1.4. Архитектонско обликовање објекта
- III 1.5. Заштита суседних површина и објекта
- III 1.6. Нивелација површина и одводњавање
- III 1.7. Услови и начин обезбеђивања приступа парцели, паркирање и гаражирање возила
- III 1.8. Правила за изградњу других објеката на грађевинској парцели
- III 1.9. Врста објекта чија је изградња забрањена
- III 1.10. Ограђивање и озелењавање парцеле
- III 1.11. Правила грађења за економске објекте
- III 1.12. Правила за обезбеђивање места за смештај посуда комуналног отпада
- III 2. ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ
- III 3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ОБЈЕКТА ПРЕМА НАМЕНИ ПРОСТОРА
- III.3.1. Породично становање и становање са радом
- III.3.2. Вишепородично становање
- III.3.3. Пословање, администрација и трговина
- III.3.4. Рад
- III.3.5. Спорт и рекреација
- III.3.6. Образовање, предшколске установе, здравство и социјална заштита
- III.3.7. Комуналне површине
- III.3.8. Слободне зелене површине, заштитно и парковско зеленило
- III 3.9. Правила грађења на пољопривредном земљишту
- III 3.9.1. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства (салаши)
- III 3.9.2. Објекти у функцији примарне пољопривредне производње
- III 3.10. Правила за изградњу саобраћајне инфраструктуре
- III 3.10.1. Друмски саобраћај
- III 3.10.2. Железнички саобраћај

- III 3.10.3. Водни саобраћај
- III 3.10.4. Ваздушни саобраћај
- III 3.10.5. Бициклически и пешачки саобраћај
- III 3.10.6. Јавни аутобуски саобраћај
- III 3.10.7. Такси превоз путника
- III 3.10.8. Стационирани саобраћај
- III 3.10.9. Полигон за обуку возача
- III 3.10.10. Станице за снабдевање горивом
- III 3.10.11. Одводњавање
- III 3.10.12. Зелене површине у оквиру уличних коридора
- III 3.10.13. Атарски путеви
- III 3.11. Правила за изградњу водопривредне инфраструктуре
- III 3.11.1 Снабдевање водом
- III 3.11.2 Отпадне воде
- III 3.11.3 Остали објекти хидротехничке инфраструктуре
- III 3.12. Правила за изградњу енергетске инфраструктуре
- III 3.12.1. Електроенергетска инфраструктура
- III 3.12.2. Гасоводна инфраструктура
- III 3.12.3. Топловодна мрежа
- III 3.13. Правила за изградњу ПТТ, РТВ и КДС инфраструктуре
- III 4. ЦЕЛИНЕ ЗА КОЈЕ СЕ ОБАВЕЗНО ДОНОСИ ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ И РОКОВИ ЗА ЊИХОВУ ИЗРАДУ
- III 5. ЛОКАЦИЈА ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА, ПРОЈЕКТА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ И УРБАНИСТИЧКО-АРХИТЕКТОНСКОГ КОНКУРСА
- I СПИСАК КОРИШЋЕНИХ СЛУЖБЕНИХ ГЛАСИЛА И ЛИТЕРАТУРЕ

ГРАФИЧКИ ДЕО:

1.	ПРЕТЕЖНА НАМЕНА ПРОСТОРА СА ГРАНИЦОМ ОБУХВАТА И ПОСТОЈЕЋОМ ГРАНИЦОМ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА-ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ	P=1:10 000
2.	ГРАНИЦА ОБУХВАТА И ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА ПЛАНА СА ПРЕТЕЖНОМ НАМЕНОМ ПОВРШИНА	P=1:10 000
3.	ПЛАН САОБРАЋАЈНИЦА И ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ И НИВЕЛАЦИЈЕ	P=1:10 000
4.	ПЛАН ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ-СНАБДЕВАЊЕ ВОДОМ	P=1:10 000
5.	ПЛАН ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ-КАНАЛИЗАЦИЈА ОТПАДНИХ ВОДА	P=1:10 000
6.	ПЛАН ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ-АТМОСФЕРСКА КАНАЛИЗАЦИЈА	P=1:10 000
7.	ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА И ТТ ИНФРАСТРУКТУРА	P=1:10 000
8.	ГАСНА ИНФРАСТРУКТУРА	P=1:10 000
9.	НАЧИН СПРОВОЂЕЊА ПЛАНА	P=1:10 000
10.	УРБАНИСТИЧКА РЕГУЛАЦИЈА	P=1:10 000
10_1 до 10_18	УРБАНИСТИЧКА РЕГУЛАЦИЈА-ДЕТАЉИ И ГЕНЕРАЛНА РЕШЕЊА ОБЈЕКТА	P=1:1 000
11.	ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА И НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА	P=1:10 000
12.	ГРАНИЦЕ БЛОКОВА У НАСЕЉУ	P=1:10 000

Према Закону о планирању и изградњи, који уређује израду и доношење просторно планске и урбанистичке документације, правила уређења садржана у просторним и урбанистичким плановима садрже нарочито услове и мере заштите природних добара и непокретних културних добара и заштите природног и културног наслеђа, животне средине и живота и здравља људи. Наведено је уграђено и у План који је предмет ове стратешке процене.

Детаљнији преглед планских решења и њихова анализа у односу на утицај на животну средину наведена су и разматрана у овом Извештају, у оквиру поглавља „III Процена могућих утицаја Плана на животну средину са описом мера за смањење негативних утицаја на животну средину“, у подпоглављу „4. Приказ процењених утицаја плана на животну средину“.

2.2. ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Основни циљ израде Плана генералне регулације Бачке Паланке је стварање основа за просторно уређење, ширење и изградњу насеља као и заштиту и унапређење животне средине на нивоу насеља. План генералне регулације је стратешки развојни план насеља и најважнији урбанистички документ који је и основа за даљу урбанистичку разраду простора.

Општи циљеви Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка су:

- ре/дефинисање граница Плана, грађевинског подручја и посебних зона у оквиру обухвата плана;
- одређивање површина јавне намене;
- дефинисање траса и капацитета саобраћајне и комуналне инфраструктуре;
- усклађивање са свим важећим урбанистичким документима (ПДР-ова, урбанистичких пројеката и пројеката парцелације и препарцелације за површине јавне намене);
- усклађивање планираних решења са ситуацијом на терену;
- дефинисање претежних намена површина и правила уређења и грађења простора по одређеним подручјима;
- заштита и унапређење животне средине и природних целина.

3. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА И КВАЛИТЕТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА

3.1. ПОЛОЖАЈ НАСЕЉА И ПРИРОДНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Геостратешки положај

Бачка Паланка је насеље градског типа у јужнобачком округу, налази се на левој обали Дунава, 40 km узводно од Новог Сада. Спада у групу пограничних насеља (мост преко Дунава представља гранични прелаз према Републици Хрватској). Насеље има повољан стратешки положај који одређује присуство три вида саобраћаја (водни, друмски и железнички), односно значај саобраћајница, као и то што је на самој граници са Европском унијом.

Друмски саобраћај има велики значај, нарочито државни пут I6 реда од Новог Сада, преко Бачке Паланке, Бача и Сомбора према Мађарској, као и државни пут IIa реда којим је Бачка Паланка повезана са Врбасом, Бачком Тополом и Суботицом. Међународни пловни пут, река Дунав, могућност значајнијег развоја водног саобраћаја и повезивања свих присутних видова саобраћаја, представља значајан потенцијал развоја.

Геоморфолошке и геолошке карактеристике

Бачка Паланка је панонско насеље и налази на алувијалној тераси реке Дунав. На овој морфолошкој јединици изграђен је јужни део насеља, на чијем се ободу налазе одсеци према алувијалној равни Дунава, висине од 2 до 5 m. Надморска висина се креће између 80 и 83 m н.в. Рељеф насеља је благо заталасана низија у правцу северозапад – југоисток. Геолошки састав гради песак и преталожени лес, на чију су површину наталожени алувијални наноси Дунава. Инундациона раван је најнижа морфолошка јединица алувијалне равни Дунава. Геолошки састав сачињава рецентни песак и муљ, који Дунав таложи приликом изливања из свог корита. Обрасла је барско-шумском вегетацијом.³

Сеизмика - Према карти макросеизмичке рејонизације издате од стране Сеизмолшког завода Србије у Београду 1987. године, простор општине Бачка Паланка се налази у зони од 6°MCS и 7°MCS, за повратни период од 100 и 200 година.

Климатске карактеристике

Панонска низија се, по својим одликама, више приближава континенталној него умереној клими. Анализа климатских елемената извршена је на основу података Републичког хидрометеоролошког завода са најближе метеоролошке станице у Новом Саду, за период од 1991-2006. године.

Просечна вредност средњих годишњих температура ваздуха за наведени период износила је 11,5°C. Средња годишња релативна влажност ваздуха износи 73,9%, при чему је најсувљи јули са 66,9%, а највлажнији децембар са 85,9%. Просечна средња годишња облачност износи 52%. Просечна годишња инсолација износи 2189,4 часова. Највише падавина се излучи у јуну 84,9 mm, а најмање у фебруару 28,2 mm. На територији општине Бачка Паланка ветрови се јављају из свих праваца. Најизразитији је северозападни ветар, који најчешће дува у летњем делу године. Други по учесталости је југоисточни ветар – кошава, који дува у зимској половини године. Брзине ветрова су мале, најчешће износе 2-3 m/sec. Просечан број дана са јаким ветром (више од 6 бофора) на годишњем нивоу износи 80,7 дана.

Педологија

Подручје обухвата Плана се налази на алувијалном и алувијално делувилном земљишту: за постанак и развој алувијалних земљишта од великог су утицаја рељефни и хидрографски услови у речном полоју. Пољопривредно производна вредност ових земљишта је веома неуједначена, а производни потенцијал је значајан и до сада није коришћен у довољној мери.

Хидрологија и хидрогеологија

Подручје општине Бачка Паланка, у хидрографском погледу, гравитира природном водотоку Дунав и каналима хидросистема ДТД Бачки Петровац - Каравуково и Савино Село - Нови Сад. Оба ова канала припадају основној каналској мрежи хидросистема, са основном функцијом одводњавања гравитационог подручја и пловидбе.

Најближа хидролошка станица на којој се врше редовна осматрања водостаја и протицаја је водомерна станица Богојево, а у даљем тексту се дају карактеристичне вредности водостаја и протицаја и коте нивоа (подаци преузети са веб странице РХМЗ Србије):

3 „Географске монографије војвођанских општина – ОПШТИНА БАЧКА ПАЛАНКА“, Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет, Институт за географију, 1997. год.

Табела 1: Водостаји (cm), река: Дунав, Хидролошка станица: Богојево, период обраде 1946 - 2014 година.

МЕСЕЦ	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Минимална месечна	-25	12	33	55	72	100	28	-36	-40	-29	-30	-66
Средња месечна	206	227	279	350	356	363	338	273	210	167	179	198
Максимална месечна	564	598	708	792	770	817	791	740	734	500	589	610
Екстремне вредности, датум:	Апсолутни мин.: -66, 30.12.1946.						Апсолутни макс.: 817, 15.06.1965.					

На територији општине Бачка Паланка је изграђен насип за заштиту од високих вода Дунава. Једини прекид насипа је за пролазак пута до језера „Тиквара“ у Бачкој Паланци, који је адекватно технички решен. У подручју насеља Бачка Паланка круна насипа је трајно заштићена асфалтом, а ширина шумско-заштитног појаса на небрањеној страни износи 60 m.

У погледу режима издани (храњења и дренажа издани), „плитка“ и „дубока“ издан се битно разликују. Нивои подземних вода у плиткој издани (према датим подацима) осцилују претежно на дубинама 2-4 m испод површине терена.

Режим подземних вода плитке издани се може пратити на основу резултата спорадичних мерења на плитким бунарима који се налазе у кругу фабрике „Синтелон“. Главне компоненте храњења дубоке издани при експлоатацији су:

- цеђење вода из околних слабопропусних слојева (услед снижења пијезометарских нивоа у водоносном слоју, формирају се градијенти на граници слабопропусни слој - водоносни слој);
- прихрањивање дуж контуре издани (у раседној зони на Фрушкој гори, инфилтрирање падавина кроз наслаге кречњака).

3.2. ПРОСТОРНО - ФУНКЦИОНАЛНА И ПРОГРАМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАСЕЉА

Распоред функција у насељу је у великој мери условљен и произилази из морфолошких карактеристика и његовог историјског развоја. Поред доминантне функције породичног становања, у оквиру насеља се издвајају још и пословно-административно подручје, подручје рада и функција туризма и рекреације.

Породично становање заузима западни део грађевинског подручја и шире подручје око центра насеља. На источној страни Бачке Паланке је формирано велико радно подручје, са јужне стране је приобаље са својим туристичким садржајима и природним ресурсима, док је на северном ободу делом радно подручје, а делом Резерват природе „Багремара“. Ово условљава могућност ширења стамбене функције само ка западу, где се на границу грађевинског подручја наслања атар. Иако је број становника, према статистици, у опадању, треба избећи формирање нових радних подручја са западне стране насеља како би становање имало перспективу као садржај за проширење грађевинског подручја. Вишепородично становање је заступљено у самом центру насеља и у његовом ширем окружењу, где има тенденцију развоја.

Осим радног подручја на истоку насеља односно на улазном путном правцу из смера Новог Сада, радне површине су формиране на северу уз саобраћајницу која води према Сомбору као и на појединачним локалитетима, у самом ширем центру уз пружно земљиште као и уз приобални део Бачке Паланке. Досадашњом урбанистичком документацијом је стратешки опредељено да се ширење радних површина усмери на источни део насеља и постоје велике површине неизграђеног и неуређеног грађевинског земљишта у овом делу Бачке Паланке. То је потпуно оправдано и требало би такође тежити дислокацији радних садржаја из непосредне околине центра и из простора уз Парк природе „Тиквара“.

Распоред комуналних објеката и површина је условљен функционалним и техничким факторима и они нису груписани у посебна подручја. Већина ових садржаја је на ободу насеља (фабрика воде, водозахват, гробље, трансфер станица, ГМРС и црпне станице), осим зелене пијаце која је у самом центру и чије је измештање такође дугорочно опредељење урбанистичких планова Бачке Паланке.

Спортско-рекреативни садржаји су углавном смештени у приобалном делу Бачке Паланке, са изузетком игралишта ФК „Стари град“ (у радном подручју на истоку) и стадиона ФК „Бачка“ који је у блоку 53 у склопу центра. Треба тежити проширењу спортско-рекреативних садржаја у склопу приобаља и Багремаре и очувању и ревитализацији мањих спортских игралишта на подручју целог насеља.

Централне, јавне и пословне функције су већином смештене у централним блоковима Бачке Паланке (44, 45, 46, 48, 49 и 52) и осим што просторно заузимају средиште насеља, они су и у функционално-програмском, социјалном смислу центар Бачке Паланке. Осим садржаја у центру, неколико мањих школа, предшколских установа, домова здравља и месних канцеларија су донекле равномерно распоређени и у осталим месним заједницама насеља.

Јавне установе, објекти и садржаји од општег значаја

Као објекти јавне намене, који служе задовољењу социјалних, здравствених, образовно-васпитних и осталих потреба становника евидентирани су следећи:

1. Област образовања:

- установе за предшколско васпитање и образовање ПУ „Младост“ (4 вртића, 3 10 обданишта и јаслице);
- 2 приватна вртића;
- школе за основно образовање, (три школе, школа за децу ометену у развоју и музичка школа);
- школе за средње образовање (гимназија, техничка школа и економска школа).

2. Област здравствене заштите:

- три дома здравља (општа медицина, хитна помоћ, специјалистичке службе, физикална медицина);
- апотеке;
- специјалистичке болнице (приватне), мањих капацитета;
- ветеринарске станице.

3. Област културе:

- културни центар (биоскоп, књижара, изложбени простор);
- словачки културни центар;
- КУД Коста Абрашевић;
- народна библиотека (одељења за одрасле и децу);
- музеј (завичајни музеј);
- позориште (има објекат, није у функцији);
- мађарска кућа.

4. Област социјалне заштите:

- центар за социјални рад;
- геронтолошки центар;
- саветовалиште.

5. Област информатичке делатности и комуникација:

- главна пошта;
- „Телеком Србија“
- више штампаних медија;
- телевизија;
- радио станице.

6. Област физичке културе:

- спортско-рекреативни центар (велика сала са гледалиштем, мала сала кошарка, фудбал, мали фудбал, одбојка, тенис, недовршени комплекс базена);
- три фудбалска игралишта;
- отворени терени за мале спортове у оквиру МЗ;
- отворени терени за тенис (блок 31);
- фискултурне сале уз школе.

7. Област јавне управе и јавних предузећа:

- општинска управа општине Бачка Паланка;
- катастар непокретности;
- општински суд;
- полицијска управа Бачка Паланка;
- ватрогасна јединица;
- ЈП „Стандард“;
- ЈКП „Комуналпројект“;
- туристичка организација општине Бачка Паланка;
- културни центар Бачке Паланке;
- ЈП СРЦ „Тиквара“;
- ПУ „Младост“;
- пореска управа.

3.3. ИНФРАСТРУКТУРНИ СИСТЕМИ И КОМУНАЛНИ САДРЖАЈИ

3.3.1. Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

Основна веза насеља Бачка Паланка са окружењем остварује се преко државних путева:

- државни пут IB реда број 12 (Суботица - Сомбор - Оџаци - Бачка Паланка - Нови Сад - Зрењанин - Житиште - Нова Црња - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Српска Црња));
- државни пут IB реда број 19 (веза са државним путем IB реда број 12 - Нештин - Ердевик - Кузмин - државна граница са Босном и Херцеговином (гранични прелаз Сремска Рача) - планирани правац пружања моста преко Дунава (почетак предметне деонице пута је на месту прикључка на државни пут IB реда број 12 (на почетку обилазнице око насеља Бачка Паланка); завршетак предметне деонице пута је на месту укрштаја државног пута IB реда број 19 и државног пута IIA реда број 119 (државна граница са Хрватском (гранични прелаз Нештин) - Беоцин - Сремска Каменица);
- државни пут IIA реда број 108 (Бачка Топола - Кула - Деспотово - Силбаш - Бачка Паланка - државна граница са Хрватском (гранични прелаз Бачка Паланка).

Ова три значајна капацитета путне мреже, која пролазе кроз простор општине и насеље Бачка Паланка, представљају и везе насеља са осталом категорисаном мрежом и суседним општинама.

Трасе предметних државних путева, према Уредби о категоризацији државних путева⁴, осим дела трасе државног пута IIА реда број 108, не пролазе кроз урбану насељску структуру и самим тим, немају негативан утицај на функционисање урбаних садржаја и унутарнасељску саобраћајну матрицу. Проблем транзитног саобраћаја јавља се на траси државног пута IIА реда број 108 због великог саобраћајног оптерећења.

Због специфичног положаја насеља, са само једним мостом преко Дунава у граничној зони са Републиком Хрватском, интензивни саобраћајни токови свих видова превоза значајно оптерећују Улицу краља Петра I, Улицу Бранка Бајића, Улицу цара Лазара и Улицу Светозара Милетића (траса државног пута IIА реда број 108). Изградњом новог моста преко Дунава код Бачке Паланке решиће се, између осталог, и проблем транзитног саобраћаја.

Постојећу мрежу општинских путева у насељу Бачка Паланка чине:

- главне насељске саобраћајнице;
- сабирне улице;
- приступне улице.

Унутрашњи саобраћај усмеравају и воде главне насељске саобраћајнице - Улица краља Петра I (чија траса полази од државног пута IB реда број 12, даље наставља Новосадским путем на који се надовезује Улица краља Петра I и води до пешачког подручја у централном делу насеља), Улица Светозара Милетића (од уласка у насеље Бачка Паланка из правца насеља Силбаш до постојећег моста преко Дунава), Улица Бранка Бајића и Улица цара Лазара.

Сабирне улице, као везни елементи између примарне и секундарне путне мреже, у насељу Бачка Паланка су следеће улице: Иве Лоле Рибара, Трг ослобођења, Саве Ковачевића, Југословенске армије, Бранка Радичевића, Браће Рибникар, Трг братства и јединства, Кумановска и Банатска.

Преостале улице у насељу Бачка Паланка представљају приступне улице и то је најбројнија категорија улица.

Формирана саобраћајна мрежа насеља (укупна дужина путне мреже ~91km, са нешто више од 250 чворова и 500 деоница) је мешовитог типа, са радијалним продорима кроз насељску структуру. Улични коридори државних путева су одговарајућих ширина регулационог профила са ширинама коловоза примереним категорији пута (6,0-9,0m). У уличним коридорима осталих саобраћајница степен изграђености варира, са различитим ширинама (3,0-7,5 m) и релативно задовољавајућим степеном опремљености. Све значајније насељске саобраћајнице изграђене су савременим коловозним застором.

На местима укрштања постојећих улица, сама уређеност раскрсница и њихова прилагођеност савременим условима саобраћаја је задовољавајућа, односно, у широј зони приступа раскрсници, обезбеђена је одговарајућа зона прегледности ослобођена свих континуалних визуелних препрека.

Железнички саобраћај

У оквиру граница планског подручја налази се следећа железничка инфраструктура:

- локална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга број 12: Бачка Паланка - Гајдобра на којој је организован јавни теретни саобраћај између железничких станица Стара Паланка и Гајдобра, док је путнички саобраћај привремено обустављен;

⁴ „Службени гласник РС”, број 105/13 и 119/13.

- службена места: железничка станица Бачка Паланка и железничка станица Стара Паланка у km 2+343 предметне пруге са четири станична колосека, отворена је за превоз ствари;
- путни прелази:
 - o km 1+100 предметне пруге, који је осигуран саобраћајним знацима на путу и троугловима прегледности;
 - o km 1+195 предметне пруге, који је осигуран браницима и саобраћајним знацима на путу;
 - o km 1+453 предметне пруге, који је осигуран саобраћајним знацима на путу и троугловима прегледности;
 - o km 1+960 и km 2+165 предметне пруге, који су осигурани браницима и саобраћајним знацима на путу;
 - o km 2+992, km 3+667, km 4+413, km 5+280 и km 5+856 предметне пруге, који су осигурани саобраћајним знацима на путу и троугловима прегледности;
- траса пруге Бачка Паланка - Бач, која се пружала кроз насељско ткиво, је демонтирана.

Дугогодишње фаворизовање друмског саобраћаја, рецесивна привредна кретања, непостојање државне саобраћајне стратегије, вишедеценијско неулагање у инфраструктуру и опрему, резултирали су катастрофалним стањем железничког саобраћаја у техничко - технолошком и организационом смислу. Основни транспортно - безбедносни елементи су на врло ниском нивоу (носивост пруге, експлоатациона брзина, похабаност горњег строја) или су такви да саобраћај на неким пругама и деоницама није могућ.

Имајући у виду тренутно стање инфраструктуре железнице у насељу Бачка Паланка јасно је да она не може да одговори савременим транспортним захтевима на потребном нивоу уз одговарајући економски ефекат. Сходно томе, учешће у расподели транспортног рада у оквиру тржишта транспортних услуга Републике Србије је минимално.

Водни саобраћај

Водни саобраћај кроз постојеће капацитете, са својим инфраструктурним подсистемима (теретно пристаниште), није заступљен на одговарајућем нивоу. Пловни потенцијал Дунава није довољно искоришћен јер се, и поред изванредних просторних и природних услова, не користи у превозу роба и путника у обиму у којем би био пожељан. Потенцијал пловног пута је такав, да може да буде носилац развоја транспортног система целог подручја, као центар интегралног повезивања свих видова саобраћаја, као и наутичког туризма.

Лука у Бачкој Паланци нема везу са залеђем друмским и железничким саобраћајем. Да би водни транспорт на Дунаву у Републици Србији био конкурентан и интегрисан у остале видове саобраћаја, лука мора бити оспособљена за комбиновани саобраћај са одговарајућом инфраструктуром.

Лука у Бачкој Паланци - улаз у луку се налази на ~km 1294+950, лева обала (у рукавцу); лучки оператер „Бачка Паланка“ АД). У луци постоје: слободна царинска зона; вертикални кеј дужине око 50,0m; друмска веза са залеђем; отворена и покривена складишта; уређаји за претовар генералних и расутих терета (приоритетно пољопривредних производа и житарица, вештачког ђубрива, песка и шљунка), као и контејнера; објекти за прихват чврстог отпада, али не и за прихват зауљених отпадних вода. Планира се развој и уређење зона терминала, складишно - производно - претоварних површина, пословно - управљачког центра, акваторије луке, насипа прве одбрамбене линије од високих вода Дунава и инфраструктурних коридора (железничка веза), као и могућност продужења кеја за нових 350,0m.

Са аспекта безбедности пловидбе најзначајнији објекти су мостовске конструкције, чији габарити пловидбених отвора могу представљати ограничавајући фактор при пловидби. На стационожи km 1297+050 налази се постојећи друмски мост преко Дунава са основним параметрима пловидбених отвора:

- корисна ширина пловидбеног отвора 159,70m;
- корисна висина пловидбеног отвора 10,13 - 10,66m.

Остали значајни објекти у предметној зони су:

- водомерна станица на km 1298+560 - лева обала;
- подводна инсталација - ПТТ кабл на ~ km 1298+700 (тачну локацију кабла прибавити од надлежне институције).

Наведене грађевине и објекти морају се узети у обзир при планирању и изградњи нових објеката и ни на који начин се не смеју угрозити.

Ваздушни саобраћај

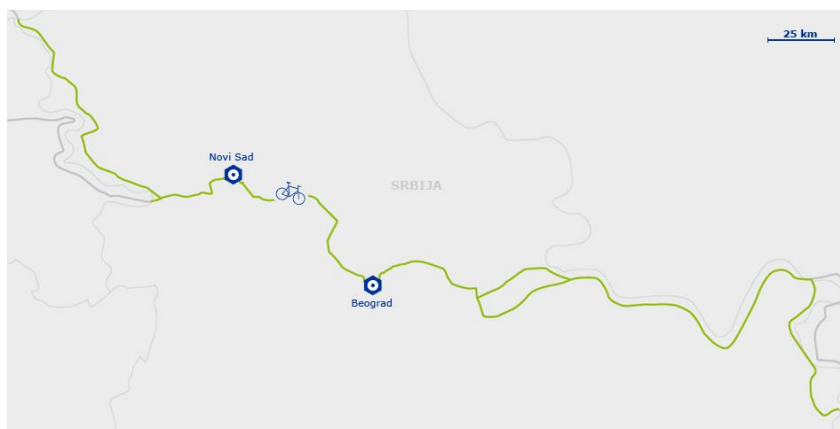
Ваздушни саобраћај није заступљен на територији насеља Бачка Паланка.

Бициклически и пешачки саобраћај

Немоторна кретања у насељу Бачка Паланка заступљена су у великом обиму, узимајући у обзир традицију прелажења унутарнасељских растојања и повољну конфигурацију терена.

Капацитети за одвијање бициклических кретања нису на потребном безбедносном нивоу, јер се бициклически саобраћај, углавном, обавља на коловозним тракама намењеним колском саобраћају.

Кроз Србију пролази Дунавска бициклическа рута - EuroVelo 6, која прати реку Дунав. Налази се на траси Атлант - Црно море Европске бициклическе федерације (ECF). Траса која пролази кроз Србију у потпуности је реализована. Део Дунавске бициклическе руте - EuroVelo 6 пролази и кроз насеље Бачка Паланка. Предметна деоница пролази кроз Парк природе „Тиквара“ дуж одбрамбеног насипа и даље води до Новог Сада. Алтернативна рута води из правца насеља Карађорђево, кроз центар насеља Бачка Паланка и даље, преко Дунава, у Републику Хрватску.

Изграђеност и опремљеност пешачких стаза, уз већ формирану пешачку зону у самом центру насеља, омогућава релативно задовољавајући ниво комфора кретања пешака у оквиру урбаног простора.

Стационирани саобраћај

Постојећи капацитети за паркирање су задовољавајући. Постојећи паркинг простори у оквиру уличних коридора и паркинг скупине у приобалној зони, између улица Бранка Бајића и Југ Богдана и у оквиру вишепородичних стамбених блокова се задржавају.

Паркирање теретних и комерцијалних возила решено је у оквиру комплекса радних зона.

Станице за снабдевање горивом

У насељу Бачка Паланка постоје изграђене четири станице за снабдевање горивом - у оквиру блокова 38, 39, 64 и 826. Дате станице за снабдевање горивом представљају мање бензинске станице намењене точењу свих врста горива и опремљене су основним потрошним материјалом (уље, мазира и сл.), просторијама за особље, паркиралиштем за особље и кориснике, одвојеним тоалетима за особље и кориснике, као и мањим складиштем. У потпуности задовољавају потребе локалног становништва, као и путника који на свом путу користе њихове услуге.

У домену изграђености саобраћајне инфраструктуре, постојеће стање може се окарактерисати као релативно задовољавајуће, уз детекцију следећих проблема у функционисању насељске саобраћајне инфраструктуре:

- недовољна хијерархијска дефинисаност насељских саобраћајница;
- оптерећеност главних насељских саобраћајница теретним саобраћајем, који транзитира из правца Новог Сада ка југу (граница са Републиком Хрватском);
- проблем железничких коридора и инфраструктурних капацитета унутар насељског ткива и њихов утицај на функционисање насељске путне мреже;
- непостојање изграђених капацитета за немоторни саобраћај - нарочито недостатак бициклистичких стаза (у оквиру коридора главних и сабирних насељских саобраћајница) чиме је овај облик саобраћаја посебно угрожен.

3.3.2. Водна инфраструктура

Снабдевање водом

Организовано снабдевање водом становништва насеља Бачка Паланка отпочело је 1962. године односно након изградње првих деоница градске водоводне мреже и пуштања у рад првог градског изворишта и црпне станице „Мали водовод“. Водоводна мрежа данас покрива читаво насеље и укупне је дужине око 134 km, са близу 8500 прикључака и око 310 подземних уличних хидраната.

У погледу изворишта за водоснабдевање, захватање подземних вода врши се са изворишта „Ристића пут“ (капацитета око 90 l/s) лоцираном на североистоку насеља. Подземне воде са „Ристића пут“ пре дистрибуције потрошачима се пречишћавају до законом захтеваног квалитета у фабрици воде, садашњег капацитета 125 l/s (I фаза), а пројектованог капацитета 250 l/s (II фаза). Испитивања показују да вода на изворишту „Ристића пут“ има повећану концентрацију гвожђа, амонијака и мангана.

Захватање подземних вода врши се и за потребе индустрије („Таркет“, „Синтелон“, „Сладара Малтинекс“, „Нектар“ итд.) путем сопствених бунара - локалних индустријских изворишта од којих су неки у зони водозахвата градских бунара.

Констатовано је да дубоки бунари, који се користе за захватање воде за потребе индустрије, као и бунари за водоснабдевање становништва, капирају исту издан у оквиру јединственог хидрогеолошког комплекса-аквифера, чија је старост процењена на више хиљада година.

Основни проблеми у снабдевању становништва водом су недовољни капацитети изворишта, као и застарела водоводна мрежа, што узрокује губитке у експлоатацији. Пумпе и остала опрема су такође у лошем стању, као и одржавање опреме.

Постојање наведених проблема везаних за водоснабдевање насеља, првенствено се огледају у несташицама воде, поготово у летњим периодима у шпичевима потрошње. Студије урађене на тему водоснабдевања Бачке Паланке указују на могућност проширења водозавода у непосредном окружењу, што ће неминовно утицати и на просторну организацију насеља и могућност његовог просторног развоја.

Одвођење отпадних и атмосферских вода

Канализациони систем је пројектован и грађен као сепаратни систем канализације, који чине:

- а) систем фекалне канализације са изведеном мрежом у дужини од око 90 km и црпним станицама (релејне + 1 главна);
- б) систем атмосферске канализације са изведених 18 km зацељене мреже, а остало су отворени канали положени уз уличне саобраћајнице и црпна станица.

Фекална канализациона мрежа

Бачка Паланка је скоро стопроцентно покривен канализационом мрежом. Систем је гравитациони, а реципијент је река Дунав.

Пречишћавање отпадних вода града је изведено путем таложења по законима који су важили у време изградње ових објеката. Уређаји за таложење нису у функцији. У експлоатацији канализација отпадних вода, велик проблем је прикључење атмосферских вода на исту, јер су капацитети фекалне канализације ограничени и нису пројектовани за повећање атмосферске канализације у кишном периоду.

Основни предуслов за системски развој мреже фекалне канализације на територији целокупне општине јесте израда Генералног пројекта одвођења отпадних вода и изградња уређаја за пречишћавање отпадних вода. На тај начин ће се превазићи примарни проблем разноликости више типова канализационих мрежа и технологија за пречишћавање отпадних вода и њихово повезивање у функционалан систем.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент, предвиђа се њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета.

Прикупљена отпадна вода се испушта у Дунав, а постојећи примарни пречистач отпадних вода није у функцији.

У радном подручју постоји и систем индустријске канализације.

Атмосферска канализациона мрежа

Одвођење атмосферских вода ужег градског подручја се врши зацељеним колекторима који се изливају у баре у приобаљу града. Прикупљене воде се из баре преко одбрамбеног насипа препумпавају у Дунав путем црпне станице. Северни делови насеља се одводњавају у мелирационе канале који почињу у градском подручју, а припадају мелиорационом систему канала атара. Из мелиорационих канала воде се препумпавају путем црпних станица у Дунав које су у надлежности водопривреде.

Проблеми одвођења атмосферских вода у насељима општине Бачка Паланка су запуштени и лоше изграђени канали.

Одвођење атмосферских вода у граду Бачка Паланка има следеће проблеме: нејасна и недефинисана надлежност над планирањем, изградњом и одржавањем објеката атмосферске канализације (мелиорациони канали унутар грађевинског подручја насеља и отворени канали периферних делова насеља).

Главни реципијент атмосферских вода насеља су баре у брањеном подручју приобаља, а те баре у будућности треба да имају још неке намене.

До изградње нове атмосферске канализације задржаће се досадашњи начин одвођења помоћу ригола и отворених канала.

Атмосферска канализација у овом тренутку не функционише на задовољавајућем нивоу, јер је мрежа на појединим деоницама у прекиду, те се вода на тим местима директно излива у подземље, стварајући на тај начин проблем са ионако високим нивоом подземних вода.

Започети систем атмосферске канализације чини основу решења и у наредном планском периоду, а суштина је да се атмосферске воде са грађевинског подручја пребацују у реципијент, реку Дунав, преко три црпне станице: ЦС Мост, ЦС Павловац, и ЦС Сајловац. Код све три црпне станице радни ниво воде је око коте 78,00 mАНВ.

3.3.3. Термоенергетска инфраструктура

Гасоводна инфраструктура у насељу Бачка Паланка је изграђена и састоји се из следећих целина: разводна гасоводна мрежа средњег притиска, МРС за широку потрошњу и индустријске потрошаче и дистрибутивна гасна мрежа ниског притиска.

Очекује се постепена реконструкција гасоводне мреже јер мрежа није нова. Постојећа гасоводна инфраструктура (разводни гасовод РГ-04-11 Футог-Бачка Паланка и ГМРС „Бачка Паланка“) пројектовани су тако да задовоље потребе свих постојећих индустријских, комуналних и потрошача широке потрошње, као и свих потенцијалних нових потрошача који се могу јавити на предметном подручју.

Планира се полагање дистрибутивне гасоводне мреже у новопланираним улицама за комуналне потрошаче и широку потрошњу.

За индустријске потрошаче планира се полагање индустријских гасовода средњег притиска из ГМРС „Бачка Паланка“ и постојеће разводне гасоводне мреже средњег притиска до потрошача.

Гасоводну мрежу са пратећим објектима везати у прстен, како би се обезбедило квалитетно снабдевање свих потрошача и омогућиле хаваријске интервенције на гасоводној мрежи без прекидања снабдевања гасом осталих потрошача.

За објекте вишепородичног становања могу се градити блоковске котларнице са системом централног топловодног грејања.

Главна мерно-регулациона станица се налази у оквиру источног радног подручја, те се не планира се њено измештање и нема потребе за новим површинама.

3.3.4. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом насеља Бачка Паланка изводи се из ТС 110/35/10kV „Бачка Паланка 1“, снаге 1x20 MVA и ТС 110/20/10kV „Бачка Паланка 2“, снаге 2x31,5 MVA. ТС „Бачка Паланка 1“ прикључена је на 110kV далековод број 159/1 из ТС 220/110kV „Србобран“ и 159/2 из ТС 110/20/10kV „Бачка Паланка 2“. ТС „Бачка Паланка 2“ прикључена је на 110kV далековод бр. 159/2 из ТС 110/35/10kV „Бачка Паланка 1“ и бр. 1011 из ТС 110/20kV „Футог“.

На датом простору постоји изграђена преносна 110 kV средњенапонска 35kV, 20kV, 10kV, као и нисконапонска 0,4kV мрежа и припадајуће трафостанице ТС 110/35/10kV, ТС 110/20/10kV, 35/10kV, 20/0,4 kV и 10/0,4kV.

Постојећа високонапонска 110 kV електроенергетска мрежа је надземна, док је средњенапонска електроенергетска мрежа је већим делом подземна у уличним коридорима, док је нисконапонска, сем у централном подручју, углавном грађена надземно. Стубови на којима су постављени водови су углавном бетонски (око 77%), челично-решетки (око 20%), а малим делом дрвени (око 3%). Укупан број електроенергетских стубова је око 2000. Електроенергетска мрежа у насељу није у потпуности реконструисана за 20kV напон, такон да се у неким деловима користи и напонски ниво 10kV. 20kV изводи преко којих се врши напајање потрошача су максимално оптерећени, те није могуће обезбеђење напајања са истих за нове потрошаче у већ изграђеним стамбеним и радним подручјима.

Због повећаних потреба за електричном енергијом садашњих и будућих потрошача капацитет главних напојних трафостаница ТС110/20kV „Бачка Паланка 2“ снаге 2x31,5 MVA и ТС110/35/10kV „Бачка Паланка 1“ снаге 1x31,5 MVA неће бити довољан, те је потребно обезбедити нове капацитете, уградњом још једног трансформатора снаге 31,5 MVA у ТС110/20kV „Бачка Паланка 1“.

Од трафостанице 110/35/10 kV „Бачка Паланка 1“ изградиће се 110 kV надземни вод Бачка Паланка-Оџаци-Бач до будуће трафостанице ТС 110/20 kV „Бач“.

Постојећа трафостаница 35/10 kV „Бачка Паланка - Железничка станица“ ће се демонтирати, али ће се простор задржати за 20 kV разводно чвориште, које ће бити повезано са трафостаницом „Бачка Паланка 1“.

Постојећа 35/10 kV трафостаница „Бачка Паланка - Јута“ ће се демонтирати, а део насеља и цела индустријска зона ће се директно везати на 110/20 kV трафостаницу „Бачка Паланка 2“. Постојећи 35 kV водови ће се задржати и радиће по 20 kV напонском нивоу.

Сви 10 kV далеководи ће се реконструисати и прилагодити 20 kV напонском нивоу напајања. 10 kV далеководи из трафостанице „Бачка Паланка - Јута“ биће демонтирани, а потрошачи у индустријској зони повезаће се директно на ТС 110/20 kV „Бачка Паланка 2“ подземним кабловским водовима.

Напајање насеља ће се вршити са 20 kV напонског нивоа, преко дистрибутивних трафостаница, које могу бити монтажано-бетонске, зидане или стубне.

Постојећа надземна високонапонска 110 kV мрежа се задржава, с тим што је око исте дефинисан заштитни коридор од 50 m, у којем је могуће грађење у складу са условима надлежног предузећа ЕМС (Електромережа Србије) и Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV („Службени лист СФРЈ“ бр. 65/88, „Сл. лист СРЈ, бр. 18/92). Средњенапонску мрежу у насељу каблирати. Нисконапонску мрежу обавезно каблирати у централној зони насеља, деловима насеља где је планирано вишепородично становање, спорт и рекреација као и у радним зонама. У осталим, периферним деловима насеља може се градити и надземна мрежа. Целокупну електроенергетску мрежу у насељу потребно је реконструисати за рад 20 kV напона. Стубови електроенергетске мреже ће бити бетонски и челично-решетки.

Подземну електроенергетску мрежу градити у уличном коридору у зеленим површинама поред саобраћајница и пешачких стаза.

Поправљање квалитета испоруке и напонских прилика у мрежи решаваће се локално по потреби, изградњом нових средњенапонских и нисконапонских објеката. Потребно је изградити нове МБТС трафостанице, 20/0,4 kV напонског преноса, снаге до 630 kVA (у власништву електродистрибуције) за напајање јавне расвете, садржаја на јавном земљишту и дела корисника простора мање снаге, испод 200kW максималне једновремене снаге на више блиских суседних површина (парцела). Потребан број таквих трафостаница зависиће од броја купаца електричне енергије са максималном једновременом снагом мањом од 200 kW.

Напајање потрошача на осталом земљишту, чије потребе максималне једновремене снаге буду прелазиле 200 kW вршиће се из трафостаница које ће се градити на парцелама корисника за потребе једног корисника, тј. у власништву трећег лица.

У деловима насеља где су планиране радне, стамбене и зоне за спорт и рекреацију и где постоји надземна средњенапонска и нисконапонска мрежа, мрежу је потребно каблирати у уличним коридорима.

Тачан број и локације трафостаница 20/0,4 kV на простору где су планиране радне зоне и блокови за становање биће одређени плановима нижег реда, који буду прописани за те просторе.

Мрежа и објекти електроенергетске инфраструктуре ће се градити у складу са мерама енергетске ефикасности, а приоритет ће имати објекти који обезбеђују енергију из алтернативних извора енергије.

Мрежа јавног осветљења ће се каблирати у деловима насеља где је електроенергетска мрежа каблирана, а у деловима насеља где је електроенергетска мрежа надземна, светилке за јавно осветљење ће се постављати по стубовима електроенергетске мреже.

За осветљење уличних коридора, саобраћајница и осталих јавних површина користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја истих.

Услови за прикључење:

- у зонама становања, централних садржаја и радним зонама

Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру у улици извести подземним или надземним прикључним водом, са јавне нисконапонске мреже у улици, или са трафостанице за веће потрошаче.

- Спортско – рекреативни и туристички комплекси

Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру извести подземним или надземним прикључним водом са јавне нисконапонске мреже у улици, или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из Електроенергетске сагласности надлежног предузећа.

Квалитетно и сигурно напајање електричном енергијом обезбедиће се изградњом 20 kV мреже, дистрибутивних трафостаница 20/0,4kV колико то потребе налажу, квалитетне нисконапонске електроенергетске мреже и потпуним преласком на 20kV ниво напајања, односно преласком са тростепене трансформације 110/35/10kV на двостепену трансформацију 110/20 kV.

3.3.5. Телекомуникациона инфраструктура

Телекомуникациони саобраћај одвија се преко аутоматске телефонске централе у објекту ПТТ. Телефонска централа у Бачкој Паланци је ранга чворне телефонске централе.

Спојни пут ка надређеној централи у Новом Саду реализован је оптичким, као и коаксијалним каблом. Приступна мрежа је подземна, изграђена у свим улицама, док је разводна мрежа је већим делом надземна, често и са обе стране уличног коридора. У насељу постоји изграђена кабловска ТТ канализација у централном подручју насеља. Поштански саобраћај се обавља у ПТТ објекту у улици Краља I.

За потребе мобилних комуникација изграђене су базне радио-станице постојећих оператера. У насељу је у потпуности изграђен кабловски дистрибутивни систем за пренос и дистрибуцију радио и ТВ сигнала, у највећем делу је вођен кабловски у плитком рову.

Постојећи капацитети телекомуникационих објеката (телефонске централе, ПТТ објекти, РБС) и мреже неће бити довољни за задовољење планираних садржаја у наредном периоду, те се морају обезбедити нови капацитети повећањем постојећих капацитета АТЦ и изградњом нових УПС-а, РБС-а и телекомуникационе мреже у циљу квалитетног одвијања телекомуникационог саобраћаја и могућности пружања савремених телекомуникационих услуга (мултимедијални сервиси, интернет).

Дигитална аутоматска телефонска централа и даље ће бити у рангу чворне централе, повезана оптичким каблом са главном централом у Новом Саду, поред постојећих медијума преноса. Спојни путеви ка крајњим централама оствариваће се такође оптичким каблом, као постојећим спојним путевима (коаксијални кабл, РР веза). У наредном периоду планирана је потпуна дигитализација телекомуникационе мреже, што подразумева увођење дигиталних комутационих централа и дигиталних система преноса у свим равнима мреже.

Капацитет телефонске централе у наредном периоду мора бити довољан за обезбеђење телефонских прикључака за домаћинства, привредне субјекте, као и пружање најсавременијих услуга (мултимедијални сервиси, интернет). У складу са овим у насељу је потребно изградити широкопојасну телекомуникациону мрежу.

У централној зони насеља каблови ће се поставити у кабловској ТТ канализацији. У осталим деловима насеља каблови ће се полагати у зеленим појасевима дуж саобраћајница и пешачких стаза или надземно на одговарајућим стубовима. Где то потребе налажу, месну ТТ мрежу полагати обострано дуж улица, у супротном само са једне стране улице. У склопу новопланираних стамбених блокова и стамбено-пословних блокова изградити нове трасе кабловске ТТ канализације за повезивање на постојећу ТТ мрежу.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније, према плановима развоја надлежних предузећа, омогућити рад овог система телекомуникација на целом планском подручју. Тачан положај планираних базних станица биће дефинисан у зависности од конкретних услова које буде захтевао систем мобилне телефоније који ће бити у примени.

Услови за прикључење

Прикључење објеката на телекомуникациону мрежу (за потребе КДС, интернета и др.) извести прикључним каблом са телекомуникационе мреже у улици.

3.3.6. Комуналне површине и објекти

Зелена пијаца и пијаца мешовите робе се налази у центру насеља, блоку 46 и један је од најактивнијих садржаја у насељу. Површина коју заузима не задовољава просторне и функционалне потребе овог садржаја а пијаца представља место буке, саобраћајне и пешачке гужве као и сталног извора запрљаног центра Бачке Паланке, због нередовног одржавања. Због тога треба планирати нову, одговарајућу локацију за овај, за Бачку Паланку, важан садржај.

Кванташка и сточна пијаца не постоје у Бачкој Паланци и њихова изградња је планирана ван грађевинског подручја насеља, уз обавезну израду плана детаљне регулације.

Насељско гробље је садржај који се значајно шири а заузима простор између радне површине на истоку насеља и стамбеног подручја. Остала гробља у насељу се задржавају у постојећим границама, без могућности ширења. Након потпуне попуне капацитета гробља ће се затворити.

Извориште се налази на североистоку насеља, ван стамбене зоне, дуж леве (северозападне) стране потеза под називом „Ристића пут“, у појасу дужине око 2000 метара и ширине 850 метара. Извориште „Ристића пут“ данас чини 13 бунара са укупним капацитетом од 90 до 110 l/s, што је недовољно у односу на планираних 125 l/s за прву фазу са планираним проширењем у другој фази за још 125 l/s што укупно износи 250 l/s.

Уређај за пречишћавање отпадних вода налази се у блоку 1016, у оквиру источног радног подручја. Уређај није комплетно изграђен и није у функцији, али нема захтева за проширењем постојећег комплекса.

Депонија комуналног отпада се пружа преко делова блокова 107 и 108, у јужној радној површини. Површина коју депонија заузима је у потпуности искоришћена и сада већ представља опасан извор загађења и девастације животне средине у окружењу, укључујући и површину планиране луке.

На основу Регионалног плана управљања отпадом за град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин и Врбас и Локалног плана управљања отпадом за Општину Бачка Паланка планирано је да се на територији Бачке Паланке изгради једна трансфер станица, са које ће се сав отпад одвозити на регионалну депонију ван територије Општине Бачка Паланка.

3.3.7. Зелене површине

Најзначајније зелене површине Бачке Паланке се налазе у приобаљу Дунава и највећим делом припадају шумама Парка природе „Тиквара“. ЈП „Војводинашуме“ газдују овим шумама, шумским културама и шумским земљиштем на основу Посебне основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Паланачке аде - Чипски полој“.

Шуме чине састојине јасена, топола и врба, а шумске културе састојине еуроамеричких топола и врба. Основне функција ових шума су заштитно регулаторне, социо-културне и производне. Уз северозападну границу насеља се наслања СРП „Багремара“.

Најзаступљенија категорија насељских зелених површина је улично зеленило. Парковске површине заузимају релативно мале површине. Зелене површине су заступљене и у оквиру површина намењених за спорт и рекреацију, гробља и у највећој мери у оквиру становања, посебно индивидуалног.

Зелене површине насеља су неравномерно распоређене, поједине категорије зелених површина недостају или нису довољно развијене и међусобно, као и са подунавским шумама, су недовољно повезане. Будућа просторна организација насеља у оквиру озелењавања, треба да буде усмерена на повезивање насеља са приобалним делом и стварање услова за активније коришћење његовог потенцијала. Развој оних категорија које нису довољно заступљене, зелених површина у оквиру туристичко-спортско-рекреативних површина и заштитног зеленила, повезивањем свих категорија зелених површина у континуиран систем зеленила, треба да буду основни правци уређења насеља.

3.3.8. Становништво

Према последњем Попису становништва из 2011. године („Републички завод за статистику“) у насељу Бачка Паланка је живело 28239 становника. Укупан број становника у Бачкој Паланци у периоду 1948. – 2002. година је константно био у порасту по стопи од 0,015%. Учешће броја становника насеља у укупном броју становника општине Бачка Паланка повећано је у овом периоду са 27,4% у 1948. на 48,3% у 2002. Оваква кретања последица су доминантног утицаја механичке компоненте на укупан број становника, при чему се, у смислу интензитета имиграционих токова, издвајају периоди 1971.-1981. и 1991.-2002. година. Међутим у периоду од 2002. до 2011. године забележен је пад броја становника у Бачкој Паланци за 4,1%, док је процентуално учешће броја становника насеља Бачка Паланка у укупном броју становника у општини и даље у порасту.

Табела 2: Кретање укупног броја становника у Бачкој Паланци

Опис	Укупан број становника							
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
Бачка Паланка	12830	13625	16475	21104	25001	26752	29449	28239
Општина	46795	48948	52119	54380	58155	58842	60966	55528
Учешће насеља у општини	27,4	27,8	31,6	38,8	43,0	45,4	48,3	50,85

Укупан број домаћинстава у Бачкој Паланци, према последњем попису из 2011. године је 9672, док су најзаступљенија домаћинства са 2 члана, има их укупно 2502 односно 25,87 посто од укупног броја домаћинстава.

Табела 3: Домаћинства према броју чланова у Бачкој Паланци

укупан број домаћинстава	са 1 чланом	2	3	4	5	6	просечно
9672	1876	2502	1994	1991	785	524	2,91

Табела 4: Број и површина стамбених јединица по основу коришћења у Бачкој Паланци

Станови							Друге стамбене јединице		
укупно	за стално становање			који се користе повремено			настањене пословне просторије	просторије настањене из нужде	колективне стамбене јединице
	настањени	ненастањени /		за одмор и рекреацију	у време сезонских радова	у којима се искључиво обавља делатност			
		привремено	напуштени						
10404	9337	833	158	32	19	25	12	8	1
888017 m ²	806930 m ²	63959 m ²	12339 m ²	2022 m ²	1140 m ²	1627 m ²	654 m ²	122 m ²	-

Основно обележје анализе становништва у насељу Бачка Паланка представља податак да је последњим пописом уочен не мали пад броја становника у насељу, што је врло значајно за урбанистичко планирање насеља. Ове анализе досадашњег демографског развоја насеља, претпостављена друштвено- економска кретања у будућности, очекивани ефекти мера за спровођење Програма демографског развоја АПВ и Програма привредног развоја АПВ чине основу процене демографских тенденција у периоду 2008-2028. година. Може се закључити да ће број становника у периоду примене Плана генералне регулације опати, што утиче на привредну активност и динамику развоја и ширења насеља као и његову урбану трансформацију.

3.3.9. Природна добра

Природна добра у оквиру обухвата Плана:

Заштићена подручја:

- Парк природе „Тиквара“ заштићен Одлуком о заштити Парка природе „Тиквара“⁵, режим заштите II и III степена;
- Специјални резерват природе „Багремара“ заштићен Уредбом Владе РС о заштити СРП „Багремара“ 05 Број 110-765/2007⁶ режими заштите I и II степена.

Подручја планирана за заштиту:

- Ритови Подунавља - подручје које обухвата станишта заштићених и строго заштићених врста БПА04.

Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

- Ознака: БПА04, назив: „Челаревски полој“, категорије станишта: плантаже, хигрофилне шуме и жбуње песковите речне обале, сталне баре и језера. Станиште је регистровано у бази података Завода у складу са критеријумима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива Број 110-00-18/2009-03.⁷

Еколошки коридори:

- Дунав и његов обалски појас са насипом - еколошки коридор од међународног значаја утврђен Уредбом о еколошкој мрежи⁸ и Регионалним просторним планом АП Војводине.

3.3.10. Културна добра

Непокретна културна добра, споменици културе - сакрална архитектура

1. Српска православна црква посвећена Рођењу Св.Јована Крститеља из 1783.године. Решењем број 1322, Београд, 12.XII 1950. године, проглашен је непокретним културним добром и категорисано је као споменик културе од великог значаја. К.П. 3665.

Евидентиране непокретности

Евидентирани објекти су објекти од културно-историјског значаја за настанак и развој насеља Бачка Паланка, са културно-историјског, урбанистичког и архитектонског аспекта. Евидентиране непокретности у предвиђеном законском року нису утврђене за културно добро, те се сходно томе на ове објекте неће примењивати мере заштите утврђене Законом о културним добрима.⁹

Просторна културно-историјска целина старог центра Бачке Паланке са индустријском зоном - Објекти у оквиру целине који су од посебне вредности су:

1. Римокатоличка црква на Тргу братства и јединства, к.п.3155;
2. Кућа у Улици краља Петра I број 4-6, к.п.3151 и 3152;
3. Кућа у Улици краља Петра I број 8, к.п.3150;
4. Кућа у Улици краља Петра I број 10, к.п.3144;
5. Палата Резели, у Улици краља Петра I број 9, к.п.3085;
6. Зграда на Тргу братства и јединства број 22, к.п.3156;
7. Кућа на Тргу братства и јединства број 30, к.п.3165;
8. Школски центар на Тргу братства и јединства број 21-Зграда музеја, к.п.3174;
9. Кућа у Улици ЈА број 15, к.п.3178;

5 „Службени лист Општине Бачка Паланка“, број 4/15.

6 „Службени гласник РС“, број 12/07.

7 „Службени гласник РС“, број 5/10.

8 „Службени гласник РС“, број 102/10 од 30.12.2010.

9 „Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон

10. Зграда вртића у Улици ЈА број 4 – 6, к.п.5654;
11. Зграда у Улици ЈА број 18, к.п. 5462;
12. Кућа у Улици Милана Курепе број 10, к.п.3149;
13. Кућа у Улици Милана Курепе број 9, к.п.3182;
14. Стара железничка станица у Железничком насељу 1 број 1, к.п.7242;
15. Објекат у Железничком насељу 1 број 4, к.п.7240;
16. Железничка окретница у Железничком насељу 1, к.п.7258,7259 и 7260;
17. Магацин за дуван у Улици Николе Тесле.

Објекти ван просторне културно-историјске целине:

1. Кућа у Улици краља Петра I број 21, к.п.3109/2 и 3109/3;
2. Кућа у Улици краља Петра I број 23, к.п.3111;
3. Објекат у Улици краља Петра I број 35, к.п.3275;
4. Зграда у Улици краља Петра I број 88, к.п.3662;
5. Кућа у Улици краља Петра I број 96, к.п.3679;
6. Молитвени дом у Улици ЈА, к.п.3639;
7. Словачка евангелистичка црква у Шафариковој улици, к.п.5213;
8. Кућа у Шумској улици број 2, к.п.2445;
9. Кућа у Улици Иве Лоле Рибара број 25, к.п.5390;
10. Кућа у Дунавској број 213, к.п.6654;
11. Дембицова кућа у Улици ЈА број 29, к.п.3201;
12. Кућа у Улици ЈА број 42, к.п.5353.

Археологија

На основу увида у евиденцију археолошких локалитета Покрајинског завода за заштиту споменика културе на територији Војводине и претходних рекогносцирања територије општине Бачка Паланка, евидентирани су следећи археолошки локалитети и издвојене археолошке зоне. За исте је пре предузимања било каквих земљаних радова потребно тражити од Покрајинског завода за заштиту споменика културе посебне услове заштите:

- Локалитет 1 – Локалитет са атипичним површинским налазима керамике;
- Локалитет 2 – Праисторијски и средњевековни локалитет;
- Локалитет 3 – Праисторијски и касносредњевековни локалитет;
- Локалитет 4 – Старчевачки и касносредњевековни локалитет;
- Локалитет 5 – Локалитет са атипичним површинским налазима керамике;
- Локалитет 6 – Бронзанодопски локалитет;
- Локалитет 7 – Праисторијски локалитет;
- Локалитет 8 – Локалитет из праисторије, антике и средњег века;
- Локалитет 9 – Касносредњевековни локалитет;
- Локалитет 10 – Локалитет са мало површинских налаза гњетане керамике;
- Локалитет 11 – Локалитет са мало површинских налаза неолитске керамике (Старчевачка култура);
- Локалитет 12 – Касносредњевековни локалитет;
- Локалитет 13 – Локалитет из периода праисторије (мезолит, рано и касно бронзано доба) и средњег века (некропола 8-9. века);
- Локалитет 14 – Радничка 40, касноантички гробови;
- Локалитет 15 – Расадник, три гроба од којих један са керамичком посудом из 9. века;
- Локалитет 16 – Касноантички гроб;
- Локалитет 17 – Локалитет из периода праисторије, латена и средњег века (9.-10. век);
- Локалитет 18 – Локалитет са мало површинских налаза фрагментоване керамике.

Издвојене су три археолошке зоне (I, II и III), које се пружају уз обалу ритског појаса Дунава и обале некадашњих водотокова, а у оквиру којих се прати непрекинути низ археолошких локалитета из различитих временских периода. За археолошке зоне важе исти услови заштите као и за појединачне археолошке локалитете.

4. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА РАЗЛИЧИТИХ ЗОНА И ЦЕЛИНА

У оквиру грађевинског подручја насеља Бачка Паланка, чија површина износи 1 891,95 ha, може се издвојити неколико карактеристичних просторно-функционалних целина:

- центар насеља са ширим подручјем;
- стамбено подручје западно од центра;
- стамбено подручје северно и источно од центра;
- приобаље,
- радно подручје на северу насеља и
- радно подручје на истоку насеља.

Центар насеља је физички и програмски средиште Бачке Паланке и чине га блокови 44, 45, 46, 48, 49, 51 (део блока), 52 и 53. Већина објеката од јавног значаја је смештена у оквиру наведених блокова, административне службе општинске управе, најважнији објекти социјалне и здравствене заштите, средње школе, музеј, галерија и важни пословни објекти. Морфолошки представља динамичну целину, са блоковима различите структуре (затворени, полуотворени и скроз отворени) и архитектуром из свих периода изградње насеља. Шири центар насеља чине радни комплекси већином настали у периоду пре II светског рата или раније који представљају важан потенцијал за формирање нових садржаја и јавних или објеката од јавног значаја. Централно подручје насеља са околним блоковима је у смислу реконструкције и трансформације насеља најактивнији део Бачке Паланке. Изградња вишепородичних стамбених и објеката централних садржаја је интензивна у ширем центру насеља и Планом је предвиђена даља реконструкција овог простора.

Урбанистичка трансформација и уређење центра насеља ће се у будућности ослањати на увођење нових садржаја пословања и вишепородичног становања који ће замењивати типологију породичног становања лошег бонитета. Морфологија овог дела насеља треба значајно да се промени, структура блокова треба да се погусте као и њихова типологија. Висинска регулација централног дела Бачке Паланке треба значајно да се измени у смислу повећања спратности објеката. Значајни јавни садржаји, објекти културе, образовања, социјалне и здравствене заштите, услуге и администрације се задржавају, као и објекти стадиона у блоку 53, пијаце и аутобуске станице. Програмски, центар насеља треба да постане разноврснији са већом густином становања, пратећи социјалне, економске и политичке потребе средине. Постојеће површине јавне намене, пешачке зоне и унутарблоковски простори у блоку 45, 48 се задржавају и планирано је њихово унапређење у смисли уређења на нивоу партера и зелених површине.

Стамбено подручје западно од центра Бачке Паланке је целина која је формирана у периоду после II светског рата, са углавном правилном урбаном матрицом и плански формираним плацевима на којима доминирају једнопородични стамбени објекти. Урбанистички је овај део скоро у потпуности формиран и могућности за његову даљу разраду су минималне. Најважнији задатак овог Плана је повезивање овог дела насеља са центром, преко напуштеног пружног земљишта које их дели. Планирано је проширење овог подручја ка западу, са увођењем нестамбених садржаја и нових зелених површина. Концептуално, уређење овог дела насеља се неће мењати, уз планирано проширење ка западу које прати логику и структуру постојећих саобраћајних праваца.

Задржава се доминантно стамбена породична типологија са објектима образовања, социјалне заштите и планираним пословним центром у блоку 96 за који је неопходна даља урбанистичка разрада.

Стамбено подручје северно и источно од центра насеља је део Бачке Паланке који је формиран у раном историјском периоду настанка насеља, са развијеном мрежом широких улица. У периоду после II светског рата је у одређеном броју блокова вршена реконструкција, са увођењем нових саобраћајница и изградњом стамбених објеката односно повећавања је густина насељености.

Постоји још неколико блокова чија је унутрашњост неискоришћена и неуређена и који се у будућности, ако дође до раста броја становника, могу искористити за нову изградњу.

Планом нису предвиђене значајније интервенције у погледу нових коридора и структуре блокова.

Може се очекивати значајнија урбана реконструкција у смислу замене старих објеката становања, који су лошег бонитета са новијим архитектонским елементима, без значајнијег повећања густине становања. Од нових садржаја планиран је нови пословни центар у блоку 85 и спортски садржаји у блоку 70.

Приобаље Бачка Паланке се састоји из два дела: туристичко рекреативног (око језера Тиквара) и индустријског (око језера Багер). Овај простор представља највећи потенцијал Бачка Паланке али је урбанистички недовољно уређен. За радну зону око језера Багер предвиђена је разрада кроз план детаљне регулације. За простор око језера Тиквара донет је План детаљне регулације приобалне зоне Бачка Паланка и решења дата у оквиру плана детаљне регулације уграђена су у План.

Предвиђено је значајно проширење спортских и угоститељских садржаја што је од изузетног значаја за Бачку Паланку, изградња регатног центра, хотелског комплекса, бунгалова као и комплетно уређење простора око Тикваре. Ови захвати ће обезбедити делимичну урбанизацију у заштићеном природном подручју.

Концепција уређења простора око језера Багер подразумева формирање индустријске луке са комплетном инфраструктуром и логистичким центром, што ће детаљније бити разрађено кроз планску документацију нижег реда.

Радно подручје на северу насеља чини неколико индустријских и радних комплекса који се наслањају на стамбено подручје. Овај део насеља нема јасно изражене морфолошке карактеристике, и у оквиру њега се преплићу садржаји рада са становањем и заступљена је типологија становања са радом. Простор је физички и садржајно дефинисан али је на нивоу насеља један од најнеопремљенијих простора. У овом делу Бачке Паланке је најизраженија потреба за инфраструктурним опремањем и уређењем јавних простора.

Радно подручје на истоку насеља је поред центра Бачке Паланке најактивнији простор на нивоу урбанистичке трансформације и његовог проширења. Већи део овог подручја је још увек неизграђен. Северна подцелина овог радног подручја је обрађена кроз план детаљне регулације, док је плански документ за његов јужни део у разради и ова решења су уграђена у План.

Предвиђено је формирање нових блокова радног садржаја на тренутно неизграђеном земљишту које се користи у сврхе пољопривреде. Предвиђена је нова ортогонална мрежа саобраћајница која се наслања на постојећу шему. Карактер и концепција архитектонске трансформације простора односно изградње на површинама које нису јавне ће зависити од самих потреба привреде.

Простор ван граница грађевинског земљишта чини већином пољопривредно земљиште, као и две целине – локације предвиђене за изградњу радних садржаја и садржаја пословања.

Пољопривредно земљиште заузима значајну површину обухвата Плана у његовом североисточном делу. Ове површине се користе као обрадиво земљиште са доминантно ратарским културама. Налази се у обухвату Плана јер је у највећем делу у широј зони заштите изворишта, за коју важе посебни услови заштите простора. Изградња у овом делу обухвата је искључиво у функцији пољопривреде. Карактер изградње ће бити доминантно у функцији ратарске и сточарске производње али концептуално овај простор треба да остане доминантно обрадиво земљиште.

Радне површине ван грађевинског подручја насеља су смештене у северном делу обухвата Плана. Овај простор представља микроцелину, комплекс „Заграда“ која треба да буде издвојену радну зону, на чворишту железничких и важних путних праваца.

Простор је детаљно разрађен кроз план нижег реда који је предвидео формирање четири блока радне зоне са железничким коридором који са севера тангира ове садржаје. У оквиру железничког коридора је планиран теретни терминал за утовар робе из радних комплекса. Простор је саобраћајно повезан са државним путевима IА и IВ реда.

Пословни комплекс који се налази ван границе грађевинског подручја насеља представља формирану целину у склопу Специјалног резервата природе „Багремара“. Налази се северно од насеља, на удаљености око 120m од границе грађевинског подручја насеља. У склопу овог комплекса постоје објекти администрације, пословања, услуге као и смештајни капацитети. Планом је забрањена изградња нових објеката у складу са условима заштите простора.

4.1. ПРЕТЕЖНА НАМЕНА И БИЛАНС ПОВРШИНА

Укупна површина грађевинског подручја насеља износи 1 892,45 ha.

Табела 5. Намена и биланс површина у граници грађевинског подручја

Р. Бр.	Преовлађујућа-основна намена површина	ha	%
1.	Централни садржаји	61,34	3,2
	- предшколске установе	3,41	
	- образовање и култура	5,43	
	- пословање, администрација и трговина	49,25	
	- здравство и социјална заштита	1,86	
	- верски комплекси	1,39	
2.	Становање	582,20	30,5
	- вишепородично становање	54,20	
	- породично	472,75	
	- породично становање са радом	55,45	
3.	Радне површине	374,87	19,8
4.	Зелене површине, спорт и туризам	351,18	18,6
	- туризам и угоститељство	22,34	
	- спорт и рекреација	91,46	
	- слободне зелене површине	63,8	
	- парковско зеленило	131,20	
	- заштитно зеленило	21,35	
	- Багремара	21,03	
5.	Комуналне површине	34,93	1,8
	- постројење за пречишћавање отпадних вода	6,54	
	- фабрика воде	1,28	
	- комплекс трафостанице	0,85	
	- комплекс ГМРС	0,53	
	- пијаца	0,62	
	- градско гробље	22,32	
	- гробље ван функције и спомен гробље	2,79	
6.	Водно земљиште	243,64	12,9
	- ретензије	4,03	
	- марина на Дунаву	8,64	
	- река Дунав	175,14	
	- мирујуће водене површине	55,83	
7.	Саобраћајна инфраструктура	18,67	1,0
	- теретни терминали и саобраћајни полигони	11,91	
	- гранични прелаз	6,76	
8.	Јавни коридори	229,92	12,2
	- улични коридори	228,03	
	- пешачка зона	1,89	
	Укупна површина грађевинског подручја	1892,9	100

Површине ван грађевинског подучја насеља:

- радне површине:	51,4ha
- пословање и администрација:	5,3ha
- пољопривредно земљиште:	752,9ha

Укупна површина ван грађевинског подручја насеља: 809,6ha

4.1.1. Централни садржаји

Бачка Паланка као општински центар и субрегионални центар на нивоу државе, треба да обезбеди такву структуру централних садржаја који ће задовољити потребе не само својих становника већ и ширег окружења. Већина централних садржаја у насељу је смештена у оквиру самог физичког центра Бачке Паланке и у великој мери задовољава потребе становника. Како би се избегло зонирање и формирање монофункционалних подручје, новопланиране централне садржаје је потребно што равномерније распоредити у свим деловима Бачке Паланке.

Централни садржаји који постоје у насељу и који се планирају су:

- образовање и култура;
- пословање, администрација и трговина;
- предшколске установе и вртићи и
- здравство и социјална заштита.

Због специфичности и захтева сваког од ових садржаја, њихова реализација је условљена њиховом функцијом и предвиђена је даља разрада (урбанистички пројекат). Максималан проценат заузетости парцеле или комплекса и дела блока је највише 50%.

Насељски центар у коме је смештена већина постојећих централних садржаја је најзначајнији простор Бачке Паланке (пored приобаља) у исто време најдинамичнији, најразноврснији и најактивнији што се тиче урбанистичке трансформације. Такође, један део представља највреднију амбијентално-просторну целину Бачке Паланке која треба да се очува и унапреди. Свака изградња, реконструкција и трансформација простора треба да се спроводи уз поштовање затечених амбијенталних вредности и са тежњом да се овај простор функционално, социјално и естетски унапреди.

4.1.2. образовање и култура

У Бачкој Паланци тренутно постоје три основне школе, три школе за средње образовање и једна школа за децу са посебним потребама. Претходном урбанистичком документацијом је планирана изградња нове основне школе у непосредном окружењу центра, у блоку 50 и измештање предшколске установе у исти блок.

Постојећи садржаји културе не задовољавају потребе становника Бачке Паланке. Један од проблема који дуг временски период егзистира је непостојање простора за организовање позоришта. Нови објекат је изграђен 90-тих година прошлог века у блоку 47 али је потребно решити правно-имовинске проблеме како би могао да се пусти у функцију, што је и планирано овим документом. Постојећи објекти биоскопа, КУД-а „Коста Абрашевић“ не задовољавају потребе својих садржаја. Културни центар Бачке Паланке управља зградом музеја и галерије у блоку 48. Проблеми у функционисању ових објеката се на нивоу правно – имовинских и реконструкције односно санације затечених зграда. На нивоу Плана, ови објекти су размештени у централном подручју насеља што је сасвим оправдано јер су тако најдоступнији свим становницима. Планом није предвиђена изградња нових објеката културе али су они предвиђени као компатибилни објекти у подручјима пословања и вишепородичног становања и могу се градити уз правила грађења за ту предвиђену намену.

Основне школе као објекти образовања су смештени у блоковима 17а (западни део насеља), 44 (насељски центар) и 88 (источни део) чиме је обезбеђена равномерна дистрибуција овог садржаја на нивоу насеља. Уколико се укаже потреба за проширењем овог програма, то је планирано у блоку 50 у непосредном окружењу центра Бачке Паланке. Две средње школе и основна школа за специјално васпитање су у центру Бачке Паланке, у блоковима 48 и 44 што је са аспекта доступности оправдано. Програмским задатком није предвиђено проширење ових садржаја, осим изградње сале за физичко васпитање за потребе ОШ „Херој Пинки“ што је дефинисано важећим планом детаљне регулације за тај простор.

Изградња и уређење већег обима, за постојеће и новопланиране садржаје културе и образовања је могућа уз израду урбанистичких пројеката кроз који ће се детаљније разрадити саме локације и прибавити услови надлежних институција.

4.1.3. Пословање, администрација и трговина

Већина терцијарних делатности, пословање, услуга и администрација су смештени у центру Бачке Паланке (блокови 44, 45, 46, 48, 49, 52 и 53). Њихово ширење је константан процес и планиран је што равномернији размештај нових садржаја. Западно од центра Бачке Паланке, у простору напуштеног пружног земљишта су планирани већи пословни комплекси. На крајњем западном делу насеља, у блоку 96 је остављена могућност формирања значајног пословног или услужног комплекса (на пример ИТ сектора) уз могућност уступања значајне површине општинског земљишта потенцијалном инвеститору. Изградња оваквог садржаја би била од изузетног значаја за Бачку Паланку јер би значила долазак младих и образованих људи и омогућила би даље ширење стамбеног подручја на запад. Реализација нових или ревитализација постојећих пословних садржаја је могућа у блоку 57 и 58, блоковима 90 и 93, као и на северу насеља у оквиру комплекса Багремара (уз поштовање свих услова заштите овог природног добра). У блоку 85 је планирано формирање пословно-трговинског центра чија је функција да програмски обогати источни део насеља који је монофункционалан стамбени простор. Овај пословно-трговински комплекс је у одређеном делу већ изграђен.

4.1.4. Предшколске установе и вртићи

Тренутни капацитети предшколске установе и вртића не задовољавају потребе становника Бачке Паланке. Централни објект предшколске установе „Младост“ је смештен у блоку 52, док су остали капацитети равномерно распоређени по територији насеља (блокови 41, 50, 51, 80, 99) и планирана је изградња предшколске установе у блоку 176 уколико се насеље буде ширило, као и у северном делу блока 29. Обављању ове делатности доприноси и неколико приватних установа и вртића чије је функционисање обезбеђено у склопу комплатибилних садржаја становања или пословања.

4.1.5. Здравство и социјална заштита

Здравство и социјална заштита су садржаји од виталног значаја за функционисање друштва. Централни објект Дома здравља „др Младен Стојановић“ је смештен у унутрашњости блока 49 у самом центру Бачке Паланке. Функционише са бројним проблемима на урбанистичком нивоу, пре свега саобраћајним због чега је планирана реконструкција унутрашњости блока и она се спроводи. Осим централног објект дома здравља, становници право на основну здравствену заштиту остварују и у домовима здравља у блоковима 12 и 80. Болничко лечење није организовано у Бачкој Паланци и за потребе стационарног третмана становници су упућени на Нови Сад и Врбас.

Тренутни капацитети здравствене заштите делимично задовољавају потребе становника Бачке Паланке и општине у целисти.

4.1.6. Комуналне површине

У ову категорију површина сврстани су сви они садржаји који су или ће бити намењени за постизање планираног нивоа комуналне опремљености. Основни урбанистички параметри за ове садржаје зависе од њихове намене, функције и просторних потреба и њихово планирање и уређење ће се спроводити кроз детаљнију урбанистичку разраду (план детаљне регулације, на основу графичког прилога број 9 и поглавља III 4.) или израду урбанистичког пројекта.

Фабрика за прераду воде је лоцирана у блоку 72, у североисточном делу насеља које се делом преклапа са водозахватом. Чини је комплекс постојећих објеката који су повезани са бунарима из водозавхвата и није планирано њено проширење већ само повећање капацитета.

Уређај за пречишћавање отпадних вода је планиран у источном делу насеља у блоку 1016. На делу локације се налазе објекти постојећег уређаја за пречишћавање отпадних вода али је планирана изградња новог.

Пијаца представља садржај који није компатибилан са насељским центром и због тога је планирано њено измештање у блок 43, у оквиру напуштеног пружног земљишта. Ова локација пружа могућности адекватног саобраћајног повезивања са насељем, обезбеђивања довољног паркинг места и одговарајућу комуналну опремљеност.

На простору садашње пијаце је могућа изградња пословних и услужних делатности које су у складу са карактером простора. Измештањем пијаце би се значајно поправио квалитет, безбедност и хигијена центра Бачке Паланке.

Комплекси трафостанице. Постојећи комплекси трафостаница ТС 110/20kV „Бачка Паланка 2“ и ТС 110/35/10 kV „Бачка Паланка 1“ се задржавају у оквиру постојећих парцела.

ТС 110/35/10 kV „Бачка Паланка 1“ ће се реконструисати у наредном периоду у ТС 110/20 kV, у исту је потребно уградити још један трансформатор снаге 31,5 MVA. Постојећа трафостаница 35/10 kV „Бачка Паланка - Железничка станица“ ће се демонтирати, али ће се простор задржати за 20 kV разводно чвориште, које ће бити повезано са трафостаницом „Бачка Паланка 1“.

Постојећа 35/10 kV трафостаница „Бачка Паланка - Јута“ ће се демонтирати.

ГМРС се налази у оквиру јужне радне површине, у блоку 96 и задржава се у затеченом стању.

Насељска гробља у блоку 94 и 26 су активна с тим да је главно насељско гробље у блоку 94 и планирано је његово ширење ка истоку. Католичко гробље у блоку 26 се користи повремено и није планирано његово просторно ширење.

Гробља у блоку 96 и 65 се задржавају као спомен гробља, уз услове заштите надлежног завода за заштиту споменика културе.

Постојећа депонија комуналног отпада у насељу Бачка Паланка у јужном радном подручју представља препреку уређењу простора и извор загађења животне средине. Планирана је санација и рекултивација овог простора, у складу са важећим законима и прописима.

4.1.7. Зелене површине, спорт и туризам

Приобаље реке Дунав, са Парком природе „Тиквара“ и спортско – туристичким садржајима представља највећу вредност и потенцијал за развој Бачке Паланке.

Овај потенцијал није довољно искоришћен и простор приобаља треба значајно унапредити како би туризам, спорт и рекреација били најзначајнији носиоци активности у насељу. Простор приобаља је детаљно разрађен кроз ПДР приобалне зоне у Бачкој Паланци. Планирано је да најважније активности представљају спорт (регатна стаза, спортски комплекси), рекреација, угоститељство и туризам.

Слободне зелене површине су као микролокалитети планирани на више локација у насељу (блокови 3, 5, 25, 29, 44, 48, 50 и 100) чиме су задовољене потребе за овим садржајем који је пре свега у функцији одмора. Парковске површине заузимају велики део приобалног дела Бачке Паланке у форми шума и ритова и тако употпуњују систем зеленила на нивоу насеља и није планирано њихово ширење. У оквиру зелених површина нису планиране значајније интервенције у смислу изградње и уређења.

4.1.7.1. Спорт и рекреација

Затечени садржаји у подручју Тикваре – кајакашки клуб, спортска хала, отворени спортски терени, плажа, пружају добар основ за даљи развој спорта и рекреације на овом подручју. Предвиђа се доградња и уређење постојећег фудбалског игралишта у стадион (са трибинама одговарајућег капацитета) и изградња помоћног фудбалског игралишта у истом блоку (блок број 60).

Планирана је изградња и уређење марине, проширење акваторије за потребе формирања регатне стазе и пратећих садржаја везаних за спортове на води, изградња отворених базена, смештајних капацитета за потребе, пре свега, спортиста, као и уређење заштитног подручја Парка природе у спортско-рекреативне сврхе. Диспозиција марине је утврђена планом нижег реда – План детаљне регулације приобалне зоне Бачка Паланка. Тиквара треба да представља центар развоја туризма Бачке Паланке, насељски спортско-рекреативни центар и простор најзначајније и најобимније урбанистичке трансформације као и целину највећих природно – урбаних вредности.

Основу будућег развоја наутичког туризма чиниће природно добро „Тиквара“ са заштитном зоном, где постоје услови и за развој туризма посебног интереса (риболовни, спортско-манифестациони, културно-манифестациони, омладински - школе у природи, кампови и сл.).

Остали спортско – рекреативни садржаји у просторној организацији Бачке Паланке треба да буду мрежа мањих објеката и програма, чија ће основна функција бити да омогући стварање услова за свакодневно бављење спортом и рекреацијом укупног становништва.

Врсте и капацитети садржаја у овим спортско - рекреационим центрима биће сагледани и решени у даљој разради кроз урбанистички пројекат (или ПДР ако је то предвиђено) у зависности од потреба, захтева и специфичности простора.

Отворени спортски садржаји су планирани у блоковима 9а, 31 и 95, док се фудбалски стадион у блоку 53 задржава. У оквиру школских комплекса су предвиђени мањи спортски терени за потребе наставе и рекреације, док затворене спортске сале поседују школе у блоковима 17а, 44, 48 и 88.

Слободне површине у склопу површина намењених спорту и рекреацији треба да буду озелењене и парковски уређене, опремљене пратећим садржајима, урбаним мобилијаром и одговарајуће комунално опремљени. Такође, спортско-рекреативне површине треба да буду заштићене од ветра и добро повезане са осталим деловима насеља.

4.1.7.2. Туризам и угоститељство

Туристичко – угоститељски садржаји су доминантно планирани у оквиру приобаља и дефинисани кроз ПДР овог простора. У оквиру блока 62 је планирана изградња хотелских комплекса и садржаја док су у блоку 19 предвиђени смештајни капацитети типа бунгалова. У блоку 19 су постојећи објект чарде са пратећима садржајима уз градску плажу на Дунаву и плажу на Тиквари.

Остали туристички и угоститељски садржаји су распоређени у самом насељу (хотели, ресторани, чарда у блоку 106 и остало). Значајан туристичко – угоститељски простор представља Специјални резерват природе „Багремара“ у коме већ постоји комплекс објеката са угоститељским садржајима као и клуб „Гранд“. Уређење овог простора треба да се спроводи кроз поштовање услова за заштиту природе, надлежног покрајинског завода.

4.1.7.3. Зелене површине

У обухвату Плана, као претежна намена површина, заступљене су и планиране слободне зелене површине, заштитно зеленило и парковске површине. Концептом уређења зелених површина насеља се планира развој недостајућих и пре свега реконструкција постојећих категорија зеленила и њихово међусобно повезивање, преко линијског, у систем зеленила. Ширење зелених површина, подразумева формирање нових паркова, озелењавање површина у оквиру туристичко-спортско-рекреативних површина и површина намењених заштитном зеленилу.

Укупна површина подручја намењених искључиво зеленило (слободне зелене површине, заштитно зеленило и парковско зеленило) у обухвату плана је 232,423 ha што чини 12,2% процената целе површине грађевинског подручја. Само ове зелене површине обезбеђују 82,30 m² по становнику што је далеко изнад европског просека („најзеленији“ град у Европи Стокхолм има око 24m² по становнику). Да би се обезбедило укупно 30% зелених површина на нивоу насеља, потребно је да се у оквиру осталих подручја (становање, рад, спорт и рекреација, улични коридори, укупне површине 1718,8 ha) обезбеди укупно 19,7% зелених површина. Ово се може постићи рационалном и одрживом дистрибуцијом и планирањем зелених површина по различитим наменама (спорт и рекреација 40%, породично становање које доминира у насељу 30%).

Слободне зелене површине чине парковске површине, скверови, улично зеленило и зелене површине око административних и других јавних објеката. Оне својом доступношћу за све становнике и начином коришћења треба да испуне најважније социјалне функције и обезбеде програме продуженог становања у самом насељу.

Најзначајније слободне зелене површине се планирају или су већ заступљене у блоковима 5, 29, 44, 48, 50 и 100 и треба их уредити и одржавати у парковском стилу. Мање зелене површине, било да су на простору центра, стамбеног блока, око јавних објеката или у оквиру саобраћајне намене, треба уредити у пејзажном стилу, врстама већих естетско - декоративних својстава.

Постојеће улично зеленило, као најразвијенију категорију зеленила јавног коришћења, треба задржати и допунити новим садницама. У новим улицама са ширим уличним профилима формирати групе лишћара, четинара и партерног зеленила, са циљем повезивања свих категорија зеленила у систем зелених површина.

Парковско земљиште. На простору Парка природе „Тиквара“ су и највећи комплекси зелених површина Бачке Паланке. ЈП „Војводинашуме“ газдују овим површинама, шумским културама и земљиштем на основу Посебне основе газдовања шумама за газдинску јединицу „Паланачке аде-Чипски полој“. Високо зеленило чине састојине јасена, топола и врба, а шумске културе састојине еуроамеричких топола и врба.

Планиране туристичко-спортско-рекреативне површине треба уклопити у постојеће парковске површине и допунити зеленилом у складу са условима надлежне институције.

Заштитно зеленило има улогу очувања одређених садржаја и формира се уз северозападну границу насеља, на деградираном земљишту, око ретензија, у оквиру комуналних површина (уређаја за пречишћавање отпадних вода, вашаришта) и уз саобраћајнице вишег реда. Изузетно важна улога заштитног зеленила је стварање тампон зоне између становања и радних површина, чиме се штити основна функција насеља. Појасеви високог зеленила штите становање и насеље од ветрова и ширења мириса и осталих негативних утицаја од индустријских комплекса. Такође, високо растиње треба да заштити водно земљиште и ретензије од ерозије али може и да се користи у сврху рекреације и одмора.

4.1.8. Становање

Последњи попис становништва из 2011. године показује да у насељу Бачка Паланка живи 28239 становника, односно у периоду од 2002. до 2011. године забележен је пад броја становника у Бачкој Паланци за 4,1%, док је процентуално учешће броја становника насеља Бачка Паланка у укупном броју становника у општини и даље у порасту.

Упркос овој статистици, анализа стања на терену указује на перманентну реконструкцију стамбених подручја, односно изградња вишепородичних и породичних објеката има одређени фонд који је константан у последњој декади. Такође, и даље је заступљена изградња објеката без техничке документације и грађевинске дозволе (углавном једнопородичних) углавном у подручјима која нису комплетно инфраструктурно опремљена. Све то обавезује овај документ на планирање нових стамбених капацитета у Бачкој Паланци. Највећи простор за будућу стамбену изградњу обезбедиће се у постојећим стамбеним подручјима – реконструкцијом и доградњом постојећег стамбеног фонда и изградњом новог (погушћавањем). Поред тога, треба обезбедити нове просторе за изградњу пре свега објеката породичног типа.

Одређивање новог стамбеног подручја на западном ободу насеља, а самим тим и ширење грађевинског подручја, извршено је у сагласности са свим осталим урбаним структурама, па уколико не буде реализовано у планском периоду, може да се прихвати као стратешко опредељење за ширење града и у будућем периоду.

Предложено планско решење предвиђа да подручје становања обухвата површину од око 576,57 ha, тако да ће просечна густина настањености износити око 50 ст/ha.

Породично становање представља доминантан садржај у намени површина и обухвата простор од 462,91 ha, док вишепородично заузима 58,21 ha а становање са радом 55,45 ha.

Поред стамбених објеката, у оквиру намене становања дозвољена је и изградња стамбено – пословних објеката као и чисто пословних објеката који својом делатношћу не угрожавају. Приликом изградње стамбеног садржаја треба поштовати проценат заузетости парцеле од 40%, као и спратност до П+2 за породичне и П+4 за вишепородичне стамбене и стамбено – пословне објекте.

Вишепородично становање је заступљено на подручју ширег центра Бачке Паланке, јужно и источно од централних блокова, као и у северозападном делу насеља, као постојеће и његов продужетак. Остали део простора обухваћеног Планом је доминантно породично становање, са изузетком приобаља и радних подручја на истоку и северу. Породично становање са радом је у највећем делу заступљено на ободу грађевинског подручја, на северу насеља.

Вишепородично становање

У складу са Правилником о класификацији објеката¹⁰, под појам вишепородичног становања се могу подвести објекти са три или више станова, односно објекти са класификационим бројем 1122. Типологија вишепородичног становања у одређеним блоковима зависи од тога како је већина објеката постављена али генерално може бити у низу, прекинутом низу или слободностојећа. Максимална дозвољена спратност за објекте овог типа је до П+4 али зависи од просторних могућности парцеле.

Блокови у којима је заступљена намена вишепородичног становања су: 12, 176, 20, 24а, 29, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 57, 58 и 99. Постојећи вишепородични стамбени објекти се задржавају са затеченом спратношћу и осталим урбанистичким параметрима док се не укаже потреба за њихову замену новим. У случају изградње блоковског типа (сваки објекат има своју парцелу, колики је и он сам), проценат заузетости на нивоу блока треба да буде 40%.

Породично становање

Под појам породично становање можемо подвести стамбене објекте са једним или два стана (дуплекси или двојне куће). Типологија породичног становања подразумева објекте у низу, у прекинутом низу, двојне, дуплекс и слободностојеће објекте.

Могу се издвојити два различита типа породичног становања, када се говори о уређењу парцеле у Бачкој Паланци: становање са економским двориштем и класично породично становање. Начин постављања, удаљеност од регулационе линије и суседних парцела је условљена карактером постојеће изградње или планским документом нижег реда за нове блокове. Садржаји који се планирају уз становање на парцели, не смеју да га угрозе или негативно утичу на његов квалитет.

Појединачни, постојећи вишепородични објекти у подручју породичног становања се задржавају и као такви се могу санирати и адаптирати, са могућношћу доградње поткровља ако просторне могућности то дозвољавају (пре свега обезбеђивање паркинг простора за нове станове).

Становање са радом

Ова типологија становања представља породично становање код кога услови на парцели дозвољавају изградњу још једног главног објекта у коме се могу одвијати производне и остале привредне делатности мањег обима. При том параметри за изградњу су исти као и за породично становање, с тим да парцела треба да буде таквог облика и величине да омогући заједничко функционисање свих садржаја.

Становање са радом је заступљено у блоковима у којима већ постоје одређени производни и привредни капацитети који егзистирају са становањем. То су блокови: 136, 22, 23, 27, 64 и 87.

4.1.9. Радно подручје

Подручје намењено раду заузима значајну површину грађевинског подручја Бачке Паланке као што је и сама привреда главни носилац развоја насеља. Укупна површина намењена раду износи 372,47 ha и на карти намене површина се могу издвојити 4 значајне целине: источни део насеља који носи назив „северна и јужна радна зона“ (простор јужно и северно од Новосадског пута), простор луке (блок 106), радно подручје на северу насеља (предузећа „Мајевица“, „Јединство“, „Нопал“, „Радник“ и „Унигранд“) и новопланирано радно подручје ван граница грађевинског реона насеља „Заграда“, северно од обилазнице.

¹⁰ „Службени гласник РС“, број 22/15.

Радна подручја су простори намењени привредним активностима, односно таквим делатностима као што су индустрија, производно занатство, складиштење и обрада разних роба и сервиси који због своје природе не могу бити лоцирани у оквиру других насељских намена (становање, централни садржаји). Поред ових садржаја, у оквиру радних подручја се могу лоцирати већи трговачки објекти – супер маркети, хипер маркети, тржни центри и остало. Максималан проценат заузетости парцеле односно комплекса за радно подручје је 70%, с тим да површина под зеленилом заузима најмање 30% простора. Спратност и висина објеката су условљени делатношћу и просторним ограничењима локације (висина суседних објеката и растојање од њих).

Радно подручје у северном делу насеља, са горе наведеним привредним субјектима је у потпуности изграђено и комунално и инфраструктурно опремљено и било је носилац развоја насеља у другој половини XX века. Могуће су доградње, реконструкције и изградња нових објеката у оквиру задатих параметара.

Остале радне целине су или делимично изграђене или потпуно неизграђене и представљају велики просторни потенцијал за развој малих и великих привредних, индустријских, складишних и занатских капацитета. „Северна радна зона” односно радно подручје северно од Новосадског пута је у одређеној мери изграђено, углавном парцеле уз наведену саобраћајницу. Северни део овог простора и део уз обилазницу је неизграђен и инфраструктурно неопремљен али је разрађен кроз планску документацију нижег реда.

„Јужна радна зона” (блокови 95, 96, 101, 101а, 101б, 104, 107 и 108) је готово у потпуности неизграђена и неопремљена, са изузетком блока 101а и 104 у коме је смештена индустрија „Таркет”. Овај простор ће се разрадити кроз план нижег реда и уређивати на основу правила из тог Плана. У саставу „Јужне радне зоне” је планирана и ранжирна станица железничке пруге која је део планираног логистичког центра. Такође је планирана рекултивација насељске депоније комуналног отпада и изградња трансфер станице.

Простор луке представља изузетан потенцијал за развој привреде у Бачкој Паланци и робни транспорт и њен простор је у мањој мери изграђен. Лука је кроз „Елаборат о могућностима успостављања и изградње нових капацитета међународне јавне луке Бачка Паланка и логистичког центра са интермодалним терминалом (блок 106) и железничких капацитета у индустријској зони „југ” (блок 106 и 107) у Бачкој Паланци са основним елементима студије економске оправданости” идејно разрађена и дефинисана.

Кроз даљу планску разраду треба створити услове за њену изградњу и уређење логистичког центра и интермодалног терминала и повезивање железнице, воденог и колског саобраћаја и транспорта робе на једном месту.

Радно подручје „Заграда” представља издвојену целину која у свом саставу има претоварну железничку станицу. Она је разрађена кроз план детаљне регулације и пошто је већина земљишта у власништву општине Бачка Паланка може се понудити заинтересованим инвеститорима.

Осим ових великих радних целина, у оквиру грађевинског подручја насеља постоје бројни мали привредни капацитети који се својом делатношћу уклапају у претежну намену простора и не угрожавају га. Развој и изградња оваквих нових садржаја је могућа уз поштовање мера заштите животне средине и правила грађења из овог Плана.

4.1.10. Пољопривредно земљиште

Подручје ван границе грађевинског подручја насеља које је намењено пољопривредним активностима је засебна целина и заузима 778,30 ha, у североисточном делу обухвата плана.

Специфичност ове намене је што у оквиру ње треба да се примењују све одредбе Закона о пољопривредном земљишту¹¹, за разлику од осталог подручја обухваћеног Планом.

Ово подручје је намењено искључиво пољопривреди, са доминантно ратарском производњом али је у оквиру њега планирана и изградња објеката који такође треба да функционишу и буду искључиво у функцији пољопривредне производње.

Уређење самог земљишта, комасација, груписање и уситњавање парцела, мелиорација и остали радови се спроводе на основу одредби Закона о пољопривредном земљишту и одговарајућих подзаконских аката. Овим Планом се уређују искључиво правила за изградњу објеката на пољопривредном земљишту. Пољопривредно земљиште се може користити искључиво за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту.

Обрадиво пољопривредно земљиште се може користити у непољопривредне сврхе у следећим случајевима:

- када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене;
- за експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на одређено време по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде и приложеног доказа о плаћеној накнади за промену намене земљишта;
- за подизање вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту четврте и пете катастарске класе, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде;
- за подизање шума без обзира на класу, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде;
- за изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.);
- за изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), спортско-рекреативних објеката, радних комплекса и сл., уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Минералне сировине (глина, шљунак, песак, термалне воде, нафта и гаса) могу да се експлоатишу на пољопривредном земљишту, ван станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и ван подручја у поступку валоризације за стављање под заштиту, на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Изградња објеката у границама експлоатационог поља врши се на основу урбанистичког пројекта уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене које немају трајни карактер приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина.

¹¹ „Службени гласник РС”, бр. 62/06, 65/08 - др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18 - др. закон

5. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Према наводима у РПП АП Војводине, територија Бачка Паланка у контексту квалитета животне средине, спада у зоне негативних утицаја II и III категорије.

Поједини локалитети спадају у различите категорије односно: категорије деградиране животне средине и зоне угрожености, односно налазе се подручја квалитетне и веома квалитетне животне средине. Као зоне негативних утицаја идентификовани су: грађевинско подручје насеља, грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља, радне зоне и комплекси, заштитни појас јавних путева и заштитни пружни појас, заштитни појас високонапонског далековода, заштитни појас нафтовода и гасовода високог притиска и зона негативних утицаја општинске комуналне депоније.

6. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА

Током израде Плана разматрани су постојећи и потенцијални проблеми, ограничења и деградациони пунктови животне средине, идентификовани на простору обухвата Плана, те су дефинисана одговарајућа планска решења, која ће санирати или ублажити њихово дејство, односно позитивно се одразити на свеукупни развој насеља.

На територији насеља су вршена мерења квалитета ваздуха, али за квалитет воде и земљишта као природних ресурса нема података, тако да није могуће егзактно анализирати и представити комплетан утицај деградационих пунктова околине на стање животне средине.

Последња мерења квалитета ваздуха животне средине на територији Општине Бачка Паланка су вршена у периоду 28.12-12.12.2016. године, односно на микролокацијима ЈКП „Комуналпројект“ – радионица, Индустријска зона бб и ПУ „Младост“ - помоћни објекат, Југословенске Армије 18, којима није утврђено прекорачење прописаних вредности концентрација контролисаних загађујућих материја, како на дневном нивоу за чађ, сумпордиоксид, азотдиоксид и приземни озон, тако ни у периоду од седам дана за толуен.

Прописана гранична ($5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) и толерантна ($5 \mu\text{g}/\text{m}^3$) вредност концентрације бензена односи се на календарску годину, те се тумачење добијених резултата на дневном нивоу не обавља.

Гранична вредност имисије за етилбензен, м- и п- ксилен и о- ксилен није законски одређена.

С обзиром да су, у складу са националним нормативима спроведена индикативна мерења концентрације азотдиоксида, сумпордиоксида, чађи, приземног озона и ВТЕХ-а током јесењег периода, потребно је урадити и прописана индикативна мерења и у пролећном, летњем и зимском периоду, а пре свега пратити концентрације ВТЕХ-а због добијених појединачних вредности, како би се стекао увид у квалитет ваздуха животне средине и проценио могућ утицај на здравље људи.

У контексту заштите ваздуха као природног ресурса, велики проблем представља транзитни саобраћај на државним путевима IB реда број 12, IB реда број 19 и II A реда број 108, због саобраћајног оптерећења, који својим пружањем пролазе кроз урбану насељску структуру и централну зону. Поред тога они имају веома неповољан утицај на функционисање урбаних садржаја и унутарнасељску саобраћајну матрицу.

Дислокацијом теретног и транзитног саобраћаја смањиће се утицај емисије гасова и прашине који настају радом мотора са унутрашњим сагоревањем, као и буке на урбано ткиво насеља.

Водоводна мрежа данас покрива читаво насеље и укупне је дужине око 134 km, са близу 8500 прикључака и око 310 подземних уличних хидраната.

Захватање подземних вода врши се са изворишта „Ристића пут“, које се пре дистрибуције потрошачима пречишћавају до законом прописаног квалитета у фабрици воде. Испитивања воде на изворишту показују повећану концентрацију гвожђа, амонијака и мангана.

Примарни проблеми у снабдевању становништва водом су недовољни капацитети изворишта, као и застарела водоводна мрежа, што узрокује губитке у експлоатацији, што се огледа у несташицама воде, посебно у летњим периодима у шпичевима потрошње.

Индустријски комплекси захватају воду из дубоке издани, као и бунари за водоснабдевање становништва, па карактеристике наведене издани проузрокују континуално обарање пијезометарских нивоа услед све интензивније експлоатације.

Канализациони систем је пројектован и грађен као сепаратни систем канализације, а насеље је скоро стопроцентно покривено канализационом мрежом. Систем је гравитациони, а реципијент је река Дунав.

Пречишћавање отпадних вода града је предвиђено путем таложења, међутим уређаји за таложење нису у функцији, што негативно утиче на квалитет воде реципијента.

Одвођење атмосферских вода у граду Бачка Паланка представља проблем јер су капацитети фекалне канализације ограничени и нису пројектовани за прикључење атмосферских вода, посебно за повећање атмосферске канализације у кишном периоду.

У радном подручју постоји и систем индустријске канализације.

У погледу буке, на територији насеља Бачка Паланка извршено је акустичко зонирање и успостављен је мониторинг буке у 2018.г. на 23 мерна места за мерења вршена радним даном и на 3 мерна места за мерења вршена викендом

Када су у питању мерења извршена радним даном, измерени ниво буке прелази дозвољене границе (дефинисане на основу акустичке зоне којој мерно место припада) на 4 од 10 мерних места у дневном периоду мерења, на 3 од 10 мерних места у вечерњем периоду мерења и на 6 од 10 мерних места у ноћном периоду мерења.

Када су у питању мерења извршена викендом, измерени ниво буке прелази дозвољене границе (дефинисане на основу акустичке зоне којој мерно место припада) на 1 од 3 мерна места у дневном периоду мерења, на 1 од 2 мерна места у вечерњем периоду мерења и на сва 3 мерна места у ноћном периоду мерења. Ови подаци приказани су на следећим графиконима:

Оцена измерених вредности - Радни дан

Оцена измерених вредности - Радни дан

Оцена измерених вредности - Радни дан

Оцена измерених вредности - Викенд

Оцена измерених вредности - Викенд

Оцена измерених вредности - Викенд

Оцене измерених вредности показују да радним даном укупни ниво буке у 2018. године је виши на само 1 од 23 мерна места у односу на резултате мерења из мониторинга буке извршеног у току 2016. године (ради се о разлици од 3,7 дБ). На 12 мерних места забележен је приближно исти ниво буке из 2016. и 2018. године. За мерења извршена викендом ниво буке у 2018. године нижи је на 1 мерном месту у односу на 2016. годину, док је на другом мерном месту забележен резултат који је приближно једнак резултату из 2016. године.

Дневни ниво буке током мониторинга буке у септембру 2018. године, за мерења извршена радним даном, мањи је на 12, а приближно једнак на 10 мерних места (од 23) у односу на резултате забележене приликом мониторинга буке извршеног у току 2016. године.

Резултати добијени током мониторинга буке у току 2018. године, за мерења извршена радним даном, у току вечерњег периода мањи су на 11, а приближно једнаки на 11 мерних места (од 23) у односу на одговарајуће резултате из мониторинга буке извршеног у току 2016. године.

Резултати добијени током мониторинга буке у току 2018. године радним даном, у току ноћног периода мањи су на 10, а приближно једнаки на 11 мерних места (од 23) у односу на одговарајуће резултате из мониторинга буке извршеног у току 2016. године.

За мерења извршена викендом током мониторинга буке у току 2018. године резултати мерења на оба мерна места у току дневног периода су мањи у односу на одговарајуће резултате из мониторинга буке извршеног у току 2016. године. За мерења извршена викендом у вечерњем и ноћном периоду у току 2018. године резултати су на 1 мерном месту мањи, а на 1 мерном месту приближно једнаки у односу на одговарајуће резултате из мониторинга буке извршеног у току 2016. године.

У току мониторинга нивоа буке на територији оопштине Бачка Паланка 2018. године на 2 мерна места је у исто време вршено мерење нивоа буке и снимање карактеристика саобраћајног тока уређајем за аутоматско бројање саобраћаја.

Када се упореде резултати мерења нивоа буке и бројања саобраћаја, приметно је да се на оба мерна места ниво буке мења у складу са променом интензитета саобраћаја тј. на овим мерним местима доминантан извор буке је бука саобраћаја. На овим мерним местима је аутоматско бројање саобраћаја вршено и приликом претходног мониторинга буке извршеног 2016. године. Може се закључити да је интензитет саобраћаја на оба мерна места приближно исти као и 2016. године.

Анализом процента становништва угроженог и веома угроженог буком на територији насеља у току мониторинга нивоа буке 2018. године приметно је да на одређеним мерним местима у дневном периоду број становника угрожених буком премашује чак и 50%, за шта је основни узрок бука друмског саобраћаја.

Гасоводна инфраструктура у насељу Бачка Паланка је изграђена тако да задовољи потребе постојећих и свих потенцијалних нових потрошача који се могу јавити на предметном подручју, што има позитиван утицај на очување квалитета ваздуха јер природни гас представља еколошко гориво с обзиром на његова хемијско-физичка својства.

Насеље има формиране радне зоне у северном и источном делу насеља, чији појединачни радни комплекси могу представљати значајније деградационе пунктове животне средине.

На простору обухвата Плана се налази једно PRTR- постројење „Таркет“.

Бачка Паланка ће вршити управљање комуналним отпадом у складу са Планом управљања отпадом, на нивоу локалне самоуправе, који је прецизирао начин и динамику сакупљања отпада.

У наредном периоду предвиђена је потпуна дигитализација телефонске мреже, што подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже.

Изградња антенских система за потребе остваривања радио-релејних веза мобилних комуникација, кабловског дистрибутивног система, интернета, радија и телевизије, који ће се у актуелном периоду реализовати, нису разматрани као објекти који ће допринети негативном утицају на животну средину, с обзиром да се негативан утицај огледа у нејонизованом зрачењу које емитују антенски системи, у мањем радијусу од свега неколико метара.

Приликом одређивања локација ових објеката, као и изградње, предузимају се мере да се негативан утицај на животну средину сведе на минимум (постављањем извора ових зрачења, антена, на веће висине, на антенске стубове или друге више објекте, онемогућавањем приступа). Утицај ових објеката разматра се у оквиру студије процене утицаја објеката на животну средину.

С обзиром да се анализом стања животне средине уочава одређени степен деградације природних ресурса у насељу, у смислу одрживог развоја простора неопходно је усвојити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и организовања простора, са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине.

7. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења су интерпретирана у Плану и предметним елаборатом, односно Стратешком проценом утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору у обухвату Плана.

У случају нереализовања Плана, уређење и коришћење предметног простора ће се вероватно одвијати у смеру негативног тренда развоја непосредног и ширег подручја, непланске реализације садржаја и активности, које не испуњавају претходне услове заштите природе и животне средине, што указује на могућност потенцијалне деградације природних вредности и ресурса на подручју обухвата Плана и у окружењу.

8. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

У поступку израде Плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења. Све консултације, релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана и услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења.

У току израде Плана и Стратешке процене затражени су услови и сагласности од стране следећих надлежних институција:

Табела 6. Списак надлежних институција којима су упућени захтеви за услове

1. ЈП „Путеви Србије“
2. МЗ „Братство“
3. МЗ „Стари град“
4. МЗ „Дунав“
5. МЗ „Центар“
6. ЈВП „Воде Војводине“
7. РХМЗ
8. ЈП „Електромреже Србије“ „Погон преноса“ Нови Сад
9. Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије, ДОО Нови Сад
Електродистрибуција „Нови Сад“
10. ДП „Нови Сад-гас“
11. ЈП „Србија гас“
12. „Телеком“ АД
13. „Теленор“
14. „ВИП“
15. Завод за заштиту природе Србије, Радна Јединица Нови Сад
16. Покрајински завод за заштиту споменика културе
17. Република Србија, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру
18. Министарство унутрашњих послова, Секретаријат унутрашњих послова Нови Сад, Одељење противпожарне полиције Нови Сад
19. Републички сеизмолошки завод
20. Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине

21. Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова
22. ЈКП „Комуналпројект“ (водовод и канализација)
23. ЈКП „Комуналпројект“ (одношење отпада)
24. Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај
25. ЈП „Дирекција за изградњу општине Бачка Паланка“ (одељење за саобраћај)
26. Република Србија, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Дирекција за водне путеве - Пловпут
27. Република Србија, Министарство заштите животне средине, Сектор за планирање и управљање у животној средини, Група за заштиту од великог хемијског удеса

Стратешка процена доставља се на мишљење заинтересованим органима и организацијама и обезбеђује се учешће јавности у његовом разматрању.

Након оцене Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину и Извештаја о учествовању заинтересованих органа и организација и јавности, који сачињава орган надлежан за припрему Плана, орган надлежан за послове заштите животне средине може дати сагласност на Стратешку процену.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Стратешка процена утицаја Плана интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима, која су дефинисана у контексту заштите и унапређења квалитета животне средине. Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у погледу заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике, Покрајине и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција, као и проблема и предлога у погледу заштите животне средине у Плану.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Дефинисањем општих циљева Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова реализација, у контексту очувања животне средине, као и спровођење принципа одрживог развоја. Концепт одрживог развоја простора у обухвату Плана подразумева детаљну планску организацију и уређење, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе, као и усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима.

Општи циљеви Стратешке процене, који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана, су:

- обезбеђивање правила грађења и комуналног опремања у складу са принципима заштите животне средине;
- рационално коришћење природних ресурса;
- одрживо управљање отпадним материјама;
- примена адекватних мера заштите ваздуха, воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираних садржаја,
- поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове које они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за конкретни разматрани простор, а односе се на специфичност, намену површина и др.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу наведених општих циљева Стратешке процене у претходном поглављу, анализе стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у планским решењима, утврђују се посебни циљеви Стратешке процене у појединим областима.

Интегралном анализом стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине, дефинисани су посебни циљеви стратешке процене:

1. усмеравање планских решења у контексту заштите животне средине (природних ресурса) и заштита од буке;
2. Комунално опремање планског подручја уз интегрисање превентивних мера заштите;
3. Снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу и воде за технолошке процесе;
4. Одвођење отпадних вода у свим деловима насеља и повезивање са уређајем за пречишћавање;
5. Одрживо управљање и заштита природних и културних добара;
6. Примена свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција од акцидентних ситуација.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних посебних циљева врши се избор одговарајућих индикатора који ће се користити у изради стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха индикатора стања животне средине је оцењивање планских решења са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, као и утврђивање које неповољне утицаје треба смањити или елиминисати. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају.

Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање (просторно, урбанистичко и др). Имајући у виду обухват Плана, планиране садржаје, постојеће стање животне средине планског подручја и дефинисане посебне циљеве Стратешке процене утицаја, извршен је избор индикатора у односу на које је вршена стратешка процена утицаја предметног Плана на животну средину. Приликом дефинисања индикатора обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, као и индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/11).

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине, на територији предметног насеља релевантни су следећи индикатори:

- Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за PM_{10} , NO_2 , O_3 и SO_2 ;
- Емисија закисељавајућих гасова (NO_x , NH_3 и SO_2);
- Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора, суспендованих честица (PM_{10} , NO_x , NH_3 и SO_2);
- Емисија гасова са ефектом стаклене баште;
- Пројекција емисија гасова са ефектом стаклене баште;
- Индекс експлоатације воде (WEI);
- Квалитет воде за пиће;
- Губици воде;
- Загађене отпадне воде;
- Промена начина коришћења земљишта;

- Укупна количина произведеног отпада;
- Производња отпада (комунални, индустријски и опасан);
- Количине посебних токова отпада;
- Количина издвојеног прикупљеног, поновно искоришћеног и одложеног отпада;
- Учешће обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије (%);
- Укупни индикатор буке.

Подаци се прикупљају на разним нивоима и у разним институцијама: статистичким заводима, заводима за јавно здравље и здравствену заштиту, хидрометеоролошким службама, геолошким и геодетским заводима, заводима за заштиту природе и споменика културе.

4. КОПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја, односно на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања.

Истиче се и то да је Стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана процедура израде Стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде планског документа. Табела приказује принцип којим се руководило при изради ова два елабората, односно приказана је веза између фаза израде Плана и Стратешке процене.

Табела 6. Везе између фаза израде Плана и стратешке процене утицаја Плана на животну средину

ИЗРАДА ПЛАНА	ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Плана	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Плана	Узајамни утицај ових фаза
Израда нацрта Плана	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Стручна контрола нацрта Плана	Узајамни утицај ових фаза
Јавни увид у нацрт Плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид Јавни увид у Извештај о СПУ

ИЗРАДА ПЛАНА	ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Доношење Плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа
Спровођење Плана	Узајамни утицај ових фаза Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

На основу планских циљева, дефинисање циљева стратешке процене је вршено у односу на принципе одрживог развоја, као и у односу на циљеве планова вишег реда. Истовремено је вршена стратешка процена са процесом израде Плана, тако да су планска решења вреднована и благовремено усмеравана ка задовољењу потреба корисника простора, уз поштовање основних начела заштите животне средине.

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Планирана просторна организација насеља Бачка Паланка заснива се на:

- стварању основа за просторно уређење и изградњу подручја насеља Бачка Паланка;
- усклађивању са потребама локалне самоуправе за изградњом инфраструктуре и у области грађења;
- усклађивању са планским и стратешким решењима у делу друмског и железничког саобраћаја и потребама реализације изградње моста на Дунаву, који је од регионалног значаја;
- планирању нових садржаја од значаја за насеље;
- дефинисању правила уређења и правила грађења, сходно стварним потребама становништва и привреде;
- дефинисању траса и капацитета саобраћајне и комуналне инфраструктуре у складу са осталим урбанистичким параметрима.

Планом је дефинисано подручје обухвата, основна намена површина са поделом грађевинског земљишта на јавно и остало грађевинско земљиште, регулациона и нивелациона решења инфраструктуре, услови заштите и други услови, као и правила грађења.

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих.

Стратешком проценом се разматрају питања и проблеми везани за заштиту животне средине, који се односе на:

- утицај планираних садржаја на природне ресурсе – воду, ваздух и земљиште;
- утицај планиране инфраструктуре на животну средину;
- формирање зеленила;
- заштиту природних и културних добара;
- планске мере и услове заштите животне средине са освртом на потенцијалне негативне утицаје.

Планска решења формулисана су у складу са смерницама и циљевима плана вишег хијерархијског нивоа, као и условима надлежних институција, органа и предузећа, достављеним за потребе израде овог Плана. Планска решења се односе на опремање простора инфраструктуром, неопходном за стварање одговарајућих услова за функционисање планираних садржаја, према исказаним потребама.

У плански документ су интегрисане мере и услови заштите животне средине, ограничења и обавезе, које се морају спроводити на предметном простору.

1. ПРОЦЕНА УТИЦАЈА ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

У процесу одлучивања и усаглашавања планских решења и у поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, вредноване су :

- природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- стање комуналне опремљености и уређености простора;
- стање и статус природних вредности;
- услове надлежних институција добијених у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;
- циљеве планског документа вишег хијерархијског нивоа (Просторни план општине Бачка Паланка) и циљеве предметног Плана.

С обзиром да Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта представљају варијантна решења Плана која подлежу стратешкој процени, у предметном елаборату разматрана су два могућа варијантна решења:

- Варијанта - I - да се План генералне регулације насеља не усвоји;
- Варијанта - II – да се План генералне регулације насеља усвоји и имплементира.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева стратешке процене и планских решења, уз диференцијацију у контексту позитивних и негативних ефеката доношења или недоношења планског документа.

1.1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА

Варијантно решење у контексту неусвајања Плана може за последицу имати:

- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- непланску реализацију појединачних пројеката и делатности на појединим локацијама које не испуњавају претходне услове заштите простора и животне средине;
- неконтролисану и непланску градњу, што неминовно доводи до узурпирања и деградације пејзажних и природних вредности на подручју обухвата Плана и у окружењу;
- тенденцију угрожавања квалитета ваздуха, вода, земљишта и здравља становништва емисијом загађујућих материја, евакуацијом непречишћених отпадних вода у реципијент и продуковањем буке и вибрација;
- неадекватну заштиту и презентацију природних и културних добара;
- непоштовање решења и мера за уређивање подручја прописани Планом;
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу и предметног Плана.

1.2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА

У оквиру Плана је извршена свеобухватна анализа подручја, постојеће структуре, стање инфраструктурне и комуналне опремљености, предности, потенцијала, могућих ограничавајућих фактора и услова надлежних институција.

Усвајањем Плана стварају се услови за:

- рационалну организацију, развој и уређење простора, засновано на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности;
- инфраструктурно и комунално опремање и уређење насеља;
- заштиту природних ресурса и животне средине, (заштиту од аерозагађивања, загађивања подземних и површинских вода, заштиту земљишта, заштиту од буке);
- заштиту природних добара и културног наслеђа;
- заштиту здравља становништва и оптимални квалитет живота;
- успостављање интегралног система за праћења стања животне средине тј. ваздуха, воде, земљишта и буке (мониторинг);
- дефинисање мера заштите при реализацији појединачних пројеката у обухвату Плана уз обавезу процене утицаја на животну средину, прописивање и спровођење мера заштите, мера управљања ванредним ситуацијама и мониторинг животне средине;
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа;
- укључивање јавности у процес планирања и доношења одлука везаних за развој насеља Бачка Паланка.

1.2.1. Поређење варијантних решења и приказ разлога за избор најповољнијег решења са аспекта заштите животне средине

Поређење варијантних решења је извршено на основу позитивних и негативних утицаја које би варијантна решења имала у датом простору.

Позитивни ефекти вредновани су са аспекта утицаја на:

- стање животне средине;
- створене вредности, демографске карактеристике, стање и очуваност природних добара и културног наслеђа и привредне активности;
- инфраструктурну и комуналну опремљеност насеља;
- могућност контролисаног управљања простором.

Најприхватљивије решење са аспекта заштите животне средине било би оно које би омогућило примену мера за спречавање негативних утицаја, рационално коришћење природних ресурса, спровођење контроле квалитета животне средине и поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

Усвајање Плана генералне регулације насеља Бачка Паланка представља најбоље решење са аспекта контролисаног управљања простором, заштите природних ресурса и животне средине (квалитета ваздуха, вода, земљишта) и заштите културног наслеђа, у складу са еколошким начелима и принципима одрживог развоја.

2. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проценом утицаја Планом предвиђених решења на животну средину уочава се усклађивање просторног развоја насеља са условима природног окружења. Еколошки фактори у простору чине веома сложен систем јер се узајамно условљавају и мењају, а њихова интеракција готово увек има реверзибилни карактер.

Процена утицаја планских решења на животну средину извршена је квалитативном анализом и евалуацијом могућих утицаја, са циљем утврђивања значаја утицаја према критеријумима прописаним Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. С обзиром да је анализом постојећег стања животне средине у насељу уочен одређени степен деградације природних ресурса, као последице кумулативног дејства антропогених фактора, Планом су предвиђене мере и активности у циљу санације постојећег стања и даљег развоја насеља у складу са основним принципима одрживог развоја.

Реализацијом планских решења обезбедиће се унапређење стања основних природних ресурса у насељу.

2.1. АНАЛИЗА КАРАКТЕРИСТИКА УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Критеријуми се односе, са једне стране на процену планских решења са аспекта значаја плана за заштиту животне средине и начина на који су проблеми заштите животне средине превазиђени са становишта могућих утицаја на чиниоце животне средине, а са друге стране критеријуми се односе на вредновање карактеристика тих утицаја (вероватноћа, интензитет, временска и просторна димензија итд.).

У поступку анализе утицаја планских решења у складу са Законом анализиране су карактеристике утицаја према следећим критеријумима:

1) Вероватноћа настанка утицаја

Вероватноћа	Ознака	Опис
100%	И	утицај извесан
више од 50%	В	утицај вероватан
мање од 50%	М	утицај могућ

Вероватноћа да ће се неки процењени утицај догодити у стварности такође представља важан критеријум за доношење одлука у току израде Плана. Вероватноћа утицаја може бити од потпуно извесне (100%), до ситуације у којој је утицај готово невероватан. Ова чињеница је посебно важна јер тако одређено планско решење које генерално има изразито јак нпр. негативан утицај, у конкретном случају може бити потпуно невероватно, па се самим тим његов утицај не може окарактерисати као стратешки значајан.

2) Интензитет и значај утицаја

Величина утицаја	Ознака	Опис
Критичан	- 3	Јак негативан утицај
Већи	- 2	Већи негативан утицај
Мањи	- 1	Мањи негативни утицај
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

3) Просторне размере утицаја

Размере утицаја	Ознака	Опис
Могућ утицај ван граница државе	ТГ	Трансгранични
Могућ утицај на националном нивоу	Н	Државни
Могућ утицај на регионалном нивоу	Р	Регионални
Могућ утицај на нивоу општине	О	Општински
Могућ утицај у некој зони, делу општине	Л	Локални

4) Сложеност /реверзибилност

- Реверзибилан -повратан процес (Р) - ефекти утицаја у окружењу се могу анулирати сукцесивним процесом;
- Иреверзибилан - неповратан утицај (И) - штете су толико велике да се првобитно стање не може вратити.

5) Временска димензија

Према времену трајања утицаји се могу поделити на:

- Привремен (П) - утицај траје краћи временски период;
- Повремен (ПО) - утицај се повремено јавља и кратко траје;
- Трајан (Т) - последице утицаја су трајног карактера.

6) Број изложених становника

Вредновања карактеристика утицаја извршено је према критеријумима дефинисаним Законом о стратешкој процени утицаја а на основу презентованих матрица.

Табела 7. Карактеристике утицаја у фази изградње планираних објеката инфраструктуре и других објеката и активности који су саставни део планских решења

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-2	Л	Р	ПО	10
Загађење површинских вода	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000
Девастација и загађење земљишта	М	-1	Л	Р	Т	-
Девастација станишта и биљног покривача	И	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање фауне	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање природних добара	М	-1	Л	Р	ПО	-
Угрожавање културних добара	М	0	-	-	-	-
Повећање нивоа комуналне буке	М	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	М	-1	Л	Р	ПО	≥1000

Табела 8. Карактеристике утицаја у фази експлоатације планираних објеката инфраструктуре и других објеката и активности који су саставни део планских решења

Врста утицаја	Вероватноћа	Интензитет и значај	Просторне разmere	Сложеност/реверзибилност	Временска димензија	Број изложених људи
Загађење ваздуха	М	-1	Л	Р	П	10
Загађење површинских вода	0	0	-	-	-	-
Девастација и загађење земљишта	0	0	-	-	-	-
Девастација станишта и биљног покривача	0	0	-	-	-	-
Угрожавање фауне	0	0	-	-	-	-
Угрожавање природних добара	0	0	-	-	-	-
Угрожавање културних добара	0	0	-	-	-	-
Повећање нивоа комуналне буке	М	-1	Л	И	Т	-
Угрожавање здравља и безбедности људи	0	0	-	-	-	-

Из приложене табеле закључује се да највећи број планских решења односно области планских решења има позитиван утицај са аспекта заштите животне средине.

Кумулативни и синергијски ефекти

У складу са Законом о стратешкој процени утицаја (члан 15.) стратешка процена треба да обухвати и процену кумулативних и синергијских ефеката. Значајни ефекти могу настати као резултат интеракције између бројних мањих утицаја постојећих објеката и активности и различитих планираних активности на подручју Плана. Кумулативни ефекти настају када појединачна планска решења немају значајан утицај, а неколико индивидуалних ефеката заједно могу да имају значајан ефекат. Синергијски ефекти настају у интеракцији појединачних утицаја који производе укупни ефекат који је већи од простог збира појединачних утицаја.

У табели 10, на основу вредновања, извршена је анализа кумулативних и синергијских утицаја планских решења, у односу на вредновање из Табеле бр. 9

Табела 7. Вредновање карактеристика утицаја Плана

Врста утицаја	Вероватноћа утицаја	Природа утицаја	Интензитет активности у простору	Трајање (Временска димензија)	Просторна димензија
Позитиван(+) Негативан(-) Неутралан(Н)	Известан (И) Могућ (М) Није могућ(НМ)	Кумулативан (К) Кумулативан-синергијски (КС) Синергијски (СИ) Појединачан-спорадичан (ПС)	Јак позитиван (ЈП) Позитиван (П) Мањи негативан (МН) Негативан (НГ)	Краткорочан (Кр) Средњорочан Ср) Дугорочан (Др)	Локални (Л) Регионални(Рег) Национални(Нац)

Табела 10. Идентификација могућих кумулативних и синергијских ефеката

Циљеви стратешке процене

1. усмеравање планских решења у контексту заштите животне средине (природних ресурса) и заштита од буке;
2. комунално опремање планског подручја уз интегрисање превентивних мера заштите;
3. снабдевање довољном количином воде за санитарну употребу и воде за технолошке процесе;
4. одвођење отпадних вода у свим деловима насеља и повезивање са уређајем за пречишћавање;
5. одрживо управљање и заштита природних и културних добара;
6. примена свих предвиђених мера заштите животне средине и превенција од акцидентних ситуација.

Области планских решења	Циљеви стратешке процене																	
	1			2			3			4			5			6		
Заштита природних ресурса	+	И	КС	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	ПС	+	И	КС
	ЈП	Др	Л	ЈП	Др	Л	П	Др	Р	П	Др	Р	П	Др	Р	ЈП	Др	Л
Управљање отпадом, заштита животне средине и здравља становништва	+	И	КС	+	И	КС	+	И	КС	Н	М	ПС	Н	М	ПС	+	И	КС
	ЈП	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	П	Др	Л	ЈП	Др	Л
Заштита природних и културних добара	+	И	КС	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ	+	И	СИ
	П	Ср	Р	Н	Ср	Л	Н	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Ср	Л	П	Др	Р
Унапређење водопривредне инфраструктуре	+	И	КС	+	И	СИ	Н	И	СИ	Н	И	СИ	+	М	СИ	+	И	КС
	П	Др	Л	П	Др	Р	П	Др	Л	П	Ср	Л	П	Др	Л	П	Др	Л
Унапређење саобраћајне инфраструктуре	+	М	КС	Н	НМ	-	Н	НМ	-	+	М	СИ	+	М	ПС	+	И	КС
	П	Др	Л	-	-	-	-	-	-	П	Ср	Л	П	Ср	Л	ЈП	Др	Л
Изградња и обнављање енергетске инфраструктуре	+	М	КС	Н	НМ	-	Н	НМ	-	Н	НМ	-	Н	НМ	-	+	И	СИ
	П	Др	Л	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	П	Др	Л
Заштита од природних и техничко-технолошких удеса и несрећа	+	И	КС	+	И	КС	Н			Н			+	И	КС	+	И	КС
	П	Др	Л	П	Др	Л							П	Др	Л	ЈП	Др	Л

На основу вредновања величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја, по секторима Плана, може се закључити да ће утицаји планских решења имати повољан утицај са аспекта животне средине. Са аспекта просторних размера готово сва планска решења (осим два), по областима, имаће локални значај, само на територији Плана. У односу на вероватноћу утицаја, највећи број планских решења, по областима има извешан позитиван утицај на заштиту животне средине предметног подручја.

3. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У Стратешкој процени су вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину, до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су мере за смањење негативних утицаја на животну средину. Такође, концепт заштите животне средине у Плану предвиђа низ мера и услова заштите, који имају и превентивни и санациони карактер. Како би се ваздух, воде (површинске и подземне) и земљиште, као природни ресурси, заштитили од негативних утицаја, инвеститори су обавезни да за све објекте који могу имати негативне утицаје на животну средину, надлежни орган прописује потребу израде студије процене утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројекта за које је обавезна процена утицаја и Листе пројекта за које се може захтевати процена утицаја на животну средину. У оквиру Процене утицаја дефинишу се мере активне заштите простора у контексту заштите животне средине, у току редовне експлоатације и у случају акцидента.

3.1. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Изградња објекта, извођење радова и других планираних активности, могу се вршити под условом да се тиме не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине, те је за све планиране радне садржаје односно комплексе или постројења обавезна примена мера заштите ваздуха, заштита од буке, заштита воде, земљишта, услова управљања отпадом као и мера заштите од елементарних непогода и акцидентних ситуација, у складу са законом и предметним Планом.

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи, као и подзаконска акта донета на основу овог Закона;
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорт;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;

- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

3.2. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

С обзиром на то да је анализом постојећег стања животне средине у насељу уочен одређени степен деградације природних ресурса, као последице кумулативног дејства природних и антропогених фактора, Планом су предвиђене мере и активности у циљу санације постојећег стања и даљег развоја насеља, у складу са основним принципима одрживог развоја.

Опште мере заштите природних ресурса и створених вредности односе се на:

- вођење регистра извора загађивања животне средине од стране надлежне општинске управе за послове заштите животне средине, као дела интегралног националног регистра извора загађивања који води Агенција за заштиту животне средине;
- успостављање континуиране контроле и систематско праћење квалитета параметара животне средине (ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења) од стране овлашћених организација;
- идентификација привредних субјеката - оператера на простору обухвата Плана који су у обавези да поднесу Захтев за издавање интегрисане дозволе у складу са Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине и пратећим подзаконским актима - уколико дође до изградње ових објеката у планском периоду;
- идентификација севесо постројења на основу Закона о заштити животне средине, Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама и пратећим подзаконских аката - уколико дође до изградње ових објеката у планском периоду;
- формирање заштитних појасева зеленила у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта, у циљу заштите од еолске ерозије - одношења површинског слоја земљишта и усева у фази семена.

Посебне мере за постројења и радне садржаје¹²

Услови који се односе на сва постојећа и планирана постројења и радне садржаје на простору у обухвату Плана су:

- применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима, којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- фекалне отпадне воде испуштати у јавну канализациону мрежу;
- све технолошке отпадне воде, преко сливних решетки, сакупљати и одводити у водонепропусну септичку јаму, уз претходан третман на таложнику и сепаратору или их упуштати у јавну канализацију, а по извршеном одговарајућем третману, којим се обезбеђује прописани квалитет за испуштање у канализациону мрежу односно реципијент;
- спроводити мере заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, заштите од буке) и адекватно управљање насталим отпадом.

12 Према Упутству о минималним условима за заштиту животне средине, објављеним од стране надлежног министарства за послове заштите животне средине 2010. године.

У складу са Законом о заштити животне средине, примениће се прописани систем мера и услова за одрживо управљање, очување и унапређење природне равнотеже и услова за живот, као и за спречавање и смањење загађивања животне средине.

За постројења и активности које могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине. Врсте активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола класификују се према нивоу загађивања и ризику који те активности могу имати по здравље људи и животну средину, укључујући и друге технички сродне активности које могу произвести емисије и загађење животне средине. Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола („Службени гласник РС“, број 84/05) и Уредбом о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи („Службени гласник РС“, број 84/05) ближе су прописани услови за издавање интегрисане дозволе.

На простору обухвата Плана тренутно нема идентификованих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе, ни СЕВЕКО постројења али је неопходно уважавати одређене мере уколико се у планском периоду покаже потреба за изградњом неведених објеката.

3.2.1. Мере заштите ваздуха

У циљу заштите ваздуха, као природног ресурса, од загађења извршиће се изградња обилазнице, измена режима саобраћаја, даље проширење и прикључење нових корисника природног гаса на постојећу дистрибутивну мрежу у насељу и формираће се заштитно зеленило (чија је главна функција смањење неповољних услова микросредине: стварање тампон зоне између становања и радних површина, ублажавање доминантних ветрова, смањење загађења ваздуха од негативног утицаја саобраћаја, везивање земљишта и заштита од пожара). Реализацијом плана озелењавања, посебно формирањем заштитних појасева, унапређују се микроклиматски и санитарно-хигијенски услови простора.

Основна мера за спречавање и ограничавање негативног утицаја на квалитет ваздуха, као природног ресурса, односи се на настављање вршења мониторинга квалитета ваздуха на основу утврђене мреже мерних станица и/или мерних места у државној и локалној мрежи мерних станица на простору обухвата Плана, у складу са законском регулативом и условима од стране надлежне институције, као и евиденцијом потенцијалних загађивача са утврђеним програмом праћења њиховог рада.

Заштита ваздуха ће се обезбедити применом следећих општих мера:

- поштовати Закон о заштити ваздуха и пратећа подзаконска акта;
- применити одговарајућа техничко-технолошка решења и мере, приликом пројектовања, градње и експлоатације постројења, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху не прелази прописане граничне вредности;
- у случају прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху, обавезно је предузимање техничко-технолошких мера или обустављање технолошког процеса, како би се концентрације загађујућих материја свеле на ниво прописаних вредности;
- уколико дође до кvara уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;

- код стационарног извора загађивања, у току чијег обављања делатности се могу емитовати непријатни мириси, обавезна је примена мера, које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије;
- субјект новоизграђеног или реконструисаног стационарног извора загађивања за који није прописана обавеза издавања интегрисане дозволе или израде студије о процени утицаја на животну средину дужан је да пре пуштања у рад прибави дозволу;
- коришћење еколошких енергената (електрична енергија, соларна енергија, енергија ветра, биомаса, геотермална енергија) за грејање будућих туристичких капацитета и мањих производних погона; за све нове привредне објекте, као потенцијалне загађиваче и постојеће загађиваче, уколико не поштују правило употребе еколошких енергената ради задовољавања нивоа квалитета ваздуха обавезна је уградња филтера у димњацима;
- вршење сталног и/или повремених мерења/узимања узорака на фиксним локацијама и повремених мерења на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- реконструкција постојеће путне мреже и успостављање заштитних зона са заштитним зеленилом уз саобраћајнице за све категорије путева у складу са Законом, као мера заштите од буке и аерозагађивања;
- дефинисање и других мера заштите квалитета ваздуха, кроз поступак процене утицаја на животну средину;
- формирати заштитно зеленило око радних садржаја, као баријере у промету загађивача у односу на околне садржаје;
- за планиране радне садржаје, који врше емисију одређених аерозагађивача, потребно је предвидети контролна мерења параметара који карактеришу квалитет ваздуха.

3.2.2. Мере заштите вода

Заштита вода од загађења се обезбеђује изградњом канализационе мреже, забраном испуштања загађених вода и свих штетних материја у реципијенте, реализацијом режима коришћења и одржавањем заштитних зона око изворишта, пречишћавањем отпадних вода преко постројења за пречишћавање отпадних вода одговарајућег капацитета, као и предузимањем других општих и посебних мера.

У циљу адекватног водоснабдевања Планом су предвиђене следеће мере:

- извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоар, црпна станица и тд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети;
- дистрибутивну мрежу везивати у прстен са што мање слепих огранака;
- избор цевног материјала усвојити према важећим прописима и стандардима;
- пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви;
- дубина канала за уличну водоводну мрежу је изведена тако да мора осигурати покриће темена цеви са минимум 100 см надслоја у односу на коту терена;
- пројектом водоводног прикључка треба предвидети постављање водомера;
- водомер поставити у шахт минималних димензија 1,2x1,0x1,0 m на минималном растојању од регулационе линије до 1,0 m. Уколико то није технички могуће извести, односно, ако се грађевинска линија поклапа са регулационом линијом шахт се може извести у јавној површини. У посебним случајевима локацију и димензију водомерног шахта одређује техничко лице из предузећа. које управља водоводном мрежом;
- прикључак од уличне цеви до водомерног шахта урадити са цевима пречника усклађеног са хидрауличким прорачуном и пројектовати га искључиво у правој линији, управно на улични цевовод. Не дозвољавају се никакви хоризонтални нити вертикални преломи на овој деоници;

- код израде водоводних прикључака придржавати се важећих стандарда за огрлице са вентилом и одвојком за прикључак од 3/4", 1", 6/4" и 2". За прикључке пречника већег од 2" или 50 mm пројектовати огранке са одвојком на прирубницу уз обавезно уграђивање затварача са уградбеном гарнитуром или у шахту. Прикључци од 1/2" се не дозвољавају;
- радни притисак на месту прикључења на водоводну мрежу варира у зависности од потрошњеводе у насељу. Уколико радни притисак према хидрауличком прорачуну не може да подмири потребе предметног објекта, обавезно предвидети постројење за повишење притиска;
- квалитет воде из водоводне мреже одговара важећем Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће;
- сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежног комуналног предузећа;
- за санитарни део инсталација предвидети постројење које одговара техничким условима прикључења (ГСУ) са контролом улазног притиска, у циљу заштите рада постројења и градске водоводне мреже од прецрпљења; напомиње се да, у противном, ЈКП „Комуналпројект“ неће издати коначну сагласност на прикључење објекта на водоводну мрежу;
- техничку, односно противпожарну воду планирати путем локалног система водоснабдевања, путем сопственог водозахвата – бунара;
- за све активности у зони сопственог водозахвата неопходно је предвидети адекватно техничко решење у циљу спречавања загађења површинских и подземних вода у складу са одредбама Правилника о начину одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања (Службени гласник РС, број 92/08);
- забрањено је локални технички систем водоснабдевања спајати са системом јавног водоснабдевања насеља;
- уколико ималац јавних овлашћења није у могућности да обезбеди услове за прикључење спољне хидрантске мреже на јавни дистрибутивни водоводни систем, потребно је обезбедити алтернативни начин за поуздану заштиту објекта и поуздано снабдевање противпожарном водом;
- планирати бунарски шахт, хидро-машинско опремање бунара и напајање бунара електричном енергијом;
- бунарски шахт извести као делимично укопан, водонепропустан и конструктивно стабилан објекат;
- оријентационе унутрашње димензије стандардног бунарског шахта су 2,80m x 2,05m x 2,10m, како би се обезбедио довољан простор за повремени рад два радника на монтажи и демонтажи хидро-машинске опреме;
- силаз у шахт пројектовати кроз отвор минималних димензија 60cm x 60cm и путем пењалица од бетонског гвожђа Ø 18mm;
- до бунарског шахта обезбедити прилазни пут;
- капацитет пумпног агрегата одредити у складу са Извештајем о бушењу, који израђује лиценцирани извођач радова;

Отпадне воде

- Канализацију радити по сепаратном систему;
- минимални пречник уличних канала не сме бити мањи од Ø 200mm;
- дубина каналске мреже на најужводнијем крају мора омогућити прикључење потрошача са минималним нагибом прикључка у теме цеви преко два лука од 45° и минималном каскадом у ревизионом шахту. Минимална дубина укопавања цеви не сме бити мања од 1,00 m од нивелете;
- пројектовање прикључка - цевовода предвидети од ПВЦ цеви, профила минимум Ø160 mm за фекалну канализацију, односно Ø200 mm за атмосферску канализацију, на дубини која је прилагођена типу прикључења (на цев или преко шахта уличне канализације);
- гранични ревизони шахт извести 1,0 m од регулационе линије;

- сви објекти за сакупљање и третман атмосферских и свих осталих отпадних вода морају бити водонепропусни и заштићени од продирања у подземне издани и хаваријског изливања;
- све прикључене технолошке отпадне воде морају задовољавати прописане услове за испуштање у јавну канализацију, тако да се не ремети рад ППОВ-а;
- континуитет и правац инспекционих стаза ширине најмање 10,0м у ванграђевинском реону, одн. 5,0 м у грађевинском, обострано у обалном појасу мелиорационих канала, мора се сачувати. Инспекциона стаза мора бити проходна за механизацију и возила за потребе одржавања или реконструкције водних објеката и на њој није дозвољена изградња надземних објеката, а подземни објекти морају бити закопани испод површине терена најмање 1,0 м и димензионисани на статичке утицаје од оптерећења грађевинске механизације;
- укрштање трасе подземних инсталација са мелиорационим каналом где постоји пропуст – зацевљење, извести на удаљености минимално 5,0м од пропуста. Пројектовати га као укрштање испод дна канала тако да горња ивица заштите (заштитна плоча или заштитна цев) буде најмање 1,0м испод пројектоване коте дна канала;
- инсталација се може укрштати са каналом постављањем инсталације уз конструкцију постојећег пропуста/моста пројектовати на следећи начин: инсталацију поставити у заштитну цев и причврстити бочно уз носећу конструкцију моста/пропуста, тако да доња ивица заштитне цеви не задира у светли отвор пропуста/моста;
- код пројектовања канализационог прикључка придржавати се важећих стандарда за ову област;
- забрањено је упуштање атмосферских вода у систем фекалне канализације, као и упуштање фекалних отпадних вода у систем атмосферске канализације;
- при пројектовању прикључка водити рачуна о висинској коти уличног канала и одводног кућног канала;
- дно канала кућног прикључка од ревизионог шахта до уличне канализационе мреже извести у нагибу од минимум 1,33% до 6%;
- ревизиони шахт може бити од различитих материјала: зидан од опеке и малтерисан цементним малтером, од неармираног или армираног бетона, монтажни, од готових бетонских цеви уграђених у бетонску подлогу
- минималне димензије ревизионог шахта су 0,8 м x 0,8 м или Ø 0,8 м и треба да буде снабдевен пењалицама и поклопцем Ø 600 mm;
- није дозвољено директно (гравитационо) прикључење санитарних чворова из подрумских и сутеренских просторија на градску канализацију;
- прикључак се изводи: раскопавањем земљине површине и подбушивањем испод коловоза и тротоара;
- прикључак се мора извести тако да гарантује сигурност спојева, флексибилност, једноставност и дуготрајност у експлоатацији.
- подлога за све врсте цеви (постељица) треба да буде од слоја песка, минималне дебљине 10 cm.
- затрпавање вршити уситњеном земљом, у слојевима - све до 30 cm изнад темена цеви;
- квалитет отпадних вода који се упуштају у градски канализациони систем мора да одговара Правилнику о техничким и санитарним условима за упуштање отпадних вода у градску канализацију;
- прикључак гаража, сервиса, перионица возила и других објеката који испуштају воде са садржајем уља, масти, бензина и сл., вршити преко таложника и сепаратора масти и уља;
- температура воде која се упушта у канализациону мрежу не сме бити виша од 40°C ;
- после прикључења кућне канализације на градску канализацију, корисник је дужан да септичку јаму стави ван употребе;
- уколико не постоји могућност прикључења на зацевљену уличну атмосферску канализацију, одвођење вода се решава отвореним каналима;
- површинске воде се одводе са парцеле слободним падом према улици – отвореној каналској мрежи, односно риголама са најмањим падом од 1,5%;
- површинске воде са једне парцеле не могу се усмеравати према другој парцели;

- системом фекалне канализације покрити цело насеље и обезбедити прикључке за сва домаћинства и индустрију;
- трасе фекалне канализације полагати по осовини уличног профила то јест саобраћајнице;
- минималне падове колектора одредити у односу на усвојени цевни материјал, према важећим прописима и стандардима;
- код пројектовања канализационог прикључка придржавати се важећих стандарда за ову област;
- црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- прикупљене отпадне воде, црпном станицом и системом канализације усмерити ка постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) и пречистити до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- извршити предтретман отпадних вода индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- сви радови на пројектовању и изградњи канализационог система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежног комуналног предузећа;
- у централним зонама насеља изградити зацењену атмосферску канализациону мрежу са уличним сливницим и системом ригола и каналета;
- трасе водити или у зеленом појасу дуж саобраћајнице (претходне трасе отворених канала) или испод коловоза по осовини коловозне траке;
- одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- у улицама по ободу насеља реконструисати отворене канале дуж саобраћајница и вршити њихово редовно чишћење и одржавање;
- не дозвољава се било каква градња на траси отворених канала која може довести до њиховог рушења и затрпавања;
- све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима;
- улив атмосферских вода у маелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала;
- крајњи реципијент за прихват свих отпадних вода на подручју Бачке Паланке биће река Дунав;
- забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, усправање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- у оквиру комплекса пречистача дозвољена је изградња административне зграде за боравак запослених, спратности до П+2, што ће бити дефинисано одговарајућим урбанистичким пројектом.

Остали објекти хидротехничке инфраструктуре

- Уређење отворених канала и обала Дунава, биће дефинисано израдом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходним условима Јавног водопривредног предузећа „Воде Војводине“ - Нови Сад;
- дуж обала реке и канала, са обе стране обезбедити по минимум 10,0 m у ванграђевинском односно 5,0 m у грађевинском слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала (инспекциона стаза);
- одбрамбени насип мора бити заштићен према условима из Закона о водама.

У зони од 100 m у брањеној зони насипа према брањеном подручју као и у зони од 50m од краја небрањене косине (небрањене ножице) насипа према Дунаву није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цеви, засецање постојећег покровног слоја и слично осим према датим условима (насипање терена и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на водопривредним заштитним објектима.

Такође, према Закону о водама није дозвољена садња било каквог зеленила у небрањеној зони (осим шумско заштитног појаса) пошто би то могло да угрози функционалност одбрамбене линије. Према истом члану у небрањеном појасу тј. У подручју између минор корита реке Дунав и насипа прве одбрамбене линије дозвољена изградња стамбених објеката.

Забрањује се садња дрвећа на насипу, затим у појасу ширине 50 m од брањене ножице насипа према брањеном терену и 10 m од небрањене ножице насипа према небрањеном подручју.

Део трасе будуће саобраћајнице предвиђен је по круни насипа прве одбрамбене линије реке Дунав. Изградња саобраћајнице не сме да умањи сигурност одбрамбене линије (слабљење тела насипа и снижавање круне насипа) као и рад службе за одбрану од поплава. Ни један елемент саобраћајнице не сме да зађе у тело насипа.

Коловозну конструкцију димензионисати за предвиђено саобраћајно оптерећење, при чему треба узети у обзир и могућност кретања возила службе за одбрану од поплава и одржавање насипа.

На деоницама на којима постојећа геометрија насипа не одговара потребама саобраћајнице (ширина круне, кота нивелете), предвидети реконструкцију насипа према техничким условима извођења за изградњу насипа, при чему реконструкција-проширење на брањеној косини насипа мора да се изведе од кохерентног материјала. За нове, пројектоване услове и усвојено саобраћајно оптерећење извршити проверу стабилности насипа.

Забрањено је одлагати чврст отпад и друге материјале у водотоке, акумулације, ретензије, мелиорационе и друге канале.

Забрењено је вршити интервенције у кориту (осигурање обала, преграђивање корита, проширење и продубљење корита и др.) без предходно прибављених водних аката и дозвола надлежног јавног водопривредног предузећа.

3.2.3. Мере заштите земљишта

Мере за санирање штетних утицаја на земљиште првенствено се односе на примену свих законских прописа и стандарда при изградњи инфраструктурних објеката, као и заштиту од евентуалних загађења.

У контексту заштите земљишта, потребно је примењивати мере које се односе на заштиту функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивацију деградираних површина. Заштита земљишта ће се обезбедити:

- применом прописаних мера заштите при управљању комуналним и другим врстама отпада;
- адекватним третманом животињског отпада, у складу са Законом о ветеринарству, организовањем зоохигијенске службе;
- примена биоразградивих материјала у зимском периоду за одржавање проходности свих јавних путева;
- примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања:
 - У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на, за ту сврху, предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта;
 - заштита функције земљишта, заустављање деградације земљишта и рекултивација деградираних површина;
 - примена концепта органске пољопривреде и замена конвенционалне методе примене хемијских средстава заштите и агротехничких мера у пољопривреди;

- рекултивација и ревитализација свих површина деградираних услед коришћења минералних сировина;
- забрана стихијског одлагања отпада на простору обухвата Плана и санација неуређених одлагалишта отпада - дивљих депонија, у циљу заштите земљишта;
- сакупљање, прерада или уништавање анималног отпада у објектима намењеним за прераду, обраду или уништавање лешева животиња и других отпадака животињског порекла, у складу са Законом о ветеринарству;
- спречавање непланског претварања пољопривредног у грађевинско земљиште, чиме је иницирана нежељена промена намене простора.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта и обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Значајна мера контроле је и континуирано праћење стања подземних вода (и земљишта) пијезометрима на местима потенцијалних угрожавања параметара животне средине (на местима где су лоциране бензинске станице, гробља и др).

Посебне мере које се односе на гробља, као потенцијални извори загађења земљишта, су:

- примењивати претходно наведене опште мере заштите животне средине, које се односе на мере заштите вода и земљишта;
- поштовати минимални ротациони турнус сахрањивања од 10 година;
- ризике од загађења животне средине у току експлоатације редуковати правилним укопавањем посмртних остатака и сталним одржавањем укупних површина које о обухвата планирано гробље;
- чврсте отпадне материје са гробља (стари венци, остаци вештачког цвећа, комунални отпад) сакупљати у посебне контејнере, а одношење истих организовати преко овлашћеног комуналног предузећа;
- евентуалне постојеће септичке јаме и упијајуће бунаре затворити, а простор санирати;
- изградити и спровести пројекат озелењавања гробља (алеје, парковски део комплекса, површине за сахрањивање, заштитни појас уз ограђену границу гробља);
- редовно одржавати зелене и друге површине гробља тако да су задовољене њихове основне намене;
- вршити, по потреби, дератизацију комплекса гробља;
- изградити упутство за поступање у случају удеса (пожар), односно ванредних ситуација.

3.2.4. Мере заштите природних и културних добара

3.2.4.1. Мере заштите природних добара

На простору Парка природе „Тиквара“ ограничава се: промена намене површина на потребе ревитализације природних станишта и унапређења стања подручја; уређење купалишта, на подручје које је плански утврђено планским документима; изградња хотелских објеката, на оне који испуњавају неки од важећих сертификата квалитета из области заштите животне средине, као и друге објекте који су у функцији очувања, заштите и одговарајуће промоције природног добра. На подручју режима заштите II степена у оквиру Парка природе „Тиквара“ се, поред горе наведених ограничења, ограничава и: изградња објеката на оне у функцији управљања заштићеним подручјем; промена морфологије терена, на планске активности усмерене на побољшање еколошких услова станишта плитких вода и приобаља.

Прописане су и мере заштите локалитета „Четири стабла платана“ и „Вештачка састојина мочварног чемпреса“ као мере очувања и унапређења вредности ових локалитета који су претходном заштитом били Споменици заштите природе, а ревизијом заштите се налазе као локалитети у склопу заштићеног подручја.

У подручју режима заштите III степена у оквиру Парка природе „Тиквара“, поред наведених општих ограничења ограничава се и: уређење простора и изградња објеката, на потребе развоја туристичких и спортско-рекреативних садржаја у складу са важећом просторно планском документацијом уз примену законом предвиђених компензацијских мера; паркирање возила, мотора и бициклова на за ту сврху назначене паркинг просторе; камповање и постављање мобилијара и објеката за камповање, на за ту сврху предвиђене, назначене и уређене просторе; изградња привезишта на језеру Тиквара, на плански утврђену локацију капацитета од 400 привеза, за потребе организованог привезивања чамаца корисника простора, до изградње марине ван заштићеног подручја.

Забрањује се подизање индустријских објеката, прерађивачких погона и других садржаја као и извођење радова који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја или су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем; формирање новог грађевинског земљишта ван грађевинског подручја насеља супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности. На подручју заштитне зоне Парка природе „Тиквара“ ограничава се: уређење простора на планска-пројектна решења којима се обезбеђује континуитет влажних и шумских станишта еколошког коридора.

Специјални резерват природе „Багремара“

У заштитној зони СРП „Багремара“ потребно је спровести све мере наведене у Уредби о заштити специјалног резервата природе „Багремара“.¹³

Резервисати за заштиту подручје планирано за заштиту (Ритови Подунавља). Садржаје и активности наведених подручја планирати у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја. Постојећи изграђени комплекс у склопу Багремаре се задржава уз забрану изградње нових капацитета, изузев изградње хелидрома.

13 „Службени гласник РС“, број 12/07.

На станишту заштићених и строго заштићених врста које је обухваћено грађевинским подручјем:

- забрањено је: мењати морфолошке и хидролошке особине станишта, састав и структуру вегетације; одредити намену другачију од заштитног зеленила; обављати све радове и активности, осим еколошке едукације и одржавања станишта, у складу са карактеристикама и капацитетом простора; одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња (списак врста у Образложењу);
- ограничава се изградња објеката на оне који су неопходни за одрживо коришћење просторне целине датог станишта (објекти сточарства, рибарства) и који су лоцирани у складу са потребама заштите дивљих врста;
- прибавити посебне услове заштите природе за све активности на овим подручјима, укључујући и активности одржавања и/или уређења просторне целине.

У оквиру еколошких коридора треба применити мере очувања и унапређења природних и полуприродних елемената.

Опште мере:

- није дозвољена промена намена површина под вегетацијом у природном и блиско-природном стању (ливаде, пашњаци, тршњаци итд.) као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање станишта заштићених врста:
 - шумских станишта подизањем/обнављањем појасева високог зеленила;
 - степских и шумостепских станишта подизањем пољозаштитних појасева који садрже континуирани појас травне вегетације;
- поплочавање и изградњу обала водотока са функцијом еколошких коридора:
 - свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења;
 - поплочани или бетонирани делови обале, изузев пристана, морају садржати појас нагиба до 45о а структура овог појаса треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија, првенствено током малих и средњих водостаја;
 - током реконструкције/одржавања постојећих обалоутврда поплочане или бетониране делове комбиновати са мањим просторима који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45%, површина са вегетацијом) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;
 - поплочане или изграђене деонице на сваких 200-300 m (оптимално на 100 m) прекидати мањим зеленим површинама које су саставни део заштитног зеленила. Обезбедити надовезивање зелених површина између вештачких деоница обале, односно зелених површина формираних код еколошких типова обалоутврде на мрежу зеленила на копну. Ова зелена острва (дужине неколико десетина метара уз обалу) такође је неопходно повезати са зеленим коридором уз насип;
- обезбедити отвореност водотока са улогом еколошких коридора на целој дужини (извршити ревитализацију коридора код зацељених деоница) и обезбедити проходност уређењем зеленила у зони црпних станица;
- обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације уз обалу (укључујући сервисне стазе, насипе и сл.), као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедно кретање животиња уз еколошки коридор за израду техничке документације приликом:
 - регулације водотока (пресецање меандара, изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), поплочавања и изградње обала;
 - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима;
 - изградње нових и обнављања постојећих мостова;
- избегавати директно осветљење воде и обале. Применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и

објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.) Применити засторе којима се спречава расипање светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже;

- на грађевинском земљишту, наменити што већи део деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности:
 - очувати појас приобалне вегетације на што већој дужини обале водотока;
 - проценат високог зеленила на просторима за спорт и рекреацију унутар еколошког коридора Дунава треба да буде најмање 50%, а на другим површинама 30-40%;
 - неопходно је обезбедити континуирани зелени коридор ширине 20-50 m унутар плавног подручја Дунава. Континуитет коридора травне и шумске вегетације обезбедити формирањем дрвореда и уређених зелених површина са жбунастим врстама уз отворене и/или изграђене делове простора (манифестациони простори, купалишта, спортски терени) као и унапређењем стања вегетације насипа;
- на деоницама, где се грађевинско земљиште пружа у већој дужини од 500 m, поред предвиђеног континуалног зеленог појаса 20-50 m ширине, планским документима обезбедити и блокове заштитног зеленила на сваких 200-500 m дужине обале. Минимална површина ових блокова заштитног зеленила је 0,1 ha, а минимална ширина блока је 20 m;
- очувати травну вегетацију уз обала водотока треба у ширини од оптимално 20 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл.;
- на деоницама еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља стимулирати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета.

Посебне мере очувања функционалности и проходности коридора:

- током изградње и функционисања објеката чија је намена директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року (нпр. употребом *sansorb-a*). За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће хемијско-физичке мере (нпр. употреба средства BioVersal за поспешивање разградње нафтних деривата) и биолошке мере санације (према посебним условима Завода);
- није дозвољена изградња складишта опасних материја (резервоари горива и сл.) у небрањеном делу плавног подручја водотокова. На простору еколошког коридора управљање отпадом вршиће се у складу са Законом о управљању отпадом¹⁴ и другим важећим прописима;
- у зонама водoprивредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње;
- далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама: носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;
- планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице I и II реда у обухвату Плана треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја:

14 „Службени гласник РС”, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон

- није дозвољено стварање пошумљеног коридора уз сам појас саобраћајнице који би привлачио животињске врсте и довео до повећања mortalитета њихових популација;
- на степским стаништима заштићених и строго заштићених врста, није дозвољено подизање високог зеленила;
- због еколошког значаја простора, план озелењавања треба да буде саставни део планске и пројектне документације. Озелењавање треба да се остварује паралелно са изградњом објеката:
 - забрањено је сађење инвазивних врста простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста;
 - обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста подручја;
- приликом парцелисања обезбедити континуитет коридора или обалног појаса са вегетацијом у природном или блископриродном стању, уз Дунав у ширини од 20-50 m од линије средњег водостаја, односно у ширини од 10 m код високих обала. Овај појас приобаља, поред своје улоге кључног станишта и еколошког коридора, може да садржи пешачку стазу;
- уређењем окупација и простора око нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу (забрана изградње ограда непроходних за ситне животиње, уз примену еколошки прихватљивих елемената са отворима већим од 10 cm) обезбедити проходност обале за ситне животиње. Приликом легализације захтевати прилагођавање постојећих ограда функцији еколошког коридора (померање ограда или измене делова ограда код међних тачака суседних парцела према речној обали).

Мере за заштитну зону еколошких коридора и станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

До 200 m од коридора /станишта ограничава се:

- изградња укопаних складишта на она чије се дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде и која су изграђена на начин којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
- израда планова на планска решења којима се обезбеђује:
 - примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости, буке и загађења;
- дефинисање правила озелењавања грађевинском дозволом:
 - забрана коришћења инвазивних врста;
 - за подизање зеленила на шумским и шумостепским подручјима: примена смерница: најмање 50% аутохтоних врста.

До 200 m од коридора /станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња објеката:

- на оне чије граничне вредности индикатора буке на граници идентификованих природних станишта (Прилог- станиште са ознаком БПА04) заштићених врста са другим наменама простора не прелази 50dB(A) за дан и вече, односно 40dB(A) за ноћ, а њихово осветљавање не делује на станиште или коридор.

До 50 m од коридора или станишта ограничава се израда планова на планска решења којима се обезбеђује:

- проходност еколошког коридора површинских вода (забрана ограда појаса уз обалу или примена типова ограда које омогућују кретање ситних животиња);
- континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 метара код постојећих објеката, а 20 метара код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта;
- лоцирање објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење на најмање 20 метара удаљености од границе коридора/станишта;
- приоритет ових простора за добијање инвестиција за потребе побољшања квалитета животне средине на подручју еколошке мреже.

До 50 m од коридора или станишта забрањује се:

- примена техничких решења којима се формирају сјајне површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту;
- уситњавање парцела за потребе формирања грађевинског земљишта, изузев за инфраструктурне објекте.

До 50 m од коридора или станишта на грађевинском подручју (насеље, радне зоне, викенд зоне, туристичко-рекреативне и сл.) ограничава се изградња:

- вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) на парцеле са уређеном зеленом површином са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора или тампон зоне станишта;
- саобраћајница са тврдим застором за моторна возила на уређење постојећих саобраћајница насеља и на прилазне путеве објекта чија је намена везана за водно тело.

Приликом подизања заштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- постојеће и планиране површине заштитног зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрађених површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиогномије, тј. Спратовности дрвенасте вегетације заштитних појасева будући да монокултуре евроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила;
- избегавати коришћење инвазивних врста.

Концепт озелењавања насеља Бачка Паланка:

- формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату насељу;
- повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- учешће аутохтоних дрвенастих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;
- очувати зелене површине унутар стамбених блокова, у зони породичног (индивидуалног) и вишепородичног становања и блокова са становањем као преовлађујућом наменом и повезати их у целину;
- приликом озелењавања комплекса, блокова и локација намењених за производњу, пословање и услуге, формирати више спратова зеленила са што већим процентом аутохтоних врста и користити примерке егзота за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине и не спадају у категорију инвазивних, како би се обезбедила заштита околног простора од ширења последица загађивања;
- дуж фреквентних градских саобраћајница, формирати и одржавати густ зелени појас од врста отпорних на аерозагађење, са израженом санитарном функцијом, средњег и високог ефекта редукције буке, у комбинацији са жбуњем, а паркинг просторе равномерно покривати високим лишћарима;
- избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила;
- потребно је спречити ширење инвазивних врста.

Очување шума у приобалном делу насеља

Ради очувања приобалних шума, осим у случајевима када је законом другачије прописано, забрањене су следећа активности:

- трајно смањивање површина под шумама,
- пустошење и крчење шума,
- чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума,
- сеча која није у складу са плановима газдовања шумама,

- сеча стабала строго заштићених врста и заштићених врста,
- подбељивање стабала,
- паша, брст стоке као и жирење у шуми,
- сакупљање осталих шумских производа,
- сеча семенских састојина и семенских стабала која није предвиђена плановима газдовања шума,
- коришћење камена, шљунка, песка, хумуса, земље и тресета, осим за изградњу инфраструктурних објеката газдовања шумама,
- самовољно заузимање шума, уништавање или оштећење шумских засада, ознака и граничних знакова, као и изградња објекта који нису у функцији газдовања шумама,
- одлагање смећа и штетних и опасних материја и отпадака, као и загађење шума на било који начин,
- предузимање других радњи којима се слаби приносна снага шуме или угрожава функција шуме.

Промена намене шума и шумског земљишта није дозвољена осим:

- када је то утврђено планом развоја шумске области,
- ако то захтева општи интерес утврђен посебним законом или актом Владе,
- ради изградње објекта за заштиту људи и материјалних добара од елементарних непогода и одбране земље,
- у поступку комасације и арондације шума,
- ради изградње економских или стамбених објеката сопственика шума на површини до 10 ари,
- ради изградње објекта за коришћење осталих обновљивих извора енергије малих капацитета (мале електране и други слични објекти у смислу прописа којима се уређује област енергетике) и експлоатације минералних сировина, ако је површина шума и шумског земљишта за ове намене мања од 15 ha.

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) за које се претпоставља да имају заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећења или крађе.

3.2.4.2. Услови заштите непокретних културних добара

Услови заштите непокретног културног наслеђа односе се на опште одреднице, на евидентирание карактеристике-специфичности насеља и посебне услове очувања, одржавања и коришћења што подразумева очување свих карактеристика на основу којих је утврђено споменичко својство. Услови заштите односе се на све категорије добара:

- очување евидентираних визура, реперних објеката и приступних ведута;
- очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације, заштитита постојећих профила улица, начина позиционирања објеката, лимитирана спратност на уличној регулацији;
- регулациони елементи старе урбане мреже морају се сачувати, а свака нова интервенција у циљу изградње, адаптације или реконструкције треба да поштује основну регулациону, односно грађевинску линију;
- није дозвољено спајање већег броја парцела у циљу масовне изградње или реконструкције; парцеле у заштићеним зонама могу се повећавати спајањем, само у случају када се ради о значајнијем јавном градском садржају и то под посебним условима, нити је дозвољено увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централној зони;
- у блоковима у којима се дозвољава изградња на новим парцелама, треба спроводити у потпуности принципе изградње који су карактеристични за старо језгро по питању позиције објекта, волумена, спратности, величине парцеле, облика крова, материјала, архитектонских елемената и сл.

Сакрална архитектура

- Намена споменичке целине и објекта мора бити оригинална и строго у складу са њиховом споменичком вредношћу;
- споменичкој целини и објектима, мора се обавезно обезбедити одговарајућа контактна зона као простор у којем се врши усклађивање и прелаз урбанистичких и архитектонских облика;
- очување карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера;
- забрана радова који могу угрозити статичку стабилност објекта;
- за сваку интервенцију је потребно консултовати надлежни Завод за заштиту споменика културе и упутити захтев за издавање мера техничке заштите.

Приликом изградње вишепородичних и пословних објеката на парцелама које се налазе уз парцеле на којима постоје сакрални објекти, обавезно исходovati услове надлежног Завода за заштиту споменика културе приликом израде урбанистичког пројекта.

Профана архитектура

- Чување изгледа, конструктивних и декоративних елемената, традиционалних грађевинских материјала као и других карактеристичних елемената које поседују поједини објекти, а који ће се детаљно утврдити путем мера техничке заштите;
- забрана извођења радова који могу угрозити статичку стабилност споменика културе;
- у случају девастираних објеката извршити рехабилитацију на основу сачуваних обликовних елемената и података;
- постојеће, одговарајуће функције могуће је допунити новим које морају бити усаглашене са економским, социјалним, друштвеним и осталим потребама становништва, а да се при томе задржи специфичан карактер објекта;
- евидентирани објекти су под заштитом надлежне службе за заштиту споменика културе која за њих формира одговарајуће конзерваторске услове и прати њихову реализацију; могућа је конзервација или рестаурација споменичких делова према датим конзерваторским условима, односно израђеном главном архитектонско грађевинском пројекту;
- урбано санирање које би обухватало уклањање зграда које не представљају архитектонски или историјски интерес или су сувише оронуте да би се испратила њихова конзервација, као и за адаптације објекта за које је утврђено да имају одређене архитектонске или историјске вредности, може се изводити само уз консултације и сагласност службе заштите.

Просторне културно-историјске целине

- Очување постојеће уличне матрице и карактеристика просторне организације, заштитита постојећих профила улица, начина позиционирања објекта, лимитирана спратност на уличној регулацији;
- није дозвољено спајање већег броја парцела у циљу масовне изградње или реконструкције; парцеле у заштићеним зонама могу се повећавати спајањем, само у случају када се ради о значајнијем јавном градском садржају и то под посебним условима, нити је дозвољено увлачење грађевинске линије са циљем постизања нових целина у централној зони;
- изузетно се могу дозволити измене регулационе матрице у смислу увођења нових уличних пешачких праваца (или колских прилаза) у оквиру пројекта ревитализације појединих градских блокова и уколико се оваквим интервенцијама не угрожава градитељско наслеђе;
- у блоковима у којима се дозвољава изградња на новим парцелама, треба спроводити у потпуности принципе изградње који су карактеристични за старо језгро по питању позиције објекта, волумена, спратности, величине парцеле, облика крова, материјала, архитектонских елемената и сл;

- посебно постоји потреба за детаљнијим археолошким истраживањима зоне центра града и, нарочито, периферије ради прикупљања сазнања о настанку и развоју насеља базираних на систематским истраживањима а не искључиво путем случајних налаза; посебно се морају обавезати потенцијални инвеститори (приватни и друштвени) да приликом обављања земљаних радова обезбеде археолошки надзор и заштиту евентуалних налаза;
- у границама заштићене зоне није дозвољена изградња индустријских објеката и објеката мале привреде, који својим штетним еманацијама или грађевинским волуменом могу угрозити и деградирати простор;
- у границама заштићене зоне не смеју се планирати војно стратешки објекти, депоније смећа или отпадног материјала;
- у заштићеној зони могу се планирати радови на конзервацији, рестаурацији, адаптацији, санацији, ревитализацији, реконструкцији и замени дотрајалих објеката само на основу прибављених посебних услова, конзерваторског пројекта и одобрења за обнову културних добара издатих од стране надлежне службе заштите (у сарадњи са општинским одељењем за урбанизам и заводом за урбанизам);
- инфраструктурна опремљеност зоне под заштитом може се планирати само под посебним условима и уз сагласност службе заштите;
- власници, односно инвеститори, дужни су да прибаве потребне услове и сагласности за сваку градитељску интервенцију, како за објекте на грађевинско регулационој линији и границама парцеле тако и за објекте унутар парцеле (дворишна крила, економски објекти, помоћни објекти, дворишта, пасажи и сл.);
- урбано санирање, које би обухватало уклањање евидентираних објеката који су сувише оронули или који поседују само појединачне елементе а за које је утврђено да имају архитектонске или историјске вредности, може се изводити само уз консултације и сагласност службе заштите и уз претходно техничко снимање како би се исти штитили кроз техничку документацију ради истраживања и праћења типологија настанка и развоја.

За споменике културе и евидентиране непокретности под претходном заштитом, као и за њихову непосредну околину (припадајуће парцеле) важе одредбе Закона о културним добрима. За радове на тим објектима (адаптације, ревитализације, доградње, реконструкције и санације), сходно члановима 99-110 Закона о културним добрима, власници-носиоци права коришћења морају прибавити посебне услове – мере техничке заштите од стране Покрајинског завода за заштиту споменика културе, као и да прибаве сагласност на пројектну документацију.

За археолошке локалитете из списка који чине део Услови, важе исте одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе.

Гробља, према Закону о културним добрима уживају претходну заштиту, те се без посебне евиденције она третирају као заштићене целине.

3.2.5. Мере заштите од буке

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животној средини.

Обавезе јединице локалне самоуправе односе се на акустичко зонирање на својој територији, што је и извршено за насеље Бачка Паланка, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини на својој територији и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:

- пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

3.2.6. Мере заштите при управљању отпадом

У насељу ће се успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада, у складу са Локалним планом управљања комуналним отпадом. Постојећа депонија у насељу ће се санирати и рекултивисати.

Према Регионалном плану управљања отпадом за град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас и Локалног плана управљања отпадом за Општину Бачка Паланка предвиђено је да се на територији Бачке Паланке изгради једна трансфер станица, која ће бити смештена у блоку 107, на месту рекултивисане постојеће депоније. Правила уређења и грађења за локацију трансфер станице ће бити одређена кроз израду плана детаљне регулације за овај простор.

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима.

Обавеза генератора отпада је да, у складу са Законом о управљању отпадом и осталим законским и подзаконским актима, који непосредно регулишу ову област: обезбеди потребан простор за одлагање отпада, обезбеди потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, а да секундарне сировине, опасан и други отпад, предаје субјекту који има одговарајућу дозволу за управљање отпадом (складиштење, одлагање, третман и сл).

Посебне мере и услови су:

- комунални отпад потребно је сакупљати и обезбедити његову редовну евакуацију на локацију која је утврђена од стране комуналне службе;
- привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са чл. 36 и 44. Закона о управљању отпадом. Отпад мора да буде прописно обележен и привремено складиштен на прописан начин до његовог коначног збрињавања;
- разношење чврстог отпада спречити његовим систематским прикупљањем и депоновањем на за то уређеним локацијама;
- на свакој грађевинској парцели обезбедити посебан простор, тако да се омогући лак приступ надлежне службе, као и потребне услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих отпадних материја, у складу са Законом и другим прописима;

- примењивати опште и посебне санитарне мере предвиђене Законом и другим прописима којима се уређују послови санитарног надзора.

У случају потребе за простором за селективно сакупљање отпада који се не може чувати у контејнерима за комунални отпад, обавеза је власника/корисника да прибави услове, односно дозволу/сагласност надлежног органа за потребе уређења или коришћења наведеног простора.

3.2.7. Мере приликом изградње и експлоатације инфраструктуре

Да би се избегао негативан утицај на живот и здравље људи, при изградњи инфраструктурних објеката је неопходно водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од објеката где је сталан боравак људи.

Као мера заштите животне средине, Планом се препоручује стварање заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Плана ван грађевинског подручја и ван обухвата заштићених подручја, у оквиру инфраструктуре и пољопривредног земљишта. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5,0 m.

Препорука за формирање заштитних појасева у оквиру инфраструктуре:

- у оквиру заштитног појаса ДП I реда се планира подизање заштитних појасева зеленила само уколико ширина заштитног појаса то дозвољава;
- у оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина заштитног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширина од 11,0 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m);
- у оквиру заштитног појаса општинског пута и категорисаних путева, уколико ширина путног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m;
- на местима међусобног укрштање саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја;
- ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром;
- у оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала;
- у оквиру водног земљишта уз канале уз које су формирани насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Није дозвољена примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета. За формирање заштитних појасева је потребно прибавити услове од надлежне институције за заштиту природе.

3.2.8. Мере заштите живота и здравља људи

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, а првенствено препорука и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину и стратешких процена планова на животну средину, имају важну улогу у очувању здравља људи.

У контексту заштите природних ресурса (вода, ваздух и земљиште), предвиђене су одређене мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити њихова даља деградација, унапредиће се квалитет животне средине, а индиректно и здравља људи овог подручја.

Осим редовних мера за заштиту живота и здравља људи, неопходно је реализовати и мере заштите у случају ванредних ситуација и удеса. У том смислу, у циљу заштите живота и здравља становништва, неопходно је стриктно поштовати урбанистичке и друге услове и нормативе, дефинисане низом законских и подзаконских аката.

3.2.9. Мере заштите од ванредних ситуација

Мере заштите од елементарних непогода

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се План ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства.

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама. Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и технолошких удеса односе се на: планирање и имплементацију превентивних мера заштите; приправност и правовремено реаговање и санирање последица.

Акцидентне ситуације

На основу доступних података, утврђено је да се у обухвату предметног Плана не налазе севесо постројења/комплекси.

У случају изградње нових севесо постројења/комплекса, а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини » методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10), као полазни основ за идентификацију повредивих објеката разматра удаљеност од минимум 1000 m од граница севесо постројења, односно комплекса, док се коначна процена ширине повредиве зоне - зоне опасности, одређује на основу резултата моделирања ефеката удеса. Такође, идентификација севесо постројења/комплекса врши се на основу Правилника о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте докумената које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС“, бр. 41/10, 51/15 и 50/18).

Обавезе оператера и надлежних органа прописане су Законом о заштити животне средине, а у случају изградње постројења/комплекса вишег реда, уколико оператер не испуни услове из наведеног Закона, Министар решењем забрањује рад, тј. пуштање у рад односног постројења/комплекса. Због претходно наведеног је потребно пажљиво планирати лоцирање и изградњу нових севесо постројења/комплекса и њихових максималних могућих капацитета севесо опасних материја, како би се избегле лоше инвестиције за оператере, али и обезбедило адекватно управљање безбедношћу од хемијског удеса.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Даље спровођење овог Плана вршиће се израдом планова детаљне регулације и урбанистичких пројеката и непосредним спровођењем Плана кроз поступак израде локацијских услова, а на основу услова дефинисаних овим Планом.

Приликом израде Плана детаљне регулације подручја за која је то планирано, правила грађења, уређења као и планиране површине јавне намене из овог Плана су само смерница и планом нижег реда се могу утврдити другачије намене у оквиру компатибилних намена, као и нове површине јавних намена.

Израда Плана детаљне регулације се може спровести и за просторе за које та обавеза није прописана у случају да се укаже потреба за другачијим садржајима или новим површинама јавне намене у односу на овај План.

Потреба за израдом стратешких процена утицаја за предвиђене планове детаљне регулације утврђиваће се према потреби и одлукама општинске управе Бачка Паланка. За остале урбанистичке планове/пројекте одлука о приступању или неприступању изради стратешке процене доноси се у складу са одредбама из чланова 5., 6. и 9. Закона о стратешкој процени утицаја, уколико се конкретним планом успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката за које је прописано утврђивање процене утицаја на животну средину, односно ако се на обухваћеном подручју планирају два или више пројеката обухваћених Уредбом о пројектима за које се израђује студија о процени утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати обавезу израде Студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Успостављање система мониторинга је један од приоритетних задатака како би се све предложене мере заштите животне средине у Плану могле успешно имплементирати у пракси. Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10), следеће делове:

- 1) опис циљева Плана;
- 2) индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) права и обавезе надлежних органа;
- 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА

Циљеви Плана су усмерени у контексту одрживог развоја насеља успостављањем оптималне просторне организације, у складу са природним условима и насељским потребама. Основни циљ Програма праћења стања животне средине је да се обезбеди, поред осталог, правовремено реаговање и упозорење на могуће негативне процесе и акцидентне ситуације, као и потпунији увид у стање елемената животне средине и утврђивање потреба за предузимањем мера заштите, у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Потребно је обезбедити континуирано праћење квалитета животне средине и активности на простору у обухвату Плана, чиме се стварају услови за рационално и адекватно управљање овим простором.

Према Закону о заштити животне средине, Република, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене Законом, обезбеђује континуалну контролу и праћење стања животне средине у складу са овим и посебним законима, а циљеви Програма праћења стања животне средине били би:

- обезбеђење мониторинга;
- дефинисање садржине и начина вршења мониторинга;
одређивање овлашћених организација за обављање мониторинга;
- дефинисање мониторинга загађивача;
- успостављање информационог система и дефинисање начина достављања података у циљу вођења интегралног регистра извора загађивања;
- увођење обавезе извештавања о стању животне средине према прописаном садржају извештаја о стању животне средине.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

На подручју обухвата Плана је успостављен мониторинг квалитета ваздуха, а није воде, земљишта и нејонизујућег зрачења и вршена су мерења нивоа бука на 26 мерних места прошле године.

Имајући у виду дефинисане посебне циљеве стратешке процене, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, на основу којих се врши оцењивање планских решења са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, утврђивање неповољних утицаја и даје се предлог мера за спречавање или смањење идентификованих утицаја.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предложен је на основу дефинисаних циљева стратешке процене у претходним поглављима.

Имајући у виду обухват Плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи и на:

- контролу квалитета ваздуха;
- контролу и праћење квалитета вода;
- праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци;
- контролу нивоа буке;
- сталну урбанистичко-грађевинску контролу лоцирања и изградње објеката.

2.1. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10, 63/13);
- Уредба о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС”, бр. 58/11 и 98/12);
- Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи („Службени гласник РС”, број 58/11);

- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 111/15);
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама („Службени гласник РС”, број 84/10).

На територији насеља Бачка Паланка према условима надлежног општинског органа прати се квалитет ваздуха.

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се на неколико места у насељу Бачка Паланка у близини прометних саобраћајница, у централној зони насеља, у близини моста и другим прометним местима у насељу.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину, за објекте за које је потребна израда студије процене утицаја на животну средину, може доћи до успостављања додатних мерних места за праћење квалитета ваздуха у обухвату Просторног плана.

За објекте за које се утврди да се не ради Студија процене утицаја на животну средину по Закону, по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврђује се потреба вршења додатног мониторинга, посебно за праћење загађења ваздуха (у складу са важећом законском регулативом).

2.2. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ВОДЕ

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Службени гласник РС“, број 96/10);
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода („Службени гласник РС“, број 67/11);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14) и
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12).

За реке и језера одређује се еколошки статус, а за вештачка водна тела еколошки потенцијал.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99).

У обухвату Плана не врши се системско праћење квалитета површинских вода. У планском периоду, а у разговорима са Републичком агенцијом за заштиту животне средине, потребно је покренути питање успостављања мерног места на подручју насеља Бачка Паланка.

2.3. МОНИТОРИНГ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19) и Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник РС“, број 73/19).

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката у функцији пристаништа, као и нових објеката у оквиру радних садржаја на подручју обухвата Плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

2.4. МОНИТОРИНГ БУКЕ

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, („Службени гласник РС”, број 75/10) има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке. Систематском мерењу нивоа буке и дефинисању њене временске зависности, приступило се са циљем планирања звучне заштите и могућности оцене сметњи од буке у Бачкој Паланци.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10) дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB дати су у табели 13.

Табела 81. Највиши дозвољени нивои спољне буке L_{Aeq} у dB

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке L_{Aeq} у dB (A)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	45
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена зона	55	45
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

На подручју Плана мерење нивоа буке врши се на 26 мерних места. У планском периоду пожељно је успоставити и мерна места у другим насељеним местима у зони прометних саобраћајница.

2.5. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Законски оквир за мониторинг квалитета параметара животне средине су следећи правни акти:

- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС”, бр. 135/04, 36/09, и 36/09-др. закон, 72/09 - др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);

- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 10/13);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, број 6/16);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС”, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10);
- Уредба о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник РС”, број 73/19);
- Правилник о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ”, бр. 42/98 и 44/99, „Службени гласник РС”, број 28/19);
- Правилник о опасним материјама у водама („Службени гласник РС”, број 31/82);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке („Службени гласник РС”, број 72/10);
- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Службени гласник РС”, број 96/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС”, број 74/11);
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама („Службени гласник РС”, број 84/10) и др.

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине, иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, Аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона.

Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији, који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Мониторинг загађивача

Оператер постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине дужан је да, у складу са законом, преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, Аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач је дужан да изради план обављања мониторинга, да води редовну евиденцију о мониторингу и да доставља извештаје, у складу са овим законом.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи Аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

Неочекивани негативни утицаји могу се јавити у виду следећих појава:

- могућих негативних утицаја у случају неусвајања Плана;
- могућих негативних утицаја при имплементацији Плана у фази реализације планираних намена, објеката и садржаја, а при одступању од одредби Плана;
- могућих негативних утицаја реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката - објеката).

Неочекивани негативни утицаји у случају неусвајања Плана представљају потенцијалну опасност од непланског и неконтролисаног коришћења простора.

Највећа опасност од појаве негативних, дугорочних, сложених, иреверзибилних утицаја и негативних ефеката, представља статус, стање и капацитет животне средине и здравље становништва.

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји у случају усвајања Плана и непоштовања одредби истог, разлог су за санкционисање у складу са законском регулативом која регулише област урбанистичког планирања и животне средине. У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана и у фази реализације планираних намена, односно извођење радова без услова и сагласности надлежних органа и институција, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката – објеката, постројења, радова) се морају спречити урбанистичким и техничким мерама заштите, мерама спречавања и отклањања насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине. За предметни План, од фазе припреме до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу безбедне реализације планираних намена простора.

У наведеном процесу утврђено је да постоји вероватноћа појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, те је прописан и начин поступања у случају таквих појава.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС”, број 87/18) и Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса („Службени гласник РС”, бр. 41/10, 51/15 и 50/18), одређује се обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама.

Према Закону о заштити животне средине, министарство надлежно за послове животне средине, на основу Извештаја о безбедности, утврђује оператере и севесо постројења, односно комплексе чије активности могу изазвати хемијски удес са прекограничним ефектима и о томе обавештава у што краћем року, а најкасније када обавештава домаћу јавност, надлежни орган земље која може бити погођена последицама тог удеса. Министарство води евиденцију о оператерима и севесо постројењима, односно комплексима.

Министарство обавештава надлежни орган друге земље о свим битним чињеницама из Извештаја о безбедности о севесо постројењу, односно комплексу чије активности могу довести до настанка хемијског удеса са прекограничним последицама, као и о свим битним чињеницама из Плана заштите од удеса тог постројења, односно комплекса.

Министар прописује поступак обавештавања, односно размене података о севесо постројењу, односно комплексу чије активности могу довести до настанка хемијског удеса са прекограничним ефектима.

Ако надлежни орган друге земље сматра да обавештење не садржи сва севесо постројења, односно комплексе чије активности могу изазвати хемијски удес са последицама у његовој земљи тражиће од Министарства додатне податке.

Ако се не постигне сагласност са надлежним органом заинтересоване земље ово питање решиће се у складу са међународним уговором који обавезује Републику Србију.

Обавештење у случају хемијског удеса или непосредне опасности од хемијског удеса који може проузроковати прекограничне ефекте, као и евентуална узајамна помоћ уређени су прописима о заштити и спасавању.

На простору обухвата Плана за постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Сва постројења и активности која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства животне средине Републике Србије, а која у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе, дужни су да се обрате надлежном органу. На подручју обухвата Плана не постоје постројења која се налазе на предметном списку, а према Националном регистру извора загађивања који води Републичка агенција за заштиту животне средине, налази се ПРТР постројење Таркет .

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја одређен је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину. Извештај је израђен на основу планске документације, расположивих статистичких података, као и података добијених за потребе израде Плана и Стратешке процене, као и валоризације терена.

У Елаборату су анализиране све Планом предвиђене активности, извршена је синтетна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима окружења на природне ресурсе и живи свет односно на животну средину и на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине, у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Фазе израде Стратешке процене утицаја на животну средину су:

- одлучивање о изради стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одлуке о изради стратешке процене утицаја на животну средину као саставног дела одлуке о изради планског документа;
- одређивање садржаја стратешке процене утицаја на животну средину, односно израда одговарајућег програмског основа за израду стратешке процене утицаја на животну средину (тзв. „scoring report“) у оквиру Плана;
- израда Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Општи методолошки поступак који се користи приликом израде стратешке процене и припреме Извештаја о стратешкој процени састоји се из неколико општих фаза, и то:

Методолошки основ, за израду Извештаја, у ужем смислу представљају методе научног истраживања (анализа и синтеза, компаративни метод, индукција и дедукција, статистички метод, картографски метод и др.), односно примењене методе праћења стања објеката, односно појава и процеса у простору, од извора загађења, притисака, стања и одговора (планског решења).

Истовремено са применом метода научног истраживања, коришћена су страна и домаћа искуства и упутства за примену „Стратешке директиве“, пре свега искуства из Европске Уније. Посебно су значајне методе из „Практичног упутства за примену ЕУ Директиве 2001/42/ЕС на урбанистичке и просторне планове“.

Анализирајући поступак израде Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, може се закључити да се он састоји, условно говорећи, из четири фазе:

- полазне основе, анализа и оцена стања;
- процена могућих утицаја на животну средину;
- мере заштите животне средине и
- програм праћења стања животне средине.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана.

Примењени метод рада

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Плана на животну средину.

Стратешка процена предметног Плана ради се са циљем обезбеђивања заштите животне средине и одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме, израде и доношења Плана, а на основу донетог Решења о изради Стратешке процене.

Главни задатак Стратешке процене је да олакша благовремено и систематично разматрање могућих утицаја на животну средину на нивоу стратешког доношења одлука о плановима и програмима, уважавајући принципе одрживог развоја.

Интегрисањем поступка стратешке процене утицаја у процес припреме, израде и доношења Просторног плана омогућава се ефикаснија инструментализација стратешке процене утицаја на животну средину у просторном и урбанистичком планирању.

Садржај Извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, дефинисан је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину и Одлуком о изради стратешке процене.

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину планског документа представља завршни документ стратешке процене и саставни је део планског документа. Садржина Извештаја дефинисана је у складу са одредбама члана 12. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину и има следећа поглавља:

1. Полазне основе стратешке процене;
2. Општи и посебни циљеви стратешке процене и избор индикатора;
3. Процена могућих утицаја плана на животну средину;
4. Смернице за израду стратешких процена на нижим хијерархијским нивоима и процене утицаја пројеката на животну средину;
5. Програм праћења стања (мониторинг) животне средине у току спровођења Плана;
6. Приказ коришћене методологије у изради Стратешке процене и тешкоће у изради Стратешке процене;
7. Приказ начина одлучивања;
8. Закључна разматрања до којих се дошло током израде Извештаја.

Примењена методологија заснована је на квалитативном и квантитативном вредновању животне средине на планском подручју, непосредном и ширем окружењу, као основе за валоризацију простора за даљи одрживи развој. Методологија се усавршава из године у годину и углавном је у сагласности са новијим приступима и упутствима за израду Стратешке процене у ЕУ.

У односу на дефинисане циљеве стратешке процене, врши се процена утицаја одабраних планских решења на животну средину.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Уређење простора заснива се интегрисаном планирању простора, као и на хоризонталној и вертикалној координацији.

Хоризонтална координација подразумева повезивање са суседним општинским, регионалним и међународним територијама у току планирања ради решавања заједничких функција и интереса, као и повезивање и партиципацију свих учесника у просторном развоју.

Вертикална координација подразумева успостављање веза свих нивоа просторног и урбанистичког планирања и уређења простора, од националног, покрајинског ка регионалном и даље ка локалном нивоу.

Паралелно са тим, Закон о стратешкој процени утицаја, члан 4. дефинише 5 основних начела стратешке процене: начело одрживог развоја, начело интегралности, начело предострожности, начело хијерархије и координације и начело јавности.

Такође, ПП РС, основни плански документ просторног планирања и развоја у Републици Србији који представља плански основ за израду и овог плана, у погледу заштите животне средине припремљен је као одржив, са предвиђеним одрживим развојем у погледу равномерног регионалног развоја, заштите природе и биодиверзитета, развоја привреде, развоја инфраструктуре и унапређења квалитета живота.

У току израде Извештаја о стратешкој процени, поред недостатка одговарајућих смерница и упутстава, како је наведено у претходном поглављу, обрађивач се сусрео и са проблемом недостатка података о постојећем стању животне средине на простору у обухвату Плана, осим података о мерењима буке, не постоји успостављен континуирани мониторинг квалитета воде, ваздуха и земљишта на територији насеља Бачка Паланка.

Информациона основа која је коришћена за Стратешку процену, највећим делом је преузета из достављене документације за потребе израде Плана од стране општинских управа општине Бачка Паланка и услова надлежних органа и организација.

При оцени планских решења уочен је проблем у практичној примени индикатора. С обзиром на то да не постоје егзактни подаци о стању квалитета свих медијума на територији Плана, није утврђено нулто стање животне средине за све медијуме.

Такође, проблематика при изради стратешке процене огледа се и у раздвајању питања која су у домену (детаљне) процене утицаја на животну средину у односу на стратешке процене утицаја планских докумената на животну средину. Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, односно да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

У процесу одлучивања током израде Нацрта плана била је укључена стручна јавност кроз присуство јавних предузећа и стручних органа и организација и у обухвату Плана, а сви су координисани од стране обрађивача Плана. Активности су дате у поглављу Резултати претходних консултација са надлежним органима и организацијама у поглављу I.8.

Стратешка процена утицаја Плана на животну средину, интегрисана је као процес у све фазе израде Плана чиме је било омогућено интегрисање циљева и принципа одрживог развоја у све фазе израде Плана (од почетних циљева, преко дефинисања стратешких опредељења и утврђивања планских решења), а са циљем спречавања или ограничавања негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Сходно члану 18. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину омогућено је учешће заинтересованих органа и организација у току израде Извештаја о стратешкој процени, односно орган надлежан за припрему плана доставља на мишљење извештај о стратешкој процени органу надлежном за заштиту животне средине, заинтересованим органима и организацијама. Заинтересовани органи и организације дужни су да доставе мишљење у року од 30 дана од дана пријема захтева. Такође, чланом 19. дефинисано је да је орган надлежан за припрему плана и програма обавезан да обезбеди учешће јавности у разматрању извештаја о стратешкој процени.

Јавни увид и јавна расправа за Извештај организује се по правилу у оквиру излагања Плана на јавни увид и одржавања јавне расправе у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру планског документа, али и Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Плана на животну средину је сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење, односно довођење у прихватљиве оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Да би се постављени циљ могао остварити, потребно је било сагледати постојеће стање животне средине и планом предвиђене активности.

Стратешка процена утицаја Плана на животну средину интегрише еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Анализа и процена потенцијалних утицаја стратешког карактера превентивно делује у смислу спречавања еколошке штете у простору. На нивоу Плана, процењени су потенцијални утицаји планираних намена и ефекти на животну средину, укључена је јавност и заинтересоване институције у процес одлучивања, а приликом доношења коначне одлуке биће узети у обзир добијени резултати и укључени у Стратешку процену.

На основу вредновања планских решења процењује се да планиране намене и имплементација Плана неће имати битне неповољне, еколошки неприхватљиве ефекте по природне вредности и животну средину, а који се не могу контролисати, већ ће планска решења довести до решавања већег броја конфликтних активности у простору.

Таква планска решења морају се разрађивати и детаљно оцењивати приликом израде пројектне документације и студија оправданости. Већи ниво детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, разматраће процене утицаја појединачних објеката на животну средину.

Кроз основе за истраживање дефинисани су сви релевантни фактори који су имали утицаја на предметни простор, а који су се првенствено односили на важећу законску регулативу, планску документацију вишег реда и просторне затечене карактеристике подручја плана.

Кроз сагледавање и вредновање постојећег стања, извршена је анализа квалитета појединачних медијума животне средине (квалитет ваздуха, воде, земљишта) и других питања животне средине на основу чега је урађена оцена стања.

Анализа постојећих утицаја, показала је да се предметна просторна целина одликује значајним природним потенцијалом и великим степеном осетљивости, што је послужило као важан податак у усмеравању свих даљих планираних активности на заштиту природе и животне средине.

На основу дефинисаних циљева извршен је избор индикатора заштите животне средине који су коришћени у процени утицаја.

Процена је извршена најпре за припремљена варијантна решења:

- варијантно решење бр.1: План се не реализује;
- варијантно решење бр.2: План се реализује.

Припремљена матрица је показала да је реализација Плана (варијанта бр. 2) у свим секторима заштите животне средине (према циљевим СПУ), уз примену мера заштите животне средине, повољније решење за одрживи развој подручја.

За процену и вредновање утицаја планских активности примењена је прилагођена европска методологија заштите животне средине, која се примењује у оцени стања и могућих утицаја при изради СПУ. Интензитет боје показује интензитет утицаја, а словне ознаке приказују додатне карактеристике утицаја.

Како би се сви потенцијални утицаји у оквиру идентификованих сектора и планираних намена, свели на минимум, односно потпуно неутралисали, стратешком проценом су прописане мере заштите животне средине које треба предвидети у планској и техничкој документацији. Како су дефинисани посебни односи развојних циљева према секторским решењима, дефинисане су и посебне мере заштите животне средине према појединачним секторима, мере заштите природних добара и биодиверзитета, мере заштите здравља становништа и друге релевантне мере за подручје обухвата Плана.

Смерницама за спровођење Плана дефинисан је начин спровођења Плана, и процена утицаја планираних пројеката, које имају посебних захтева за животном средином.

Дефинисан је програм мониторинга у складу са предметним планским циљевима и очекиваним утицајима кроз избор индикатора који се прате: ваздух, вода, земљиште, бука, отпад, биодиверзитет, здравље становништва...

Методологија коришћена у изради Стратешке процене је заснована на прилагођавању процене нивоу планирања и карактеристикама подручја, кроз сагледавање суштинских и стратешких утицаја.

Закључује се да је предлог предметног Плана у већој мери заснован на високом степену одрживости природних ресурса, природних добара и заштите животне средине и примени планских решења на основним принципима одрживог развоја.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе Плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

